

TINGBOK FOR RINGERIKE

I-11

1 6 7 5

Utgitt 2010 av Ringerike Slettshistorielag

FORORD

I annen halvdel av 1600-tallet ble tingbøkene periodevis kopiert, slik at det for flere år er oppbevart to versjoner. Dette gjelder også for 1675 (som også tar med et ting av 10. januar 1676). Den originale tingboken (I-11) er åpenbart ført i pennen av sorenskriver Jens Thygessøn Lund, som hadde en lett uryddig, men forståelig håndskrift (skjønt han var ikke flink til å skjelne mellom komma og punktum). Vel så viktig er at skriveren hadde språkfølelse, og denne tingboken er grammatikalsk sett en nytelse sammenliknet med mange tidligere tingbøker fra Ringerike, der enkelte skrivere har rablet referatene ned i all hastverk uten tanke på at de også skulle være lesbare.

I 1675 ble det holdt flere åstedssaker, og særlig interessant er en tvist om Solberg på Tyristrand som gir mye bakgrunnsstoff og personkunnskap om folk og forhold i Skjærdalen og omegn mange år tidligere.

Sakene fra Hallingdal er ikke medtatt i denne kildekriftutgaven. Alle gårdsnavn og personnavn er skrevet slik de er oppført i tingboken, men konsekvent med stor forbokstav. For å gjøre sakene lettere tilgjengelige er alle romertall endret til arabiske tall.

Innhold

Tingbokreferater	s. 3-58
Registre	s. 59-67

Steinsfjerdings i Hole, 3. september 2010

Sten Høyendahl

Gud Forlæhne os Itt glædeligt och Lychsaligt Nytt Aar

TING 20. JANUAR 1675 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 1a) Anno Christi 1675 Dend 20 Januarij holtis almindelige ting paa Gomnes tingstue udi Hole prestegield med effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig Knud Vlleren Knud Lehne, Söfren Horum Christen By, Ole Suarstad och Gulbrand Gomnes, Offueruerendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen. Huor da Ermelte Kongl: Ma: fouget effter oplæste Restandz fordred domb offuer Almuffuen Saa mange som Resterer med Kongel: Ma: Schatt och Rettighed for Nest forleden aar 1674 Huilched di er tilfunden enhuer som dermed Resterer och Indesidder at haffue betalt vden Viidere ophold effter hans Ma: schattebreffs tilhold, Saa frembt det iche ved vorderings adferd hos dennem schall vdsöges;

Ellers lod forbe^{te} Ko: Ma: fouget oplæse hans Restandz till dato her udj Hole prestegield.

TING 21. JANUAR 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 21 Januarij Holtis Iligemaader almindelige ting paa Froug tingstue (fol. 1b) udj Nördrehougs prestegield paa Ringerige med effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Anders Klechen, Hans Berg, Peder Berg, Jon Opperrud Olle Schöyen, Simen Egge, Offueruerendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen.

Huorda Ermelte Kongl: Ma: fouget lod udi Retten fremføre en fange Ved Nauffn Niels Andersen som haffuer tiendt dend hæderlig Mand her Otte Jacobsen paa andet aars tiid och nu forleden höst kommen aff hans tienniste, offuer Huilchen fange velbe^{te} hederlige mand haffde Sig at besuerge formedelst endeell Salted Kiöd Som er Staallen aff hans Kiödbo Kort forleden i denne Vinter. Och som her Ottes Kierist i dag 8te dage Saugende samme kiöd: lod hun Samme daug ved Lensmanden och Mender Randsage dereffter hos en husquinde Ved Nauffn Aase Raa och fant der en deell kiöd Nemblig fem Stöcher Huilche hun nu for Retten bekiendte at for^{ne} Nils Andersen haffuer fört det till hende di 4 Stöcher, Mens hun Sagde Sig ey beuist huor hand haffde faaed samme Kiöd, fangen Niels Andersen derom Sielff tilstod och bekiendte, at hand haffde fört be^{te} Kiöd till hende och Som hand bleff tilspurt huor hand haffde faaed det da Suared hand at hand fant det udj her Ottes Stalduale Nu i Vinter for Jull och Vidste iche enten det var fire eller fem stöcher och det Var grönsalt dendtid och hand haffuer Sielff Röged det Siden, Noch foregaff her Otte at han: och nu i Vinter, eller i höst er frastollen en halff Barched hud (fol. 2a) som hand och formeener be^{te} Niels Andersen haffuer stollen, efftersom deraff ochsaa endeell befundens hos Aase Raa aff han: did fördt som tillige med for^{ne} 5 Stöch Kiöd med han: bleff fört for Retten, Var dog ey mere end vngefær ¼ deell aff huden och ellers it lidet affschaaren styche. Huilched Niels Andersen effter tilspörgelse bekiendte at hand i höst fant for^{ne} Lædder i prestegaarden udi Gudsgaardssualen och Sagde at det ey var mere endsom nu deraff er fört i Retten med hannom, Ellers foregaff her Otte at for^{ne} Niels Andersen /: forleden i faste da hand tiendte hannom /: Ilige maader haffde Nedlagt udi blandt Augnerne paa hans Loffue 3 quarter Korn, Huilched fangen Sielff bekiendte at hand tog samme Korn och Wille haffue det til det barn och dend tös hand hafde besoffued efftersom hun trengde ham Saa hart, = EndWiidere foregaff velbemelte hederlig Mand her Otte Jacobsen at for^{ne} HusKierling Aase Raa holder hiemme hos Sig en Voxsen tös som er hendis datter och ey udi tienniste hos gotfolch for Sit bröd, Huilchen hand och formeener aff des aarsage at

kand ansees at vere som en Lochefugll till slig och mere Letferdig Verch. Huorfore baade hand och fougden formeente hun saauelsom hendis Moder som med Wiiderscher /: och Muelig to (**fol. 2b**) bringerscher :/ till Slig tyffuerj tilbörlik burde Lide och Straffis.

End Wiidere Imod for^{ne} fange fremlagde Ko: Ma: fouget en offuer han: ergangne hiemtings dom for tiuffueri aff hannom begangen, huorued hand er tilfunden at lide effter T: B: 1 Capitell med Wiidere effter samme dombs Viidere udWiisning actered her aff Frougs tingstued: 10 Novembr: 1670.

Och Efftersom fougden formeente at der endnu schulle befindis Viidere Tiuffueri med han: er samme Sag forflöt till i dag 8te dauge.

Ermelte Ko: Ma: fouget effter oplæste Mandtall och forteignelse fordred dom offuer almuffuen her i gieldet for forleden Aars schatt for Ao: 1674 Saa mange som dermed Resterer, Huilched di ochsaa er tilfunden en huer som der med Resterer och Indesidder det Vden Wiidere ophold at betale effter hans May^{tz} Naad^{te} schattebreffs tilhold Saafrembt ded iche aff de schyldiges bo och gods Ved Worderings Adferd schall udsöges, dog huad Sig belanger Enchen Huerffuen paa huis Veigne hendis Sön Frode Suared endeell at haffue betalt, er henvist till Reigning med fougden derom.

Noch lod fougden oplæse hans Restandz her udj Nördrehougs prestegield till dato.

Fougden tilspurde Schydzschafferen Truls Vager om hand haffde forbödet han: at hand ey schulle fli Major Decardj Schydzferd, huortill hand Suared at hand ey schulle schaffe di andre officerer Schydz Mens Majoren schulle hand ey Negte schydzhest Mens aff fogden befaled at fly han: schydtz.

(**fol. 3a**) Noch lod Ermelte Kongl: May^{tz} fouget oplæse It Schiöde Sig aff Jacob Lutt giffuen paa en pladtz Kaldis Dybendall schylder en halff hud Landschyld, beliggende paa Krogschougen her i Nördrehougs prestegield med desen vnderliggende Vand Nemblig Store och Lille Flotteren Trende Hukevand med fossen derhos Item SuartVandet, Bötneren, tvende Blixsiö Wand, thuende Loche vand Saa och Aabor Kiendet med alle forbe^{te} Vandes hos och omkring liggende schouger och aaser med sambt OpKuen Aasen med Videre effter samme breffs indhold.

Imod huilched breff foregaff fougden at Truls Wager udi desen Schou och Eyedeler schall haffue Indfalden och hugged en deell tömmer som fougden formener Sig at bör vere hiemfalden med des böder effter laugen sambt til foraarsagelig omkostning, och haffde han: derfor till i daug hidsteffnt, = Truls Wager mötte udi Rette och Suared at hand ey haffuer hört fougdens adkombst till for^{ne} eyedeler förend nu och Sagde at hand ey Vid at ded er i de eyedeler hand haffuer hugget, = derimod Suared fougden at hand in Anno 1673 /: da Truls ochsaa udi be^{te} hans schoug endeell tömmer hugget :/ lod han: ved lensmanden adVahre och tilsige Sig med samme udi hans schoug hugne tömmer ey at befatte eller bort tage det hand dog v-agted, och till des forekommelse at dette nu i aar hugne ey Ilige maade schulle aff hannom bortföris formeente fougden det paa de steder huor det hugget burde forbliffue tilstede till Sagens uddragt; Huilched ochsaa billigt (**fol. 3b**) Eragtes at Truls Wager lader samme tömer forbliffue tilstede paa Aasteden till Sagens uddragt och till Vaaren at mand kand komme paa samme Aasted och Erfare samme hugstes beschaffenhed huorom hand effter Varsell bör der möde udi Rette efftersom nu ey nogen Visse tiid dertill kunde Determineris.

TING 28. JANUAR 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 28 Januarij Holtis atter Sageting och Rettens betiennelse paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegield med effter^{ne} 12 Laugrettismend Nemblig Tomas Tandberg, Madtz Raa, Hans Berg, Peder Berrig, Jon Opprud, Amund Leerberg, Embrit Veysteen Ole Schöyen, Halduor Braag, Simen Egge Johannes Egge och Tore Delen, Offuuerendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen, böigde Lensmanden Willadtz Trögstad, Sambt Almuffue flere. Huor da Ermelte Ko: Ma: fouget lod igien i Retten fremføre dend fange Ved Nauffn Niels Andersen som forleden i dag 8te i Rette Verit och bleff ey Videre till effterretning udi Sagen forklared, Vndtagen Anders Jacobsens Tienner Erich Olsen /: som paa Sin hosbonds och Sin egen Weigne haffuer offuer han: forhuerrffued dend foromrörte dom /: Sig nu her for Retten beklaged at denne fange Niels Andersen haffuer vndsagt hannom paa Sit Liiff och Meente det Nochsom at Schulle kunde giöris beuisligt om fornöden Eragtedis, dend husquinde Aase Raa mötte och nu i Retten tilstede.

(fol. 4a) Effter huilchen denne Sags Leylighed och effterdj aff dend i Rette förde fange Niels Andersens egen tilstand och Wedgaaelse fornemmis och befindis at hand haffuer Staallen fra hans forig hosbond dend hederlig Mand her Otte Jacobsen det forbemelte med hannom i Rette förde Kiöd sambt dend halffue barched hud Item Trej qter Korn tilforn med hannom befunden da hand udi hans tienniste, och end Videre med for^{ne} i Rettelagde dom forKlares at hand ochsaa tilforn haffuer begaaed Tyffueri och derfor Sögt och dömbt till Straff. Saa haffuer Vi nu for Ret Eragted och forefunden at hand for Slig forbemelte hans begangne Tyffueri bör lide Och Straffis udi Ko: Ma: Jern och arbeid udj Threj Aar, enten paa Bremmerholm, ved Aggershuus eller andre Ko: Ma: festninger huor dend höye öffrighed Naad^t Will behage Och dersom nogen middell kand befindis hand at vere eyende /: som dog ey noget Vindis /: da deraff at tages huis bekostning paa han: och Processen anWendis; Huad Sig belanger dend husquinde Aase Raa som Slig Tyffuerj och Staalne Kaaster med han: haffuer huset och hælett Eragtes derfor i lideligste at bör udstaa Kierchens Disciplin, andre deslige till Exempell och affschye.

WelWiise h^r Laugmand Sr Laurditz (fol. 4b) Christensen lod i dag Læse och tingliuse It Sig giffne Schiöde aff Sl: Frandtziens arffuinger paa fembten Lispund tunge i Germundböll vden böxsell dat: 16 decembr: 1674.

RETTERGANG 13. APRIL 1675 PÅ HEIEREN I NORDERHOV

(fol. 19a) Dend 13 April: War Jeg till Rettens betiennelse Ved Heyeren med effter^{ne} Laugrettismend, Nemblig Michel Oppen, Torgier Breen, Siffuer Wexsall Pouell Weholt, Johannes Egge, och Alff Leerberg. OffuerVerendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen. Kom da for os udj rette Jörgen Laursen Waanhafftig paa Bierche och Indgaff en Rigens Citation aff dato 19 febr: Sidst afuigt, Wed huilchen hand hafde hidsteffnt och udi rette fordred Laurs Laurs: aff Bragenes angaaende en Saug her udj StoreHeyeren fossen med hosgrendsende hauge Item Kogsrud och Lie Rödningspladtzer som hand paa Sin v-magis Peder Simensens Weigne følger och bruger, huilche forsch^{ne} Saug och pladtzer /: som for nogen Rum tid siden till Sl: Simen Laursen pantsat /: hand Sig aff rette odelsEyere tilforhandlet, och huoruell hand Han: des paalöbende pantepenge for 1/3 derudj til tinge tilböden, haff^f den: dog ey villed anamme eller godset afftræde, formener derfor hand nu pligtig samme pladtzer (fol. 19b) och Saug udi alt 1/3 bör for han: Entvige Imod pantepengenis Erleggelse, med sambt til forarsagelig omkostnings Erstatning. Item ved samme Steffning hidsteffnt forbe^{te} V-mage Peder Simens: om hand noget her till kand haffue at Suahre med Videre samme steffnings Indhold

och bemeld etc: = Item ved samme steffning tilholdis for^{ne} Saugsbygning och des tillbehörrig Riktig effter Verdj at Taxeris etc:

Paa Indsteffnte Laurs Laursens Veigne, mötte hans befuldmegtigede tienner Knud Olsen och Indgaff Laurs Laursens Schrifftlig Indleg dat: 7 Hujus Huor udi hand paastaar /: Iblant andet :/ at Jörgen Laursen ey haffuer tillstilled han: eller de vedkomende: Copie aff hans adkom, 2det, Pengene iche till rette tid och Sted schall Vere tilbuden med videre des medför etc:

Jörgen Laursen Wiidere fremlagde It pantebreff aff Tomas Laursen Tandberg paa for^{ne} 1/3 deell udj foromrörte paasteffnte Saug och pladtzer for 20 dr dog at Jörgen Laursen det Sielff schall Indfrelse fra Simen Laursen etc: dat: 27 April: 1671.

Jörgen lod i Retten optelle 40 Rixdaler in Specie som schulle vere Pantepengene for for^{ne} godz, huilche hand tilböd forskr^{ne} Laurs Laursens fuldmegtig for forskr^{ne} pantes affstaaelse, Mens som hand dennem ey ville annamme, tog Jörgen Laursen dem Sielff till Sig Igien, Effter Huilchen beschaffenhed, och effterdj med Jörgen Laursens i rette lagde breff for Klaris hans ret och adgang till for^{ne} gods Indlösnig, och ded befindis at Jörgen Laursen först paa tinget forleden 30 9br: Saauelsom endnu haffuer tilböden Laurs Laursen och nu hans fuldmegtig 40 Rdr som schall Vere Pantepengene for samme godz och de den: ey ville Annamme Ey heller endnu fremstilled (fol. 20a) Sl: Simen Laursens adkombst eller pantebreff derpaa, Saa Kunde nu ey noget i Sagen Vedgiöres, Mens Stilled i beroe och forflöt till Nestkommen- de 30 Junij at Indsteffnte Vederparter Sig her Igien till des Indstiller i Rette med deris pantebreffue och adkomst som di kand haffue paa dette omtuistige godz, gaes da dereffter Wiidere i Sagen huis Rett och billig kand Eragtes.

RETTERGANG 13. APRIL 1675 PÅ HØNEN I NORDERHOV

For^{ne} d: 13 April var Jeg och till Rettens betienelse paa Hönen i Vlleraall med effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Siffuer Wexsall, Torgier Breen, Johannes Egge, Pouell Weholt, Ole Schøyen, Engebrit Alme Alff Leerberg, Peder Berg, Harald Germundbo, Østen Alme Ole Westren och Laurs Lundsta. Offuuerendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen.

Kom da for os udi rette Velagt Jörgen Laurs: paa Bierche och Producered en Rigens Citation aff dato 20 febr: Sidst affuigt, Wed huilken hand haffde hidsteffnt och udi rette fordred Hans Laursen nu Waanhafftig ved Hönnfos anlangende ½ schippd: godz her i Hönen, huilched ½ schippd: med all des tilliggelse Saasom dend Saug Hans Laursen samstedz følger och alt andet 1/3 deell i samme gaard vedkomende hand Sig aff odels manden affgangne Gunder Andersen Klechen /: aff huilche hand det hidtill ved pant haffuer vered berettiget :/ schall haffue tilforhandlet, och Hans Laursen Sine Pantepenge - 201 Rdr. tilbödet Imod godsetz aff- tredelse som hand dog ey Villed annamme, eller i Mindelighed Villed bequemme, Huorfore hand formener hand ey alleene Imod (fol. 20b) bemelte Pantepenges Erleggelse /: Naar aff- Cortes huis hand till Anne Hans datter for hendis arffuelig 1/6 part Kand haffue Erlagt :/ samme gods bör fra uige, Medens end och ald foraarsagelig omkostning at indstaa och udj hoffuidsummen at lade Sig Cortte, Huorfore hand er hidsteffnt med hans breffue och ad- kombst till samme godtz etc: Item hidsteffnt hans börn Nemblig Ingeborg Hansdatter Anne Hansdatter, Trond Rasmusen med Sin hustru Rönnou Hansdatter effter samme Steffnings Wiidere uduisning etc:

Paa for^{ne} Indsteffnte Wederparterers Weigne fremkom i Retten Hans Laursens Saugdrenng Knud Hansen och fremlagde It Indleg aff Hans Laursen, Ingebor Sl: Hans Hansens och Rönnoff Hansdatter Vnderschreffuen datered 9 Hujus, Huorudinden di formeener Sig ey pligtig at lade

Jörgen Laursen følge dette paasteffnte godz och formeener det ey han: Mens de Rette arffuinger vedkommer at paatale och med deris frelsepenng Indlöse etc:

Bleff saa af Jörgen Laursen fremblagdt hans Ret och adkombst till dette paasteffnte goedtz. Saasom en Kongel: Naad^l Confirmation aff dato 3 febr: Nest affuigt, Paa Tvende Mageschiffte breffue for denne paasteffnte Hönen gaard med ald des tilliggende, det förste aff Gunder Andersen Klechen paa It halff schippd: dat: 29 9br: 1673 det andet aff Jon Simensen Hönen paa it schippd och 1½ Lisp: dat: 3 Julij 1674.

Dernest fremlagde Jörgen Laursen en beschichelse till Hans Laursen om Pantepengenis tilbydelse (fol. 21a) dat: 31 octobr: 1674 med paa fuldte Suahr vnder 2de Mendz hender: dat: 3 9br: 74.

Der effter lod Jörgen Laursen optelle i Retten pante pengene for paasteffnte godz Nemlig 200 Rixdr. in specie Mynt och en Rixdaler for breffue penge, Noch for huis Hans Laursen i odelsschatt aff samme godz Kand haffue betalt, optelt 20 Rixdr 1 ort. Huilche hand nu her i Retten fremböd om Hans Laursen och hans börn den: Wille annamme Imod paasteffnte ½ pund gods affstaaelse dog derudj att Corttes Anne Hansdatters anpart som hun till Jörgen Laursen offuerdraged bedragende Sig till 36 dr 3 ort 12 s: effter derom hendis till hannem udstedde breffs uduising dat: 3 decembr 1674 :/ Huor till Sig Ingen paa deris Veigne med behörrig Rigtighed lod finde eller bequemme till samme penges Annammelse, Huoruell mangesinde derom er paraabt,

Mens efftersom dj IndCiterede som forbemelt ey möder udi Rette med huis breffue och adKombst di till dette paasteffnte godz Kand haffue effter Steffningens tilhold, Huorfore Sagen er forflöt till NestKommende 29 Junij och den: hermed Viidere aff Retten forelagt till samme tid at möde udi Rette med deris breffue, adkombst och Rigtighed till omtuistige goedtz, gaaes da Wiidere udi Sagen huis for Retmessig Eragtes Kand,

(fol. 21b) Noch i Rette producered Jörgen Laursen en anden Rigens Citation aff dato 20 febr: Sidst affuigt, ved huilchen hand hid till Hönen eller Hönefos Aasted haffde Citered och irette fordred Ingeborg Hansdatter Sl: Hans Hansens aff Bragnes, anlangende den grund och Eyendomb som Anne Sl: Niels Rasmusens Saug och biugning er paa bestaaende, vnderliggende hans gaard Hönen, huilchen som berettis hun for Nylig Sig schall haffue ladet med forlyde at haffue Sig tilforhandlet aff hans landbonde Jon Simensen Hönen som hand dog ey Raadig till, da till at fornemme desen Rigtighed /: v-lempe at forekomme :/ foraarsages hand hendes paa-beraabende adkombstbreff udi Retten till paakiendelse at Indfordre, Huorfor hun med samme hendis paaberaabende adkombstbreff Steffnis i rette effter samme steffnings Viidere medför etc:

Imod samme for^{ne} Steffnemaall Bleff aff forsch^{ne} Hans Laursens Saugdrenge fremblagt It Indleg Vnder Hans Laursens och Ingeborg Sl: Hans Hansens hender dat: 9 Hujus Huorudi de formener Jörgen Laursen ey berettiget till denne Sögning och paatale, och formener derfor at befries och den: Kost och Tæring at Erstatte med derom Wiit-löfftig samme Indlegs bemeld etc:

Mens efftersom Jörgen Laursen Ved forindbemelte tuende Confirmerede Mageschifftebreffue haffuer beuist och forklared huad Ret och adgang hand Kand haffue och Were berettiget till och udi Hönen och des tilliggelse, och Ingeborg (fol. 22a) Hansdatter ey nu effter Steffningens tilhold villed anwiise eller forklare med huad Ret och adkombstbreffue hun noged derudi Kand vere berettiget Sig, at tilholde udi paasteffnte Saug och Saugstöd. Saa er denne Sag och Steffnemaall forflöt och optagen till NestKommende 29 Junj, och hende aff Retten forelagt till samme tid at fremstille och beuise huad rett och adgang hun till eller udi for^{ne} Saug eller

Saugstöd kand haffue eller Vere berettiget, Saa frembt hun noget der udj agter at Nyde eller Vere Raadig etc:

TING 17. APRIL 1675 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 17 April: Holtis almindelige ting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige med Effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig Knud Vlleren, Christen Gumnes, Jull Rud, Ole Rud, Knud Lehne och Olle Suahrstad, Offueruerendis Ko: Ma: fouget Sr Christen Christensen.

Er da först oplæst och for almuffuen forkyndt videmeret Copier vnder Christian M: Lund och h^r Secreterer Tonsbergs hender aff effterschr^{ne} Kongl May^{tz} Naad^{te} forordninger.

- 1 Om dend Naad^{te} paabuden familieschatt Dat: Haffn: d: 18 Martij Sidst affuigt.
- 2 Kongl: Naad^{te} paabud om provianschatt Nemblig aff huer 2 schippund tunge syndenfieldz at giffuis for ½ Rdr: i alle hande got Salted eller Röget Kiöd, dat: Haffn: d: 12 febr: 1675.

(fol. 22b)

- 3 Kongl: May: Naad^{te} forordning om Confiscation som questhuset och börnehuset er tillagt, Dat: 1 febr: 1675.
- 4 Forordning om fremmed Myntes Saasom Slett Myntes affsettelse dat: 8 Martj 1675.

Hans Truelsen och Harrald Truelsen lod tingliuse it Mageschifftebreff med Jacob Lutt huor udj hand till den: affstaar it halff punds rente med böxsell och Herlighed i Fröoug, for Sollum paa Tyrestranden som hand derimod bekommed till Vederlaug, dat: 15 Januarij 1674.

Hans Arentsen som fuldmegtig paa /: Sicht och Sagefaldzforpachter :/ Sr Laurs Jacobsens Veigne Haffde hidsteffnt och udi Rette fordred Rolff Bierche, Tore Christensen Mellingen, Jacob och Anders Rösholmen formedelst di forleden Tisdaug haffuer schutt it Els diur, aff huilche mötte Rolff Bierche och Tore Christensen, foregaff at Hans Dall och Jacob Rös-holmen di schiöd samme diur Mens di Var ellers allesammen derom och fich deris part aff Kiödet, Effter Huilchen Leylighed och effterdj de Wedgaar och ey benegter Jo at haffue drebt och Weidet for^{ne} Elsdiur som er paa de tider Imod Lougen, Saa er di derfor tilfunden, at pleye des böder Nemblig 8te örtuger och 13 mark Sölff, med 1 dr i omkostning och dompenge.

Noch haffde hand hidsteffnt Pouell Buerud, Olluff Wessetrud, Hans Solum och Rolff Houg, for medelst di ochsaa Schall haffue Veidet endeell (fol. 23a) Elsdiur, di Indsteffnte mötte vnd-tagen Rolff Houg, Wedgich at haffue Weidet fem Els diur Siden in Martij Maanet huoraff Hans Arentsen den ene hud till Sig annammet. Och bleff aff den: i rettelagt en Seddell och tilladelse aff h^r Assistensraad W: Mekelnburg dat: 10 Martij Sidstaffuigt till at Schiude och Weigde diur paa hans Veigne. Huorom Hans Arentsen Vedtog hos Sin Principall och h^r assistensraad at forspörge huad tilladelse derom Kand haffuis,

Fougden Sr Christen Christensen lod till Regenschab fremfordre Joen Kolkind for huis hand schyldig till d: 19 Janv: 75 Saasom for 1671 Rester for styrschatt och tingfald - ½ dr 16 s: for Ao: 72 schyldig for tiende, 3 dr Ringer 4 s:, tingfald 1 ort schriffrtold Sex schilling, for 73 Schatt och Wiisör och deignep: 5 ort 4 s. for tiende 3 dr 1 ort 4 s: for Ao: 74 for schat 5 ort. Wiisör och degnepenge 4 s: Proviant 14 s: Er tilsammen - 9 dr 3 ort 20 s: derimod betalt dend 29 May 1674 - 2 Rdr. derforuden Rester odelsschatt paa landherrens Veigne for 73 och 74 - 3 ort och Kobbenschatt: 74 - 5 s: Huilchen Regenschab Jon Kolkind nu her udi Retten ey beneched, Jo saaledis at Vere Rigtig och ey mere derpaa at haffue betalt end de forschr^{ne} thou

Rixdaller; = Iligemaader fremfordred Erich Solum till Regb: fra 19 Janv: 1675 for huis hand schyldig Saasom for Ao: 1671 Rester styrschatt och tingfald - 1 ort 7 s., 1672 for tiende 3 dr 1 ort 16 s. och 1 ort i tingfald; 73: Schatt - 7½ ort Wiisör och degnep: 4 s: for tiende 4 dr 6 s., 1674 Proviant 21 s. schat 7½ ort Wiisör och degnep: 4 s. schriffuertold for 72. 6 s: Er 12 dr 16 s: derpaa betalt d: 29 May 74 - 1 dr 2½ ort. Noch Rester odelsschatt paa Landherrens Veigne for 73 och 74: 4½ ort och Koberschat 74: 7½ s.

Paa for^{nc} Erich Solems Veigne War (fol. 23b) her for retten tilstede hans datters Mand Hans Solum som till for^{nc} Regenschab och Restandz paa Sin Werfaders Veigne Suared at det Saaledis War rigtig och derpaa ey mere Var betalt end de forindfördte - 1 dr 2½ ort -

TING 19. APRIL 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 19 April Holtis almindelige ting paa Froug tingstue udi Nördrehougs prestegield med effter^{nc} Sex laugrettismend Nemblig Laurs Weysteen, Engebrit Weisteen, Tord Deellen, Ole Gulbrandsen Wager Amund Leerberg och Christopher Haldum. War offueruerendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen.

Huorda först i Meenige almuffuens Neruerelse och paahör er bleffuen oplæst och affkyndiget de samme fire Kongel: May^{tz} Naad: Breffue och forordninger som forindbemelt dend 17 Hujus Bleff Leest paa Gomnes tingstue,

H^f Laugmand Jörgen Phillipsen lod tingliuse It Schiöde och affstaaelsebreff aff Jon Simensen Hönen paa hans odelsret till To Lispund tunge udj Egge for 40 Rdr hand han: schyldig dat: 30 Martij 1675. For^{nc} Jon Hönens Sön Ole Jonsen mötte i Retten tilstede och samme breff i alle maader Wedstod etc.

Noch lod hand tingliuse it breff aff Simen Olsen Egge och Iffuer Kiöstelsen ved Wioll, huorudj de bekiender at vere schyldig till S^f Jörgen Phillipsen Saasom Simen - 50 och Iffuer 40 Rdr. huorfor de han: till pant offuerdrager deris arffuelig berettigede part udi Egge dog först at Indlöse det fra Gutorm Truelsen som det pantberettiget for - 100 Rdr, Dat: 30 Martij 1675. Simen Olsen och Iffuer Kiöstelsen War Sielff i Retten och samme breff hörte oplæse, Huilched de I alle (fol. 24a) maader vedstod Saaledis at vere Rigtig -

Erich Madtzen af Bragenes lod tingliuse It Sig giffuen Schiöde aff Sl: Frantz Nielsens arffuinger, S^f Nils Toller, Laurs Jacobsen, h^f Söffren Nielsen och Peder Nielsen, paa Thou schippund i Asch med böxsell arbeidzpenge 1½ Rdr foring ½ Rdr. wiisör 8 alb: Ledingspenge 2 s samme breff dat: 16 decembr: 1674.

Laurs Laursen aff Bragenes Ved Sin Tienner Knud Olsen lod Indgiffue en Rigens Citation aff dato 25 Janv: Sidst afuigt, Ved huilchen hand som formönder for Sl: Simen Laursens Sön Peder Simensen haffde hidsteffnt och udj rette fordred Tomas Gulbrandsen Asch for gield, effter samme steffnings Wiidere uduisning, Paa Tomas Asches Veigne Suared Helge Siffuersen Gaasfedt, at Tomas er Suag, och derfor begiered Sagens forflöttelse till Neste ting huor med Citantens fuldmegtig Var och fornöyed och samme forflöttelse Consenterid etc:

Jacob Bertelsen Ingaff en Rigens Cition (!) dat: 28 Janv: Sidst affuigt, Huoreffter hand paa h^f ober auditor velædle Zackarias Lemfortz Veigne i Rette sögte och tiltalte Ole Knudsen Haldalen formedelst hand 3die Juledag ad afften med v-tilbörlig ord och gierninger schall haffue offuerfalden Sin Neste grande Ole Harrilsen Huall och hans höstrue Saauel och Peder

Hallingbye effter samme Steffnings viidere medför, etc: Indsteffnte Ole Knudsen mötte i egen persohn i Retten.

Till prouffs i Sagen Var hidkalled och fremstilled effter^{ne} prouff Nemblig Peder Hallingby och Ole Teyen, Huoraff det Eene Nemblig Ole Teyen (fol. 24b) schulle tages Wed Æed, Mens som hand fremkom och wille afflagt Sin Æed Och prouffning tog Jacob Bertelsen Steffningen Igien till Sig aff Retten och ville ey tilstede Wiidere i Sagen at foretages enten med prouffuen at tage eller mere,

Noch hafde forErmelte Jacob Bertelsen ved hiemsteffne ladet hidCitere tvende prouff, Nauffnlig Claus Dijnesen Och Thruls Wager, Till samme prouff at paahöre hidCitered Mari Wager, hindis datter Jöran Rasmusdatter, och Jörans Mand Carll Jacobsen, Huilche alle sambtlig mötte udi Retten tillstede, denne hans aff dennem sögende prouffning Schall vere om huis ord och tilstand di aff Mari schall haffue hört om en Suplication hun off^f han: till hans höy-Exel: schall haffue Indgiffuen, huoraff hand i Retten fremviste en Lös Copie, som bleff oplæst, angaaende noget godz Jacob Bertelsen hende frataget Nemblig en Ko och en bryggeKiedell, Huilched hun endnu her for retten Vedstod. Och efftersom fornemmis disse prouffs förelse Schall derudj bestaa till hans Erklering paa samme andragende, at hun schall haffue talt eller bekient noged anderledis /: end samme hendis andragende :/ udi hans hus udi disse tuende Widners offueruerrelse; det Kongl: Maytz: fouget S^f Christen Christensen /: som samme fattige Quinde effter Embedz plicht :/ antog Saauit i forsuaht, formeente ey at Vere Louglic med hende i saa maade at Procedere, Mens dersom (fol. 25a) hun noget V-beuisligt offuer hannom andraget eller Klaget, burde hand Sögt och tiltalt hende derfor, ved Retten, och Ey som fornemmis udi hans huus schynde hende till at tale noged Imod hendis egen angiffuende och saaledis tage prouff paa hende Muelig i den henseende at ville giöre hende Saasom tueHermig, formeente derfor ey Slige prouff mod hende burde tages til forhör efftersom hun endnu samme Sin Angiffuende Wedstaar her for Retten, Mens dersom hand hende noget for Sin angiffuende haffde at tiltale burde hand Söge hende derfor Ved louglic och behörlig Procedur; = Jacob Bertelsen paastod att Wille haffue for^{ne} tuende prouff tagen till forhör, Mens som Jeg Suared hannom at der hörde betenchning till Slige prouff paa dend maade at tage till forhör, Sagde hand At hand ingen Rett Kunde faa her, med mange andre flere höigtliudende ord och dermed VndWigte fra Retten, = For^{ne} fattige quinde Maren Erichsdatter Var endnu begiendendis aff Ko: Ma: fouget hand Ville Vere hende behielpelig hun motte faa hendis Ko och Kiedell igien fra Jacob Bertelsen som hun endnu ey bekomed; Och effter Wiidere tilspörgelse aff fougden, Wedstod hun endnu her for Retten huis hun ved for^{ne} Supplication haffde andraget;

Dernest tilspurde fougden, Lensmanden Willadtz (fol. 25b) Trögstad huis order eller befall hand med di tuende Mend haffuer hafft till att fölge Jacob Bertelsen dend tid hand hende for^{ne} godz frataget, der till Suared hand at hand ey haffde anden befaling, eller haffde der med nogen forretning paa Rettens Veigne, Mens Jacob Bertelsen kom till han: och bad han: fölge Sig did, och som di kom till Wager, Bad di ochsaa Truls och Ole Siffuersen gaa med sig och di kom i gaarden paa Wager som Maren haffuer Sit tilhold och dendtid Laa Siug udj en Staubo, Och förend di drog did, Sagde Jacob till Willadtz at hand Ville der hen och See huad hun haffde till beste efftersom det gich i böigderöchte at hendis datter haffde ligget i med Sit Södschindbaren /: Om det samme talte Jacob Med Maren som hun Laa i Stauboen och sagde hun War medVider derudj och haffde fört hende aff, lod saa udtage en Ko som hand ved en gente lod lede derfra och till Trögstad och Siden till Hönnefos, En Kiedell som hende tilhörig som Olle Syffuersen Wager samme dag brygget med, Befall Jacob Ole Siffuersen at saa snart di haffde brygget med den Schulle di schaffe den till Trygstad, som dj ochsaa om to eller Tre dage dereffter gjorde, huilchen Jacob Bertelsen Siden der fra igien ladet hente dette som forbemelt Tilstod ochsaa for^{ne} tuende Mend Truls och Ole Siffuersen Wager at di War med paa

Wager som forbemelt hørte aff Jacob at det schulle vere aff den aarsag at hand tog dend Ko och Kiedell fra Marj Wager formedelst hendis datter haffde ligget i Med sit Södschendbarn, med Wiidere.

TING 26. MAI 1675 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 26a) Dend 26 May Holtes almindelige Schatteting paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige Offueruerendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen sambt effter^{ne} Tolff Laugrettismend Nemblig Suend Field, Jull Rud, Torbiörn Börger, Christen Gomnes, Ole Suarstad, Johannes Suarstad Söffren Horum, Torgier Øffreby, Ole Lehne Knud Lehne, Peder Hundstad och Christopher Fecher.

Er da först for almuen oplæst och forkyndt hans Kongl: Ma: Naad^t Schattebreff for Neruerende aar Huorudinden befales och paabiudes Schatten paa samme maade och med samme Conditioner at betalís och oppebergis Saasom udi forleden aars schattebreffue dat: 1 May 1674 er specificeret och til lige Terminer at Clareres, dat: 10 April 1675 des Rigtig videmeret Copie vnder C: Lunds och M: Tonsbergs deris hender etc:

Ermelte Ko: Ma: fouget gjorde nu atter anfordring hos almuffuen om de effterstaaende pramarbeidz penger Och oplæste for dennom en Schriffuelse fra Cammererer S^f Iffuer Huid han: derom tilschreffuen at det hannom ey bliffuer gotgiordt, Mens hand tilKommer det med Rente effter forordningen at betale samme Schriffuelse dat: Christ: 16 May: 1675.

Til forschr^{ne} anfordring Suared almuffuen endnu som ellers tilforen :/ Och formeente Sig at de for samme pramarbeidzpenge burde Vere fri och forschaanede, baade effter hans Kongl: May^{tz} Naad^t Schattebreffue som alle schatter udi des ordinarie paabudne Schatt Inddrager, Item hans Exel: h^f vice Statholder Velb: Offue Juls paa deris derom Vnder^t Andragende giffne Resolution till des forschaansell; Beklagende Sig och Höyelig offuer deris Store betrych Synderlig (fol. 26b) I denne besuerlige tid formedelst deris gaarders megit höye Schyld, at de det ey Kand affstedKomme eller tilWeye bringe Mens er udi aller Vnder^t forhaabning dend höye Øffrighed den: saauelsom deris Nabøer paa Hadeland Naad^t forschaaner for samme pramarbeidzpenge etc:

Ermelte Ko: Ma. fouget Christen Christensen Lod oplæse och tingliuse it Schiöde och kiöbreff aff S^f Niels Toller paa Domholt som hand till hannom affstaar Schyllende Itt halfft schippund Tunge, Vnder hans haand och Segell dat: 14 May 1672.

H^f Assistensraad Wilhelm Meckelnburg lod tinglyse It Sig giffne Schiöde aff Niels Gundersen paa Bragenes, paa en hans odelsgaarder paa Tyrestranden Kaldis Wessetrud, Schylder It halfft schippund tunge med böxsell offuer ald gaarden som hand till hannom affstaar dat: 1 decembr: 1674.

Noch lod WelErmelte h^f assistensraad tingliuse It Pantebreff aff Pouell Giestens Buerud huorued hand han: till brugelig pant udi Ni Aaremaall offuerdrager for capitall 130 Rdr /: samme breff dateret 12 Janvarij 1675 :/ It schippund korn med böxsell udi hans paaboende gaard Buerud etc:

Effter höigstbe^{te} Kongl: May^{tz} Naad^t Schattebreffs tilhold er Schatten herpaa tinget och lagt effter derpaa forfattede Mandtals uduising, Huor effter fougden fordred dom offuer almuffuen for dend allerede nu deraff till forleden pindtzdaug forfalden Termin. Huilched di ochsaa er tilfunden vden ophold effter schattebreffuens tilhold at haffue betalt, Saafrembt det iche

hos di effterladne Wed Nam och Worderings adferd schall udsöges, med des Sicht och tilforaarsagelig omkostning;

TING 27. MAI 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

(fol. 27a) Dend 27 May holtes almindelige ting paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegield, Offueruerendis Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Sambt effter^{ne} 12 Laugrettismend Nemblig Tomas Tandberg Anders Klechen, Ole Westren, Ole Schöyen, Peder Berrig, Laurs Weisteen, Torgier Breen, Jon Schiöruold, Engebrit Weisteen, Jens Nordby, Christopher Haldem och Knud Weyen, sambt Meenige ting almuffue,

Er da först for almuffuen oplest och forkyndt Indbemelte Kongl: Ma: Naad^t Schattebreff Huor effter Schatten for Neruerende Aar er Taxeret och lagt effter derpaa forfattede Mandtals udWiisning, Huoreffter fougden fordred dom offuer almuffuen for dend allerede nu deraff till forleden pindzdaug forfalden Termin, Huilched di ogsaa er tilfunden vden ophold effter Schattebreffuens tilhold Vden forhall at haffue betalt, Saafrembt det iche hos di effterladne Ved Namb och Vorderings adferd schall udsöges med des Sigt och tilforaarsagelig omkostning.

Jörgen Laursen Lod tingliuse it Kiöebreff aff Effuen tömmermand paa hans huse och Waaning ved Hönnefos dat: 22 May Sidst affuigt Vnder it bomerche / och Jacob Bertelsens och Jesper Gregersens Hender till vitterlighed.

Mari Vager endnu for Retten fremkom och beklaged Sig at Jacob Bertelsen endnu ey haffuer hende Igien leffuered dend Kiedell och en Ko hand hende frataget, Och derfor War begierendis Ko: Ma: fouget hende dertill Wille Vere behielpelig at hun samme Sit fra tagne godz motte Igien bekomme.

RETTERGANG 10. JUNI 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 10 Junij Var Jeg effter en Rigens Steffnings tilhold till Rettens betienelse paa Froug tingstue med effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig Gunder Gaunum, Ole Gulbrandsen (fol. 27b) Wager, Halduor Braag, Ole Siffuersen Wager, Laurs Weysteen Och Erich Wager.

Kom da for os udi Rette böigdeLensmanden her ibidm: Willadtz Knudsen Trögstad, Och Indgaff en Rigens Citation aff dato 3 May Sidst affuigt Wed huilchen hand haffde hidsteffnt Tomas Lauridsen Tandberrig, Kirsten Elleffs datter Tandberg Fredrich Olsen, Engebrit Andersen Hesselberg Aase Raa och Daarete Gulbrands datter sambtlig her aff Nördrehougs prestegield, Sögende deris Sandferdig prouff och Widnisbiurd Ved bogerEed huad dennem Kand Vere beuist om it Arffueschiffte som schall Vere holden paa Asch d: 4 Decembr: Anno 1629 Huilche Sambtlig I egen persohner mötte i Rette Vndtagen Kirsten Elleffs datter Tandberg dog paa hendes Veigne mötte forschr^{ne} Engebrit Hesselberg och Frederich Olsen till at afflegge hendis prouff, efftersom hun er Suag. Och prouffued da Enhuer for Sig effter afflagde Æed som følger. = Tomas Tandberg prouffued at hand lod beschiche Sin Werfader Elleff Tostensen Tanberg /: dend tid hand laa paa Sit yderste for vngefehr 8 eller 9 aar Siden /: dog kand hand tiden iche egentlig Mindis /: Och gaff hans werfader han: Suahr om det schiffte der var giort paa Asch, at di bytte den: Sielff Imellum effter Narffue Asches quinde, och Narffue Asch Leffde Sielff och hand med begge Sine döttres Mend Gulbrand Asch och Elleff Tandberig Schiffte Sig Sielff Imellum effter Narffue Asches hustru och der Var ingen

fremmed offuererendis enten fouget, Schriffuer eller Mender, Vndtagen allene en fremmed tömmerfouget, Mens om schiffed effter Narffue Asch Vidste hand indted, eller haff^f hört der-
aff Wiidere haffde hand ey at prouffue.

Engebrit Hesselberg och Fredrich Olsen (fol. 28a) prouffued at di i forleden Winter, Saauelsom ochsaa i daug War for Willadtz Trögstad udi beschichelse wiis hos Kirsti Elleffs datter Tandberg at tilspörge hende huad hun haffde herudi at prouffue eller War beuist, Huortill hun den: Suared at hun iche Mindis eller ved aff noget Schiffte at Vere scheid effter Narffue Asch eller hans hustru Vndtagen dendtid hun Var liden, Kand hun mindis di bytte Sig Sielff Imellum paa Asch Mens ey offuererendis enten fouget Schriffuer eller Mender, om noget andet Schiffte effter den: Widste hun iche.

Daarete Gulbrandzdatter prouffued at hun tiendte Narffue Asch Indtill hans Quinde döde, da kom hun i tienniste hos Gulbrand Asch, och samme aar som Narffue Asches hustru döde da holt Narffue och hans datters Mend Indbyrdis bytte Imellum Sig, Mens hun iche Widste eller fornam at der War nogen fremmed offuererendis enten fouget schriffuer eller Mender, Vndtagen en fremmed Karll som var kommen did, Mens huad: eller huorledis di bytte vidste hun indtet aff, prouffued ochsaa at Narffue Asch leffde nogen stund i nogle aar effter hans quinde, Mens huor lenge kunde hun ey mindis,

Tomas Tandberg endnu effter tilspörgelse Sagde at hannom och Witterligt at Narffue Asch leffde it lang stund effter hans quinde, som hand ey Rettere Kunde Erindre end Var ved en 8te eller Nj aar.

Aase Raa fremkom och effter afflagde æed prouffued at hendis Sl: Mand Elleff Tandberg Sagde at dersom hand Wilde giöre det, da schulle Tomes Asch iche giöre Willadz Trögstad nogen schade for den landschyld hand söger hos hannom (fol. 28b) Saa spurde hun hannom hui hand iche gjorde det, Ney Suared hand, Jeg hafuer den: behoff paa begge sider, Wiidere haffde hun ey at prouffue,

Imod samme hendis prouffning Suared Tomas Asch at hand formeente hendis prouffning ey burde ansees aff nogen Krafft formedelst hun schall haffue dult med Tyffuerj, Hereffter Var Willadtz Trygstad Tingsuidne begierendis.

RETTERGANG 29. JUNI 1675 PÅ HØNEN I NORDERHOV

(fol. 33b) Dend 29 Junj War Jeg atter till Rettens betienelse paa Hönen i Vlleraall anlangende dend tuistige sag Imellum Jörgen Laursen och Hans Laursen som till Nestforleden 13 April: effter en Rigens Citation i Rettësögt och till i dag forflött, Var offuererendis di samme 12 laugrettismend som Retten for^{ne} 13 April betient vndtagen Peder Berg, och Harall Germundbo, dog i Haralds sted var Simen Egge tilstede.

Kom da for os udi Rette Citanten och Sagsögerens for^{ne} Jörgen Laursen, och effter opsettelsen fordred samme Sag igien I rette, Mens som Wederpartten Hans Laursen et consortes, eller nogen paa deris veigne ey möet tilstede Er Hans Laursen aff retten budschichet i hans Saugstue Ved Hönnefossen, med Torger Breen, Engebrit Alme och Johannes Egge, at hand effter en Rigens Steffning och opsettelses tilhold Ville Sig nu her i retten indstille, Huortill di forklared at hand dennom Suared, at hand tilforen haff^f fremsendt hans Indleg i retten och sagde Schriffueren Kunde Læse dend Vell, och saa dereffter giöre effter sin egen Meening Widere er ey denne gang fra hannom udi retten fremkommen, Mens Gutorm Truelsen ved sin tienner fremsent Sit Indleg och Indsigelse at hand udi gaardens eyedeler med brug och des tilbehör

ved Hönnefossen er interesseret, och formeente her til bör di vered steffnt, samme hans Indleg dat: 28 Junj sidst affuigt, Huorimod Jörgen Lauridsen Saauell Mundtlig suared och formeente denne sag och steffnemaall Gutorm Truelsen ey noget vedkommer;

Noch fremblagde Jörgen Laursen en Copie Vnder (fol. 34a) Gunder Klechens Zignet aff Gunder till Hans Laursens udstedde Pantebreff aff dato dend 15 Junj 1648. Noch fremlagde hand en Sl: h^f Laugm: Vittikind Huuses Dom dat: Tredie sögne effter Winternatten 1656 Huorudi findis inddragen en Louglic Contract Imellum Claus Trondsen paa Jon Hönens Veigne och Hans Laursen paa Gunder Klechens Veigne dat: 3die sögne effter Midfaste 1652: Wiidere bleff ey udj samme sagh Indgiffuen eller forestilled, Mens aff Jörgen Laursen Mundtlig Protestered, at effterdj hand med afgangne Gunder Andersen Klechen om dette omtuistende ½ schippd: i Hönen Imod Nöyagtig Vederlaug haffuer sluted och opretted it v-rygelig mageschiffte och aff hans Ko: Ma: Naad^t Confirmerit Saa vedkom det iche Hans Laursen noget derimod at sige eller med lige v-lougmessig udflugter Sig at undschylde effterdj hand alleene dertill er en pantemand, och hans Pantepenge tilböden, formeente derfor at samme ½ Schippd: effter hans rigtige och v-Casserede adkombstbrefvs Indhold burdte tildömmes Saauelsom den same Hans Laursen siden Contractens dato haffuer ladet bygge, Efftersom hand ey anderledis end som en interessered fuldmegtig eller pantemand paa Gunder Klechens Veigne udinden bemelte Contract haffuer verit, och fordi iche noget i saa maade till odell eller eigendomb Kand prætendere Med mindre det med ord och bogstauffuer udröcheligen var specificerit. Huorudinden Jörgen Laursen tillige med hoffuid sagen sambt omkostnings Erstattelse for dette steffnemaall War dom begierendis, Saa och at des slutning i hans Ma: Naadig^{te} Confirmation motte tages i agt, (fol. 34b) Om noget V-loumessigt derimod schulle Vorde handlet eller procederit, etc:

Sagen till Viidere betenchning opsatt till i Morgen efftersom dagen nu forlöben.

RETTERGANG 30. JUNI 1675 PÅ HØNEN I NORDERHOV

Dend 30 Junj WdInden samme Sag och Rettens betienelse paa Hönen med di same 12 laugrettismend som Retten her udi d: 13 April betiente /: efftersom Peder Berg och Harall Germundbo Var nu i egen personer tilstede.

Fremkom da atter Citanten Jörgen Laursen och fordred dom i Sagen effter for^{ne} hans protestation och Indgiffuende, Mens paa Hans Laursen et consortes Veigne lod Sig Ingen finde tilstede huoruell derom nogle gange paraabt, Effter huilchen samme forberörte sags leylighed saauit allerede pro et contra her om udj Retten passeret och forklaret, Er herudinden Saaledis Eragedt och forefunden At Efftersom Citanten Jörgen Laursen med det mageschifftebref som udi dend aff han: i Rettelagde Kongl: Confirmation findis Indtagen, beuiser och forklarer, at Gunder Klechen udi hans leffuende liffue haffuer ved mageschiffte till han: affstaaed det paa urgerende ½ schippd: Korns rente udj Hönen med ald des till och vnderliggende Imod ½ schippd i Bönsnes sambt 450 Rdl Imellum laugs penge, Huilchet Mageschiffte aff de rette odels arffuinger ey endnu befindis i nogen maader at Vere Suechet, Och Hans Laursen derimod alleene fornemmis (fol. 35a) at vere en pantemand och ey beuist Sig nogen odels eller eyendoms ret dertill /: Medens Jörgen Laursen ved for^{ne} Mageschifftebrefv Nochsom forklarad sin ret der till och till des Indfrelsing, Huoreffter hand med Indlagde Tuende Mendes Testification beuiser at hand Hans Laursens Pantepenger Nemblig 201 Rdlr. haffuer optelt och tilbödet paa Bragernes dend 3 9br: 1674 och hand den: ey villed annamme. Mens beraabt sig paa at tiden ey endda effter hans pantebreff var forschinnet, Huorudoffuer Jörgen Laursen hannom som forbemelt Wed en Rigens Citation till Jordtiisdagen nestleden 13 April till aasteden hidstefnt med hans pantebreff, Contract och Ellers huis wiidere hand for samme

godz kunde haffue, Huoraff hand dog ey dend ringeste bogstauff till effterretlighed i retten lod fremkomme, ey heller möt sielff i rette /: huoruell hand da saauelsom endnu var her ved Hönnefossen tilstedis Medens allenne Ved hans saugdrenng frembsendt det forindfördte Indleg, Vnder hans och tuende hans dötters Nemblig Ingeborg och Rönneff Hansdöttre deris Hender, Huorudinden di henförer Sig till nogle poster Saasom först at Jörgen Laursen ey er Gunder Klechens arffuing och di ey ved godset vered Lougböden med viidere samme deris Meening som in summa henstemmer at Jörgen Laursen ey schulle haffue Louglicg ret och adkombst till omtuistige godtz. Men videre de derom foregiffuer, Huilched dog de odels berettigede alleene: och ey pante manden /: om derom noget schulle vere :/ Kunde vedKomme at disputere I Synderlighed effterdj hand som forbemelt ved Mageschiffte haffuer beuist och forklared sin Ret och adkombst dertill aff Sl: Gunder Klechen (fol. 35b) sielff, som endnu tillades ey noget befindis at Vere Rygget eller suechet, Och end Wiidere haffuer Jörgen Laursen for^{ne} 13 April her udj retten ladet Pantepengene optelle Nemblig 200 Rdr udj Specie mynt, Een Rdr for breffpenge Item 20 dr 1 ort for huis Hans Laursen i odelsschatt aff samme godz Kand haffue betalt, Huilche hand da her i retten fremböden om Hans Laursen och hans börn den: Ville Annamme Imod paastefnte ½ pd: godsens afstaaelse /: dog derudi at Cortte Anne Hansdatters arffuepart Nemblig 36 dr 3 ort 12 s: som Jörgen Laurs: Særlig med hendis breff forklared till han: affstaaed :/ Huor till Sig dog ingen paa deris Veigne med nogen behörig rigtighed lod finde eller bequemme,

Huorfore Sagen till Neruerende tid bleff forflött och de indCiterede vederpartter aff retten forelagt effter Steffningens tilhold at möde udi rette med deris breffue, adkomst och rigtighed till omtuistige godtz, Huilchen höye respective Riigens Citations tilhold, sambt dereffter gjorde opsettelse och rettens foreleg, di dog ey effter billighed och Rettens ghebör i nogen maader holder Sig effterretlig och endnu huerchen sielff Möder i Rette /: huor uell Hans Laursen derom fra retten er budsichet :/ Langt Mindre pantebreffuit eller noget det ringeste i Rette stiller eller forklarar huad ret och adkombst Hans Laursen till be^{te} godz kand hafue, Mens alleene endnu /: som forindfört beraaber Sig paa det tilforn i retten andgiffne Indleg, Och ey andet till Sagen Suared, eller villed fremstille etc: Wed Saadan deris paastand och forehaffuende Synes dog ey billig eller Loumessig Citantens rette /: effter hans produceerte beuislighed :/ lenger at Kand eller bör forhindres eller opholdis, Effterdj ey (fol. 36a) andet kand fornemmes hand Jo till denne sögning Imod Hans Laursen och hans börn haff^f brugt ald Loulig Rettens middell och adfardt som foromrört er,

Derfore haffuer Vi /: I steden for Hans Laursens originale pantebreff som hand ey vill lade komme udi rette :/ Eragted at fölge dend Nermeste retledning och saauit derom till effterretning dend forindfördte aff Jörgen Laursen i rettelagde Copie aff pantebreffuit vnder Gunder Klechens Zignet, sambt Gunder Klechens med Jörgen Laursen gjorde mageschifftebreff som med samme Copies Indhold offuerEens kommer och forklarar Hans Laursens pantrettighedt, Huis pantepenge dereffter ey Kand befindis eller fornemmis at Vere höyere eller Mere end Jörgen Laursen som forbemelt her udi Retten haffuer tilböden. Item befindis dereffter at Hans Laursens panthaffuende aaremaall till Nestleden 15 Junj er forschinnet etc.

Huorfore herudinden saaledis for rette er dömbt och afsagt, at effterdi Jörgen Laursen /: som offte bemelt :/ haffuer fremlagt och beuist sin rett och adkombst, Och Hans Laursen allene en pantemand till for^{ne} ½ pd: gods i Hönen: hans panthaffuende aaremaall till Nestforschinned 15 Junj at Vere endiget, Och hans pantepenge med aff godset betalte odelsschatt /: och saauit hand ved des pant forstaais at Kand Vere berettiget /: Louglicg och ordentligt tilböden som hand dog ey villed annamme, Saa bör Jörgen Laursen dog ey derfor samme gods aff Hans Laursen eller hans börn at hindres eller fraholdis Imod hans beuiste rett och adKombst, Mens hand det at tilWiige och effter denne daug Nyde bruge och (fol. 36b) beholde med ald den Ret

och Rettighed som Gunder Klechen, det sielff vered berettiget och hannom hiemles och tilstaaes i alle maader effter hans Mageschiffte breffs Kraff och medför, Huorudj Hans Laursen ey bör giöre hannem nogen hinder eller forfang Mens hand alleene at söge och annamme sine berettigede pantepenge hos Jörgen Laursen saauit hans pantebreff och Rett hannom Kand tilholde etc: Huad Sig belanger dend saug som Hans Laursen haffuer ladet bygge Och bruger udi Hönnefossen, da Kand ey andet ansees eller forstaaes /: aff dend udi forindbemelte i rettelagde Laugm: dom: Indtagne Laugtings Contract :/: som er sluttet Imellum Hans Laursen paa Gunder Klechens Veigne, och Claus Trondsen paa Jon Hönens Veigne :/ end samme saugstöd och grund Jo ochsaa henhörer och bör at følge det for^{ne} ½ pd: gods i Hönen, efftersom deraff Sees at Hans Laursen fuldkommelige staa indfördt paa Gunder Klechens Veigne och beneffnis Saasom i hans sted och med hans ret Saasom hand haffuer Vered Bebreffuit aff Gunder Klechen at følge och bruge samme ½ pund: gods med ald des tilliggende herlighed som da ved samme Contract er sluttet at skulle vere med 1/3 part ald indkombsten aff den gandsche gaard Hönens tilLiggende Lutter och Lunder i schou och March med land och vand Saauelsom udj andre des rette pertinentzer, Vere Sig aff sauger eller saugstöder querner eller quernstöder fosser och Ellers mehre etc: Och om for^{ne} Saug eller saugstöd findes ey Viidere end saaledis derudj Indfördt och beneffnit: Nemblig /: Och dersom nogen god Leylighed endnu er i for^{ne} Hönnefos som gaarden Vnderligger, till at bygge nogen saug paa, da schall det Vere Hans Lauridsen frii fore dend at lade bygge, Nyde och bruge lade, aff Jon Hönen och hans Consorter v-formeent, Vden nogen rettigheds affgift till denem etc :/ (fol. 37a) Aff huilche ord ey Kand sluttes eller forstaaes at Hans Laursen skulle følge samme saugstöd med anden rett end som en anpartz till berettigede eller Vnderliggende herlighed med godset i Sig sielff, efftersom Hans Laursen det skulle haffue och bruge offuer alt som hand ochsaa hidindtill haffuer brugt och fuldt, Och ey befindis i same saugstöd Meere eller anderledis med godset i Sig sielff at Vere Gunder Klechen i nogen maader fraschreffuen eller forligt, Huorfore Jörgen Laursen samme saugstöd och grund ochsaa tillige med for^{ne} ½ pd: gods i Hönen bör Nyde och følge, dog huis biugning Hans Laursen derpaa haffuer Anuendt bör Jörgen Laursen hannom Igien at betale Saasom det nu forefindis och Kand Were Werdt effter dannemends schiön och Wordering, som derpaa forstand haffuer etc:

Belangende dend fra Nest affuigte 13 April till i gaar opsatte Sag Imellum forbeme^{te} Jörgen Laursen som Citant paa dend Eene: och Ingeborg Hansdatter aff Bragenes paa dend anden side, angaaende dend den: Imellum omtuistige saugstöd och grund som Sl: Niels Rasmusens saug staa paa, War Jeg med forsch^{ne} 12 Mend i gaar, paa och ved samme saug Mens efftersom Sig ingen, der paa Ingebor Hansdatters Veigne lod finde, bleff samme sag till i dag optagen her till Hönen. Huor Sig ey heller endnu nogen paa Ingeborg Hansdatters Veigne lod finde eller noget Wiidere till sagen suahred, vden alleniste det for hen d: 13 April: aff hende fremsendte Indleg.

Huorimoed Citanten Jörgen Laursen protesterit och formeente at Slig hendis affhold och udebliffuelse ey lenger burde opholde eller forhale hans Rett (fol. 37b) som hand paa Lougligste och ordentligste maade mod hende haffuer sögt, effter lougens maade Saasom wed for^{ne} Rigens Citation Hende till aasteden indsteffnt till forleden 13 April och der beuist Sin Louglig adKombst och rett baade till saugen i Sig sielff Saauelsom Hönen gaard med ald des tilliggende huorunder samme saugstöd och grund ochsaa henhörer det hand formeente Ingeborg Hansdatter Vellbekiendt at hand v-disputerlig følger och er berettiget /: foruden det ½ schippd: hand aff Gunder Klechen Sig tilforhandlet, huor om hand nu med hendis fader och hende haff Særlig Process :/ It schippd: och 1½ lisp: i Hönen, huortill henhörer de tuende parter i beme^{te} saugstöd som ved dette steffnemaall omtuistes at hun aff hans Landbonde Jon Hönen skulle haffue Sig tilforhandlet huorimod hand sagde Sig at haffue Jon Hönens schriffelig tilstand, Mens effterdj hun iche effter den höye öffrigheds Steffnings tilhold och Rettens foreleg, Will

eller tör producere i nogen sin adkombst /: vden tuiffll for des v-loumessigheds schyld /: formente hand forschr^{ne} Saugstöd Saasom gaardens Rette tilliggelse med ald billighed hannom bör tilkomme och derom vden Videre ophold eller forevending var en Retmessig dom begierendis.

Jon Hönen som er Jörgen Laursens handelsmand till for^{ne} ½ schipp: 1½ Lisp: i Hönen fremkom och endnu personlig her for retten och han: samme gods hiembled och tilstod i allemaader effter hans udstedde mageschifftebreff och ey vill vere Ingebor Hansdatter gestendig noget udi for^{ne} saugstöd des grund eller tilbehör huorom hand Wiidere haffuer meddeelt Jörgen (fol. 38a) Laursen sin schrifftlig tilstand d: 8 April Nestaffuigt, huortill hand Sig referered etc: Huilchen hans hiemmell och tilstand hans tuende söner Ole och Ouden Jonsöner med hannom samstendig ochsaa nu her for retten samtychte och bekrefftet, = Ilige maader nu for retten fremkom Anne Hansdatter och i alle maader Vedstod det schiödebreff som hun till Jörgen Laursen paa samme saug haffuer udsted Saauelsom ellers huis Wiidere samme breff Indeholder och om formelder efftersom det nu liudeligen for hende bleff oplæst; Derforuden bekiende och tilstod for^{ne} Anne Hansdatter, at hun aldrig haffuer Vered beuist at hendis Söster Ingebor Hansdatter haffuer Vered noged eyendis udi samme saugstöd eller grund, Langt mindre nogen tid derom for hende ladet sig merche eller nogen rettighed fordred deraff, förend nu udj dette aar hun haffuer hört det aff andre, Mens ey aff hendis söster Sielff etc: Ellers udi offuerbemele Jon Hönens hiemmell och tilstand her for Retten bleff Særlig benefnt at hand fuldkommelig hiembler och tilstaar Jörgen Laursen /: och Ingen anden /: dette omtuistige saugstöd och ey er Ingebor Hans datter noget derudj gestendiget, Och bleff nu ey viidere udinden samme sagh Indgiffuen eller forebracht, Mens aff Citanten Jörgen Laursen fordrendis en Endelig och Loumessig dom.

Da Effter denne forberörte sags Leylighed Er herudinden saaledis for Rette dömbt och affsagt, Att efftersom Citanten Jörgen Lauridsen forleden 13 April her udi retten haffuer beuist och forklared hans Rett og adkombst, Saasom först till for^{ne} Saug i (fol. 38b) Sig sielff, med Anne Sl: Niels Rasmusens till hannom udstedde schiöde som hun endnu her for retten personlig hannom hiembled och tilstaaed;

Dernest de tuende Mageschifftebreffue, det förste aff Gunder Andersen Klechen dat: 29 9br: 1673 paa ½ schippd: i Hönen med ald des tilliggelse, det andet aff Jon Simensen Hönen dat: 3 Julij 1674 paa 1 schippd och 1½ Lisp: i be^{te} Hönen, Saa hand Nochsom derued haffuer beuist at samme gaard med ald des rette tilliggelse er hannom tilhörriig Huilched Jon Hönen for for^{ne} 1 schipp: 1½ Lisp: ochsaa endnu /: som forindfördt /: personlig her for retten haffuer han: i allemaader hiembled och tilstaaed tillige med dette omtuistige Saugstöd som hand Siger Sig ey at vill vere Ingebor Hansdatter noget gestendig udj etc: = Huorimod Ingebor Hansdatter ey noget udi Retten haffuer fremstilled eller Suared, Wiidere med det forindfördte indleg vnder hendis och hendis faders hender, huorudi hun alleene paastaar och formeener Jörgen Laursen iche er eyermand eller berettiget till dend gaard Hönen etc:

Mens efftersom Jörgen Laursen ved for^{ne} documenter sambt personlig hiemmell och tilstand Sig Nochsom dertill haffuer beuist, Saa hand dereffter haffuer billig föye och Rett till at fremEsche Ingeborg Hansdatters adkombst till for^{ne} saugstöd och grund effter O: B: 5 cap: Huorfore sagen fra dend 13 April: till Neruerrende tid bleff optagen, och Ingebor Hansdatter aff retten forelagt till des /: effter Steffningens tilhold /: I Retten at fremstille och beuise huad Rett och adgang hun till eller udj for^{ne} Saug eller saugstöd Kunde haffue eller vere berettiget, Huilched hun dog gandsche v-agted och ey endnu ded ringeste derom till effterretning (fol. 39a) fremstiller eller forKlarer Wiidere end forschr^{ne} hendis Seniste fremsente Indleg,

Saa Kunde derfor nu ey anderledis udj samme sag kiendis och forefindis med Rette, End Jörgen Laursen Jo samme for^{ne} saug, des grund och saugstöd bör haffue och vere berettiget effter hans i rette producerte breffue Och beuisnings medför och tilhold, aff Ingeborg Hans datter v-behindret, effterdj hun Sig ey nogen bedre ret eller adkombst dertill haffuer beuist eller forklared etc:

Belangende dend opsette sagh som till i dag schulle foretages Ved Heyeren, Imellum Ermelte Jörgen Laursen som Citant paa den Eene, och Laurs Laursen aff Bragenes paa hans V-mages Peder Simensens Veigne, paa dend anden Side, Saa bleff nu i dag her paa Hönen baade Jörgen Laursen och Laurs Laursens tienner Knud Rijber Paa for^{ne} sin hosbonds veigne derom samstemmig forEenit om des Prolungation och opsettelse till Nestkommende 13 Augustj Huoreffter de uden nogen Viidere Warsell schall möde Igien i rette etc:

RETTERGANG 3. JULI 1675 PÅ HEN I NORDERHOV

Dend 3 Julij War Jeg igien till Rettens betienelse paa Heen udinden dend fra Nestleden 26 Novembr: forflötte Sag Imellum Laurs Laursen paa dend Eene och Grönvolds besiddere samt deris pantberettigede Landdrot Ingeborg Hansdatter paa dend Anden side. Var offueruerendis fougdens fuldmegtig Hans Nielsen. Item de samme 12 laugrettismend som Retten for^{ne} tid herudinden betiendte vndtagen Siffuer Vexsall, Jon Wee, och Haagen Setrang -

Frem kom paa Citanten Laurs Laursens veigne (fol. 39b) hans tiener Knud Olsen Rijber och fordred Sagen i Rette effter huis hans hosbond forhen derudj Producered, protestered och Wid Widnisbiurd forklared haffuer, och referered Sig Widere till aastedens Øyensiunlig grandschning, hurledes dend med prouffuen offuerEensKommer, = Ingeborg Hansdatter /: samt hendis fuldmegtig Laurs Simensen :/ mötte ochsaa Sielff i rette och Ilige maader referered Sig till aastedens grandschning, det samme gjorde ochsaa Johannes Grönuold som mötte udj rette.

For^{ne} Hans Nielsen paa Sr Jacob Lutz Veigne Indgaff en Riigens Citation aff dato: 29 Juni Sidst affuigt Ved huilchen hand till Nestkomende vinternattens Laugting Steffner och tiltaler mig och forbemelte 12 Laugrettismend formedelst vi iche haffuer accepted hans Indsigelse i Sagen at hand som en interressant schulle vere Steffnt och Kalled dertill Och till huis prouff i Sagen fört er. Och formeener, derfor samme voris forretning och Laurs Laursens förde prouff bör Magteslös kiendes och vere som V-effterretlig med viidere derom des Indhold. Samme Steffning effter des opschrift befantes mig at Were Anvist i gaar som var den 2 Julij och en hellig daug, och dagen tilforn at Vere Leest for laugrettismendene etc: Och alligeuell udi vnderd^{te} Respect till for^{ne} hans udvirchede den höye öffrigheds Citation tilbörlik schall vorde suared, Haffuer vi dog ey for billig eller forsuarlig Kundet Eragte eller ansee Slig hans Indsigelse och forebringende Imod voris forige gjorde determination och opsettelse at Kand eller bör stede Wiidere udflugt eller forhall i sagen som nu haff^f hengt udi uang Snart ved it gandsche Aar, Och her haffuer vered siden samme Voris Seeneste opsettelse trende Laugting Nemblig Pouls Misse, Midfaste och Johanni Laugting, som hand haffde hafft tid och respiit noch her forinden at Kunde Indsteffnt Woris forretning, och iche dermed Indeholde till denne yderste tid, efftersom samme steffning mig bleff först beuiist i gaar som dog Var en hellig dag, Dersom endnu sagen Wiidere schulle beroe till offuer WinterNatten, Kunde ey noget paa aasteden foretages eller Wedgiöris förend (fol. 40a) atter till en anden Sommer, Saa der lader Sig alleene ansee Mere till sagens ophold och forlengelse end des behörrig endtschab och gienge. Tilmed fornemmis Jacob Lut ey noget at vere eyendis aff disse omtuistige eyedeler enten udi Heen eller Grönuold Wiidere end huis træer hand Sig der aff Grönuolds besiddere

haffuer tilforhandlet Huilchet deris pantberettigede Landherre Ingeborg Hansdatter /: effter hendis egne ord her for retten /: ey er dennom eller hannom gestendig Mens siger samme deris handling at Vere Imod hendis Vilge och sambtyche, Huorfore och efftersom baade Citanten /: ved sin fuldmegtig /: och hoffuid vederparterne som offuerbemelt, Indstiller Sig i rette och reffererer Sig till aastedens Øyensiunlig grandschning och Erfaring effter voris seeniste opsettelsis tilhold, Saa haffuer Vi det ochsaa forabschediget till paa Mandags Morgen at foretage och begiffue os med den: paa aasteden effterdj denne daug ey kand tilstreche etc:

RETTERGANG 5. JULI 1675 PÅ HEN I NORDERHOV

Dend 5 Julij Ware Wij igien forsamlede paa for^{ne} Heen med alle de forhen i retten betiendte 12 Laugrettis mend /: vndtagen Haagen Settrang och Jon Wee som udi forfald, dog schiched bud at huad di andre herudi giorde, Vare de med benöyed /: och ware disse effterschreffne som nu vare tilstede, Siffuer Wexsall, Peder Knestang, Ole Knestang, Anders Ferden: Hans Berg Alff Lo Torger Semen i Jon Honeruds sted, Ole Halstenru Knud Veyen Niels Follum. Huor da for^{ne} Laurs Laursens tiener, Sambt Ingebor Hansdatter och hendes fuldmegtige Laurs Simensen mötte Igien tilstede och ey noged viidere i Sagen paa enten Sider producered eller forklared. Haffuer Wi da först offuerueyed de udi sagen fördte prouff, Huoraff Wi haffuer Er agted och befunden de effterretligste och mest offuerEenskommende som baade aff andres ord och egen viidschab haffuer prouffued om den deelesteen ved MoKienned och Scharffueflogen, (fol. 40b) Saaoch om Graffuer aasen och Heens Setter, Saasom först Jon Waagaard och Steener Marigaard som forleden Sommer paa aasteden aff Jens och Johannes Grönuold sambt deris Moder Ragnill Grönuold Sielff haffuer hört at for^{ne} steen er ret deele Imellum Heen och Grönuold, det samme haffuer ochsaa Ragnilds sön och deris eldste broder Ole Huall Sielff for os bekiendt och tillige med for^{ne} tuende prouff vered med os ved samme steen Saa uelsom ochsaa Gulbrand Hoff som derom prouffued, och os samme steen aff sambtlig for^{ne} trej prouff Anuiist /: om huilchen Steen ingen aff for^{ne} Grönuolds odelsmend och besiddere for os haffuer giordt nogen modsigelse /: dermed ochsaa Saauit offuer Eens Kommer de aff Ingeborg Hansdatter fördte trej prouff Nemblig Jöran Christophersdatter, Asbiörn Christophersen och Effuen Waagaard at deele schulle vere i MoKienned Och Scharffueflogen, huorued be^{te} deelesteen befindis at vere beliggende i den slette Moen, Huorfore Wi ochsaa samme steen for rette deele haffr Anseet och befunden med sin scharpe Kant och Ryg at Wiise effter den streng paa Compassen fra syduet till Syden och Ende Norduest till Norden, Effter huilchen streeg och anuisning Wi haffuer /: udi for^{ne} Laurs Laursens fuldmegtige tieners Knud Olsens oc Rolff Heens Item Ingebor Hansdatters och hendis fuldmegtige Laurs Simensens sambt Jens och Johannes Grönuolds fölge och Neruerelse /: begiffued os paa Aasteden, och der giort och gaaed des dele som fölger, först fra Steenen offuer Scharffueflogen op i ScharffueflogKnolden, derifra ende effter samme streeg som steenen anviiser till en stor Steen som staar lös paa it berg i i (!) Neste høyeste Aaslien, huilchen steen bleff blinched och affslagen it hiörne som Wender Imod Sydoust derifra, alt effter samme for^{ne} streeg östen ud med höye ryggen Ved SuartKienned och hen i WesterSetteraasen till en slet Knold i aasen, paa huilchen Knold Wi fant en affbröt treikantig Steen (fol. 41a) Lige paa samme maade och Maneer som de ligger Ved Scharffueflougen och var liggesaa med Kant och Ryg. Huilchen befantes at Wiise lige effter den samme forbemelte Streeg paa Compassen i syduet till syden lige Imod den dele steen som staar ved Scharffueflaugen, Saa det synes at Vere en ret deelesteen der at vere Nedsatt til at Wiise lige Imod den anden, Ved huilchen Steen Wi opKaste it steenrös och hug merche udi nogle furer deromkring, Ved samme steen befantes tæt omkring at vere groed maase och lyng, mens ellers slette berget saa det ochsaa deraff lod sig ansee at samme Steen ey Nyelig, Mens aff gammell tid at vere der Nedsatt. Noch ved samme steen stod ochsaa en stor törfure som

befantes aff gammelt at haffue Vered hugged merche udj och War Woxsen Jare omkring samme Merchning, fra bemelte Steen gich Wi lige offuer i Graffueraasen udi en Löffschougs Lie, huor wi oplagde en deelesteen och Kaste en Steenrös derhos, Item hug Kors och merche udi træerne derom kring, derifra effter samme Rem at følges lige i WelsWandet.

Dette som forbemelt Haffuer Wi Eragted och anseet for at Were och bör holdes och følges for Rette deele Imellum Heens och Grönuolds eyedeler, = Effter ad Vi haffde giort och gaaed for^{ne} deele lod Ingeborg Hansdatter Sig forlyde at hun ey der med Ville Were benöiget det hun och ved for^{ne} hendis fuldmegtig lod anmelde, formeente sig at burde følge effter sine prouff Huilched Vi ey for nogen Rett haffuer Kundet ansee Imod for^{ne} Woris forretning, Mens for Rette dömbt och affsagt at di paa alle Sider bör holde Sig forsch^{ne} deele effterretlig.

RETTERGANG 6. JULI 1675 PÅ HALLINGBY I NORDERHOV

Dend 6 Julij War Jeg med Indbemelte Laugrettismend Nemblig Siffuer Wexsall, Peder Knæstang, Ole Knæstang, Anders Ferden (fol. 41b) Hans Berg, Alff Lo, Torger Semen i Jon Houeruds sted Ole Halstenrud, Knud Weyen, och Niels Follum vdinden dend fra Nestaffuigte 27 Novembr: opsatte Sag paa Hallingby om de omtuistige eyedeler Imellum Hallingby och Grönuold -

Huor sig nu igien for^{ne} i rettestilled, Citanten Peder Rasmusen, Sambt vederparterne Jens och Johannes Grönuold, Item deris Landherre, Ingeborg Hansdatter och hendis fuldmegtig Laurs Simensen. Och bleff ey noget Wiidere aff Citanten Peder Rasmusen indgiffuen eller i sagen forklared, Medens reffereret Sig till it Lougligt Schiffte och deele effter Aastedens Øyensiunlig grandschning och Erfaring;

Ingeborg Hansdatter Haffde endnu udi Sagen Indsteffnt och förde endeell prouff i Sagen Nemblig Laurs Lundstad, Jon Heen, Madtz Froug Anders Tordsen Semen, och Jon Vaagaard Huilche sambtlig mötte tilstede, och effter afflagde Bogeræed prouffued som følger,

Laurs Lundstad prouffued at for vngefer fem eller Sex aar Siden da gich hand med Sl: Asle Schollerud fra Grönuold och hid till Hallingby och som di Kom till en Lang steen som ligger ved Weyen Nest Synden for dend Nordeste bro som bær hid Imod grinden, Sagde Asle Schollerud, dette maa Wist Were deelesteen Imellum Hallingby och Grönuold, eller hand Sagde, Jeg Meener det schall Were deelesteen Imellum Hallingby och Grönvold. Wiidere Sagde hand Sig ey herom at Vere beuist eller haffue at prouffue.

Jon Heen prouffued at for vngefer 15 aar Siden som Var nogen dage förend dend rettergang schulle foretages Om disse samme eyedeler aff schriffueren Sl: Tomas Tomasen, och Mender, da fultes hand hid med Peder Hallingby och War hos hannom it halfft aar (fol. 42a) och Steffen Bersund fultes med dennom paa baad ude fra Staffuelen ved Heen, och som di Kom op till Gaasfetten Sagde hand Nembl: Peder Hallingby til Steffen her er det deele som di haffuer holt for Imellum Grönuold och Hallingby och ded er dette Vi tretter om. Nogen stund der effter at schriffueren och Mender haffde Vered paa aasteden och der inted bleff vedgiort hörde hand Peder Hallingby sige till Sin quinde, Wi haffuer inted for at Wi tretter viidere eller gör mere bekostning derpaa. Wi Kommer iche Lenger end effter det gamle deele. Mens huad dele det war Neffnte hand iche. Wiidere sagde hand Sig ey forudinden beuist eller haffue at prouffue.

Madtz Froug prouffued at in Anno 1660 den 9 Septembr: War hand /: tillige med Engebrit scholemester /: aff Ole Haralsen Grönvold Venlig ombeden at di ville gaa till Gubiör Hoff

som war en gamell velbedaged quinde, och hende udi beschichelseviis tilspørge, huad hende udj guds Sandhed vitterlig och beuist var om di eyedeler Imellum Grönuoll och Hallingby, da gaff hun dem til giensuar, at den tid hun bode paa Heen i Aadalen da Widste hun iche andet end at Grönuolds eyer gich i begge di Steener som ligger i Weyen, Men huor langt di strachte Sig öster eller Vester Vidste hun iche aff. Wiidere Sagde hand sig ey herudinden at Were beuist vndtagen det hand haffuer hört aff folch Wered snached her oppe i böigden, at dend for^{ne} Steen som ligger Ved Veyen schulle Vere dele Imellum be^{te} gaarder Mens huem hand haffuer hört det aff Widste hand iche efftersom det er mere end 12 aar siden hand reigste her i böigden,

Anders Tordsen prouffued at for nogen Rum tid Siden da hand war hos Find Sehmen, och Siden hos Rolff Sehmen, da haffuer hand hört (fol. 42b) aff dennem begge Neffnt och talt om Gaasfetten och Wiist hannom huor Gaasfetten War som ligger tuert offuer fra Kellerstöed paa Semenslandet och hand haffuer hört baade aff dem paa Grönuold och Andre i böigden at di paa Grönuold haffuer kaldet Sig did, Och det kand were for Vngefer 14 och 18 Aar Siden at de for^{ne} nu affdöde tuende Mend haffuer Wiist han: be^{te} Gaasfetten, Wiidere Sagde hand Sig ey her udinden at vere beuist eller haffuer at prouffue.

Jon Waagaard prouffued, at for Vngefer To aar siden da Reigste hand her op ad dalen och hand kom i fölge med en mand paa Weyen /: Mens huad Mand det War Widste eller Mindis hand iche :/ Och som di kom hiden for Grönuold sagde Jon till samme Mand, di siger her ligger en delesteen, dend haffde Jeg Lyst at See, der til Snached hand han: och sagde det schall Jeg sige dig ret nu Vi Kommer till hannom, Som di kom da Noget frem Wiiste Manden han: steenen, Jon spurde om det schulle Vere delesteen, och sagde det ligger suare Nær Hallingby, dertill Suared Manden, Saa haffuer di holdet det for, Wiidere Snached di ey derom, och det War denne samme for^{ne} steen som ligger ved Weyen, som hand wiidere sielff schall anuiise Och Sagde Sig ey Mere herudinden at vere beuist eller haffde at prouffue.

Wiidere bleff nu ey aff enten parterne i Sagen producered eller forklared, Haffuer Wi saa begiffued os till den Steen som di trei prouff Nemblig Laurs Lundstad Madtz Froug och Jon Waagaard I deris prouffning ommelder, Och de os anwiiste Huilchen Wi ey i nogen maader kunde Synes att Vere Liig till eller lagt der till nogen deelesteen, ey heller Kand dend ansees at giöre nogen effterretlig AnViisning (fol. 43a) om nogen eyedeler, dernest haffuer Wj begiffued os Ned till Elffuen till den Sted som di andre prouff om melder at schulle Kaldis Gaasefötten /: eller Gaasefæden /: som Anders Tordsen, Ragnill Schollerud, och Oloug Sommedalen os Anwiiste sambt och Jon Heen, Huilched Wi ochsaa med Compassen for for huorledis det kunde offuereens Komme med det deele paa dend Sydoust Side Imellum Grönvold och Heen, da befantes det dermed heell vligelig at offuerEenskomme. Huorfore Peder Rasmusen formeente och paastod at for^{ne} Steen eller Gaasfött ey burde agtes for nogen effterretlig deele efftersom ey beuises di at vere der till aff nogen rettens middell giort eller ordineret, ey heller dereffter beuises eller forklares med nogen vdWeis breffue som hand formeener di burde at haffue for deris eyedeler som de Sig vill tilholde efftersom det er bondegodtz, och hans gaard for Kort tid siden aff hans Ko: Ma: at vere kiöbt. Och efftersom di ey saadant tilbörliig beuiiser eller forklarar, formeener hand at hannom ey bör veigres it Louglic och schiellig deele effter aastedens Øyensiunlig befindende beschaffenhed; till huilchen forretning och des bedre Erforschning tiden nu ey kunde tilstreche. Huorfore vi till des Wiidere forretning haffuer Sagen optagen och forflöt till en beleigligere tid effter aandfreden Nemblig den 7 octobr: först komendis. Mens efftersom Peder Rasmusen begiered at den Rougbraade /: som hand Særlig haffuer paasteffnt :/ motte Kiendis desforinden udi Laugfestning och arrest, och Laurs Simensen paa Ingeborg Hansdatter Erböd Sig paa Grönuolds besidderis veigne at suare han: till huis hand deraff ved retten kand Winde, Saa forbliffuer det ochsaa derued -

RETTERGANG 8. JULI 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

(fol. 43b) Dend 8 Julij bleff Retten betiendt paa Froug tingstue i Nörderhougs prestegield med epter^{ne} Laugrettismend Nemblig Madtz Raa Ole Siffuersen Vager Laurs Rachestad Madtz Vager, Laurs Veysteen och Gunder Gaunum, Var offuererendis fougdens fuldmegtig Hans Nielsen. Huor Sig da udi rette præresenteret Velviise h^r laugmand Sr Jörgen Phillipsen, och i Rette fordred de Sager Imod hans Vederpart Tomas Asch effter de tuende udi rette forleden aar dend 29 April: och 1 May Produceerte Rigens Citationer dat: 6 April 1674 som effter Tomas Asches egen begiering först bleff prolongered och optagen till Nest paafølgende 10 Junij. Mens efftersom Citanten velbe^{te} h^r Laugmand till samme tid for hans Louglic forfald schyld ey haffuer kundet mött udi Rette, Saa haffuer Sagen Siden des hidtill bestaaed, Och efftersom Tomas Asch samme 10 Junj er bleffuen forelagt at möde Citanten Igien i rette Naar han: bleff giffuen Varsell. Saa bleff nu for retten forklared at hannom er giffuen Warsell ved Madtz Froug och Christian Pedersen, Ved huilche tuende Widne hand nu atter fra Retten bleff budschiched at Indstille Sig till Sagen at Suare, huis hand Imod Citantens Protestation och Sögning kand haffue. Huortill hand den: Suared at hand i afftes kom hiem fra Bragenes och Widste Indted heraff förend i daug, Mens begiered at Sagen endnu motte optages till en Viss tid och hand dertill kunde faa lauglig Warsell Saa schulle hand gierne möde till huilchen tid det behaget Os, Effter huilchen hans begiering /: med Citantens consent :/ Sagen endnu viidere er optagen och stilled i beroe till Nestkommende 30 Julij, till huilchen tid Tomas Asch er forelagt att Indstille (fol. 44a) Sig udi Rette med huis breffue och beuisligh: hand i Sagerne Sig till befrielse och forsuaht Kand haffue etc:

Sr Dominicus Brouman ved sin fuldmegtig Anders Hansen i rette Producered en Riigens Citation aff dato 18 Junj Nestleden, ved huilchen hand hafde hidsteffnt och udi rette fordred Jacob Bertelsen formedelst hand han: forholder nogle proustie Jordebogs rettigheder som hand schall hafue oppebaaret paa Ringerig, sambt en fordring effter Sl: Ole Effuensen som hand schall haffue loffued for, for rettigh: aff Krachstad; formeener hand det vden Videre udflugter med tilforaarsagelig omkost bör betale etc: = Till samme Steffnemaall at Suare mötte i rette paa Jacob Bertelsens veigne, Villadtz Trögstad och frembwiiste hans Misiue, huorudi hand siger, altid at haffue Erbödet Sig at Contentere han: huis billig hand hos han: kand haffue at fordre som er for noget tiende Korn effter hans Zeddelers uduising hand udi Sin gielts betaling for tuende domme har annammit. Huilchet hand effter det aars Capittels Taxt vill Contentere och Cortte, det hand Sig offte haffuer tilbödet till hans fuldmegtige och ved ey noget Viidere at Vere schyldig etc:

Citanten i Rette Producered trende Jacob Bertelsens Seddeller dend förste dat: 8 decembr: 69 dend anden d: 20 febr: 1670 och dend Tredie aff dend 22 Junj 70 effter samme for^{ne} Seddeller befindis hand paa Sr Broumands Veigne at haffue Annamit tiende aff Ole Rud och Johannes Suarstad til sammen 3 t^r 4 Setting blandKorn och aff Roug, huede och Ertter 1 t^{ne} 3 qter $\frac{3}{4}$ Setting, aff huilched hand protesterer och fordrer for huer tönde Korn 2 Rdr: och for huer tönde Roug, huede och (fol. 44b) Erter Trej dr, Huilched Wi dog for billigst haffuer Eragted at hand bör betale for huer tönde Korn 7 ort och for tönden aff de öffrige slags $2\frac{1}{2}$ dr, huorudi hannom Corttes for di tuende domme fem Rixdaler, Bliffuer saa till Ret Sex Rixdaler 1 ort 11 s: Som Jacob Bertelsen hermed er tilfunden till Sr Dominicus Brouman at betale med $2\frac{1}{2}$ dr i omkostning och dompenge jnden $\frac{1}{2}$ Maanetz daug Saafrembt det icke ved adferd effter Laugen hos hannom schall udsöges, Belangende dend anden fordring effter Broumandz Restandz Nemblig 12 dr 1 ort som Jacob Bertelsen schulle haffue godsagt for Sl: Ole Effuindsens effter leffuersche Karen Torchels datter, Mens effterdi Jacob Bertelsen det huerchen sielff vedgaaer, ey heller nogen beuisslighed derom i Retten forklares, Wides Ey han: till Nogen des betaling at Kand Kiendis etc:

Noch haffde for^{ne} Anders Hansen paa forbe^{te} Dominicus Broumans Veigne /: Effter en anden Rigens Cition (!) som tilforn i rette vered :/ hidsteffnt och udi rette fordred en deell for Restands och effterstaaende landschyld effter fremlagde forteignelse under Broumans haand, Nemblig Thruls Germunbo for Resterende Landschyld aff ½ schippd: Roug Miell for 1672, 73 och 74 tilsamen 9 dr. Item 3 aars Julemark 1½ dr. Mötte Sielff udi Rette och gielden ey fragich. Noch Iligemaader Truls Krachestad for Landschyld och Rettighed aff Krachestad - 12 dr 1 ort sambt ½ dr Julemark. Mötte och gielden ey fragich. Noch Haagen Settrang for effterstaaende landschyld aff ½ schipp: roug miell for Ao: 1672, 73, och 74, tilsamen - 9 dr. sambt 1½ dlr Julemark. Paa Haagens Weigne Suared Willadtz Trögstad och vedgich gielden, Och bad sambtlig om daug, huilched Citanten ey ville beuilge Mens fordred domb baade for for^{ne} Restantz (fol. 45a) Saauelsom tilforaarsagelig omkostning och dompenge: Huilched di ochsaa er tilfunden en huer at betale forsch^{ne} Resterende Landschyld och Julem(er)ker med sambt enhuer aff dennom at betale udi omkostning och dompenge 2½ dr: och det at haffue effterkommet inden halff Maanedzdaug, saafrembt det iche Ved Nam och Vorderings adferd hos dennom schall udsöges effter Lougen.

RETTERGANG 9. JULI 1675 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 9 Julij bleff Retten betiendt paa Gomnes tingstue i Hole prestegiæld med effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig, Knud Vlleren, Jull Rud, Ole Lehne Knud Lehne, Gulbrand Gomnes och Ole Berrig Var offueruerendis fougden fuldmegtig Hans Nielsen. Kom da for os udi Rette S^f Dominicus Broumans fuldmegtige Welagt Anders Hansen, som haffde hidsteffnt och udi rette fordred Johannes Suarstad, Christen Gomnes och Mattias Gomnes: for effterstaaende Jordebogs rettighed til Marie Kierches proustie Saasom först Johannes Suarstad for forgangen Aaringes tiende 6 dr: och Resterende arbeidspenge 5 dr er 11 dr: Huilched Lensmanden Siffuer Gesuold paa hans Weigne Wedgich. Huorfore hand ochsaa er tilfunden samme Resterende Jordebogs Rettighed at bör betale Inden halff Maanetzdaug med Sambt 2 dr i omkostning och dompenge, Saafrembt det iche ved Nam och vorderings adferd effter Lougen schall udsöges etc: Dernest forklared hand Viidere med Marie Kiercheprousties Jordeboeg des Copie vnder Broumans haand och Seigel dat: 9 decembr: 1674 at Arne och Christen Gomnes staar indfördt for 1 dr arbeidspenge, endnu at Vere v-soldt, huoraff Mattias Sas schall Restere effter (fol. 45b) Citantens indgiffne Restandz Vnder Broumands haand :/ for 7 aar, Nemblig 1668-69-70-71-72-73 och 74, aarlig paa hans part ½ dr. er 3½ dr. och Christen Gomnes at Reste for 70-71-72-73 och 74 aarlig paa hans Anpart ½ dr. er 2½ dr; = Christen Gomnes mötte i Rette och paa egen och Mattias Sasses Weigne, Her till Suared, at de ochsaa Kreffuis aff Kongens fouget for arbeids penge formeente hand di ey mere end andre burde betale dem paa tuende steder. Anders Hansen paastod, effterdj hand forklarar det at were en Jordebogs Rettighed till Marie kierches proustie som giöris hans Ko: Ma: Regenschab for, at de det derfor till han: paa hans principals Veigne bör betale, Huilched Vi och ey heller andet dereffter kand eragte med dennem at tilfinde samme Resterende arbeidspenge at betale Inden halff Maanetz daug, med En Rdr udi omkostning och dompenge, med mindre ded effter lougens maade schall udsöges. Och efftersom for^{ne} fordrende arbeidspenge till Kongl: Ma: schall henhöre och derfor giöres Regenschab; Saa formodes de ochsaa for Wiidere Arbeids penges udgiffit Worder forschaanet Och ey mere end andre paa tuende Steder betale.

RETTERGANG 30. JULI 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 30 Julij Var Jeg till Rettens betienelse paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegield vdiinden di forflötte Sager Imellum h^f Laugmand S^f Jörgen Phillipsen och Tomas Asch. Var med mig till Rettens betiennelse (fol. 46a) Efftterschr^{nc} Sex Laugrettismend Nemblig Gunder Gaunum, Madtz Raae, Ole Siffuersen Vager, Laurs Rachestad, Madtz Vager och Laurs Weisteen. Offueruerendis böigde lensmanden Willadtz Trögstad.

Kom da for os udi rette paa Citantens S^f Jörgen Phillipsens Veigne och aff hannom befuldmetigtiget velagt Jörgen Lauridsen paa Bierche och effter huis tillforn udi samme Sager er Produceret och forklared den: nu igien i Rette fordred.

Paa Indsteffnte Tomas Asches Veigne mötte i Rette Christen Goutichsenn, Och Indgaff Tomas Asches Schrifftlig Indleg dat: 29 Hujus, Huorudi hand Stöder Sig paa at det nu er mit udi aandfreden, och at hand ey Kundet till denne tid faa Steffnt sine prouff och Widnisbiurd effter hans forig paaraabning, formeener och Sig ey pligtig at at Suare wiidere effter disse Steffnemaall Med mindre hannom /: Saauell som hans vederpart tilforn :/ maa Stedis dend Respiit till at faa Indsteffnt och fört hans fornöden prouff och beuislighed i Sagenn, Huilched Jörgen Laursen formeente at hand dertill haffuer hafft tid och Respiit noch, dog paa ded hand ey schulle Kunde Sige eller besuerge Sig i nogen maade med Retten at Offuerliles Mens des offuerflödigere derudi föyet haffuer hand endnu dend begierde opsettelse Consenteret dog Tidens determination till Retten hiemstillet.

Huorfore samme sager endnu Wiidere er prolongeret och optagen till NestKommende 6 octobr: och saafrembt Tomas Asch till samme tid ey udi Retten producerer och forklarar huis hand kand Wide Sig till befrielse Imod S^f Jörgen Phillipsens prætensioner, Da vden wiidere opschub at Liide dom effter huis beuislighed Citanten derom i Retten haff^f fremfört.

TING 2. AUGUST 1675 PÅ GOMNES I HOLE

(fol. 46b) Den 2 Augustij Holtes almindelige ting paa Gomnes tingstue med effter^{nc} Laugrettismend Nemblig Knud Vlleren, Christen Gomnes Peder Laare Pouell Buerud Peder Hou Tolle Hou Anders By Ole Nacherud, Ole Suarstad, Laurs Onsager Jull Rud och Jon Kolkind: Var offueruerendis Kongl: May^{lz} fouget Christen Christensen.

Huor da for os udi Retten fremkom Erlig och Velforstandig Mand Peder Eliassen aff Bragenes och i rette produceret en Rigens Citation aff dato Nestaffuigte 19 April: Ved huilchen hand haffde i Rette Citeret Ermelte Ko: Ma: fouget Christen Christens: Saasom effter Naad^t giffuen Resolution efftermaals mand paa affdöde Jens Christensens Veigne, angaaende dend Sag Imellum hans frende Tosten Andersen som Nödsagelig schall haffue Sit Liiff forsuaret och Jens Christensen formeentlig Sin v-lychelige död Sig Sielff foruoldet, huilched Sig schall vere tildraget paa Gulsuig i Hallingdalen in Anno 1665 effter derom andtagne prouffs tilstand, huorudoffuer for^{nc} Peder Eliassen schall vere foraarsaget paa be^{lc} Sin frendis Weigne och till hans befrielse Sagen at lade till Endelige dombs befordre, effter derom samme steffnings Wiidere medför etc:

Dernest fremlagde Peder Eliassen en hans vnder^t Suppl: med paafuldte hans höy Exl: her Statholder Gyldenlous Resolution aff d: 27 Martij 1675 huorued hans höy Exl: Naad^t beuilger den udgiffne Kongsdaug at maa endnu Vere gyldig med saa schiell Sagen strax foretages och (fol. 47a) till Endelighed udföris, och Ko: Ma: fouget Christen Christensen befales Sagen derimod at antage och Imod steffningen at suare, dersom ingen paa den dödis Veigne findis som

det kand eller Vil giöre etc: = Fremlagde saa Peder Eliassen det for^{ne} Kongsdaugs breff vnder sl: Laugmand Vittikind Huusis haand och Zeigell dat: 18 Junij 1666.

Effter foromrörte hans høyExl: her Statholders ordre Indstilled Sig i Rette Ko: Ma: fouget Christen Christensen paa dend affdöde Jens Christensens Veigne Imod dette Steffnemaall och till Sagen at Suahre; Och alligeuall Tosten Andersen effter hans Kongs daugs sambt hans høy Exl: Resolutions tilhold Sielff personlig burde Were udi Rette, Saa lod dog fougden for^{ne} Christen Christensen Sig vere benöiget med be^{te} hans frende Peder Eliassen i Retten efftersom Peder foregiffuer at hand er i forfald Saa hand ey Sielff Kand möde tilstede, Och Peder Eliassen Sig Erbyder som en fuldkommen Cautionsmand paa hans Veigne at Indstaae och tilstede at forschaffe een endelig paagielder, och Erbiuder Sig Imidlertid och des forinden at vere och forbliffue udi hans Sted, at udstaa och Suare till alle de Loumaall hannom i denne Sag Kand med Rette offuergaae etc: = Bleff saa aff Peder Eliassen fremblagt it prouffsbreff aff Christiania Byeting udsteed d: 23 aug: 1666 Item derhos hefftet it andet prouffsbreff udsteed aff Wold tingstue i Flaa annex i Hallingdalen d: 30 Aug: 1666.

Kongl: Ma: fouget Christen Christensen foregaff at efftersom hand udi Sagen endnu er gandsche (fol. 47b) fremmet och Vkyndig Huorfore hand er foraarsaget at begiere opsettelse udj sagen till Neste ting effter Voris höste ting reigse fra Hallingdahlen /: huor drabet er Sig tildraget /: Wiidere Kand ErKyndige och des beschaffenhed muelig bedre at udforsche, enten om viidere prouff eller andet derom kand findis. Huilchen hans begiering och paastand Ey heller Vidstes hannom at Kunde Veigres, Mens Sagen opsatt som forbe^t till Neste ting effter voris hiemKombst fra Hallingdalen, Huor da fougden Christen Christensen Haffuer udi Retten at forklare om hand till des noget paa dend affdödis Weigne i Sagen till bestörching Imod Tosten Andersen Kand haffue Erlanget.

Jacob Lut lod tingliuse it breff aff Knud Gulbrandsen Beregaarden huorudi meldis at efftersom Jacob Lut haffuer sig tilforhandlet och haffuer Rett till en andeell i Beregaarden, Saa haffr hand det till Knud offuerdraget, huorimod Jacob Lut schall haffue alle de schouffue som ligger och hörer till Beregaard vden vnderscheed, samme Breff Vnder Knuds boemerke: sambt Laurs Onsagers och Christopher Gomneses henders vnderschrift till vitterligh: dat: 18 febr: 1669.

Kongl: May^{tz} fouget forErmelte Christen Christensen fordred dom offuer almuffuen for dend forfaldne anden Termin aff Kongl: May^{tz} Naad^{te} paabuden Schatt (fol. 48a) for Neruerende aar, Huilched di er tilfunden /: enhuer som der med Resterer och Indesidder /: vden widere ophold at haffue betalt effter höigstbe^{te} hans Ko: Ma: Naad^{te} schatte breffs tilhold, saafrembt det iche effter Lougens maade med tilforaarsagelig omkostning hos de schyldige schall udsöges etc:

Vdinden de andre sager /: foruden forindfördte drabsagh /: bleff Retten betient med Sex Laugrettismend Nembl: Knud Vlleren Laurs Onsager, Christen Gomnes, Jull Rud Peder Laare och Ole Suarstad.

Hans Arentsen van Kampen haffde hidsteffnt och udi rette fordred Jon Piokerud for hand schall haffue offuerfaldet Tarald Solberg paa hans Vey som hand Reed fra ØstensEng och der slaget hannom hans helse och Helbred Ifra. Huilchet Tarald Solberg nu i Retten /: udj Jon Piokeruds præsentz och paahör /: Sig beklaged, at for vngefehr 14 dage Siden di Var i douning sammen paa ØstensEng och om Natten di Reed derfra. Tarald Reed paa sin egen hest, och Anders Saugdrenge Reed paa Tarals Broders hest, och Tarall beuilget at Jon motte Ride paa hans broders hest tillige med Anders saugdrenge, Mens som Jon Tog hesten och Reed paa alleene och Tarall talte til han: derfor at hand schulle lade Anders Ride med sig, spranch Jon strax aff hesten och sagde der haffuer du den, och gich saa hen i Veyen for dennem, och som

di kom Ridendes effter, Saa hand indted till Jon förend hand slog till hannom ved Tindvengen med Liaa och Liaa Orff saa hand faldt i Suime aff hesten och hand fich mange hug som hand Laa paa Jorden Mens hand Kunde Intet Kiende eller Sandse (fol. 48b) dertill formedelst hand Laa i Suime, och hesten löb fra hannom, Sagde der var tyche löffschougen ved Veyen der som hand stod och slog hannom. Till prouffs i samme sagh Var Indsteffnt Anders Saugdreng och Hans Heieren aff huilche Ikun mötte Hans Heyeren som er en Vng dreng och ey endnu Vered till altars. Huilchen vden æed haffuer bekiendt och tilstaaed hans Wiidschab derudinden saaledis, at hand gich samme tid fra Østens Eng for i Weyen for Jon och Tarall och hördte eller Saa indted till deris Klammerj eller slaugsmaall etc: = Anders saugdreng som schall haffue undVered och til prouff indsteffnt, Will giffuis warsell till Neste ting, efftersom Jon det ey Sielff vill vedstaa.

Laurs Laursen aff Bragenes lod tingliuse en obligation och pantebreff aff Jörgen Hansen Nachschouff paa 150 Rdr. och derfor ipantsat hannom dend gaard Bye schylder de 1½ schippd: tunge med böxsell, dat: februari: 1673.

TING 3. AUGUST 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 3 aug: holtis almindelige ting paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegield paa Ringe-
rige med effter^{nc} Laugrettismend Nemblig, Erich Øurdall Erich Stixrud, Ole Schouff, Ole
Knæstang, Anders Klechen och Ole Schøyen. Var offueruerendis Ko: Ma: fouget Christen
Christensen, Sambt Meenige ting almuffue,

Huor da dend Hæderlig Mand her Otto Jacobsen Lod tingliuse it Sig giffne schiöde aff Pouell
Nielsen Haagenstad, Peder Nielsen Rongstad, Karen Nielsdatter, Tomas Laursen Trap paa Sin
hustruis Guri Nielsdatters Weigne, paa en gaard kaldis (fol. 49a) Sörum liggendis her i Nördre-
hougs prestegield schyllende It pund tunge, dato 18 9br: 1670.

Noch it Pantebreff aff Pouell Gundersen Klechen /: med hans Moders och södschendis Con-
sent :/ paa 7 f:ring gods i Klechen till vnderpant for 90 Rixdr. dat: 28 Julij 1675.

Noch ladet tingliuse it pantebreff aff Jacob Bertelsen paa 1½ f:ring korns Rente udi Huall som
Enchen paaboer for Capitall 40 Rdr. dat: 24 aug: 1674.

Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen fordred dom offuer Almuffuen for den forfalden
anden Termin aff Ko: Ma: Naad^{te} paabudne schatter for Neruerende Aar, Huilched di er til-
funden /: enhuer som der med Resterer och Indesidder :/ at haffue betalt vden Widere ophold
effter Ko: Ma: Naad^{te} schattebreffs tilhold saafrembt det iche effter Laugens maade med til-
foraarsagelig omkostning hos de Schyldige schall udsöges.

Willadtz Knudsen Trögstad lod tingliuse it schiöde aff Gunder Torgersen Gaunum paa ald
hans lod och Rettighed udj Gaarhammermarchen som er it saugstöd udi Heigerfossen, med
alle des Pertinentzer, huorpaa Niels Jensen Schierdalen nogen tid forleden aff han: bekommid
breff, huilchet breff hand kundgiör at vere magtislös, Noch affstaar hand till Willadtz en
pladtz Kaldis Liden Hoffland, samme breff dat: Trögstad 16 Junj 1674. Gunder Gaunum Var
Sielff udi rette och samme breff Vedstod, Mens Pouell Gundersen Klechen protesteret Imod
samme (fol. 49b) breff, efftersom ochsaa derudj staar Indfördt at Gunder Gaunum Selger till
Willadtz Knudsen halffanden Setting korns landschyld udi Hönen i Vlleraall, och foregaff at
hans Sl: fader Gunder Klechen haffuer tilforhandlet Sig samme 1½ Setting gods och Meente
der schulle findis breffue for,

Willadtz Trögstad tillspurde Pouell huem hans fader haffde köbt det aff, der till Suared hand at breffuene kunde det best uduise.

RETTERGANG 5. AUGUST 1675 PÅ TYRISTRAND

Dend 5 Augustij Var Jeg till Rettens betienelse paa nogen omtuistige Eyedeler Imellum Ole Torkellsen paa Schierdalen och Kiends eyedelers Veigne paa dend Eene, Och Jacob Lutt paa Solbergs eyedelers Veigne paa den anden Side, Var offuererendis effter^{ne} 12 Laugrettismend Nemblig Gulbrand Gomnes Christen Gomnes, Jull Rud Tolle Hou, Peder Hou, Knud Lehne, Ole Lehne, Pouell Buerud, Joen Kolkind, Erich Solum, Knud Beregaarden och Ole Nacherud.

Kom da for os udi Rette Erlig och Welagt Mand Johan Tomasen och Indgaff en Rigens Citation aff dato 9 Julij Sidst afuigt, Ved huilchen Johan Tommesens Landherre Ole Torchelsen paa Hönen haffde hidsteffnt Jacob Lut formedelst hand med Sin tienner Jens Sax schall haffue Indfaldet i hans gaarders Vnderliggende eyedeler till Kind och Scherdalen och till braaten en andeell schouff ladet Nedfelde och Sig bemegtige, formeener Same arbeid och Sæd bör haffue forbrut, sambt han: till foraarsagelig omkostning och schadegiel at Indstaa, Item till prouffs i Sagen hidsteffnt Hendrich Solberg, Söffren Stranden Christen Hoffue, Guri Hollerud och Ouffuen Hönen Noch Steffnt Hederlige och Wellærde Mender h^r Lauridz Madsen sogneprest till Hole prestegiold och h^r Otto Jacobsen sougneprest till Nördrehougs (fol. 50a) prestegiold som LodsEyere tillige med Jacob Lutt till den hosgrendsende gaard Solberrig om di noget hertill haffuer at Suahre effter samme steffnings Videre uduisning och medför, huilchen effter des opschrift befantes for de Indfördte Lauglig at Vere forkyndt,

Paa Indsteffnte Jacob Lutz veigne mötte hans befuldmegtigede tienner Christen Goutechsen, Jens Sax udi egen person, Paa h^r Laurs Madtzens Weigne hans medtiener her Christen Pedersen och paa dend hederlig Mand her Otto Jacobsens Veigne mötte till Steffningen at Suahre Knud Børgesen, Sagde h^r Otto at vere i forfald, Saa hand ey sielff till denne tid kand möde, lader Sig dog gierne benöye med huis Retten Kand medføre foruden hans biuehr etc: de Indsteffnte prouff ochsaa sambtlig udi egen personer möt tillstede;

Bleff saa aff Christen Goutechsen fremblagt hans hosbonds Jacob Luttess schrifftlig Indleg dateret i daug, Huorudi hand beraaber sig paa at det nu er mit udi aandfreden at slig Sag burde Vere Vsteffnt /: helst effterdj det iche Angaar agger eller eng, Mens eyendomstrette Beraaber sig ochsaa paa Vidnisbiurd at haffue herimod som hand ey hafft Respiit till denne tid at faaed indsteffnt, paastaar at dette Steffnemaall bör Vere opheffuit och spildt, Erbyder Sig ochsaa till at dend omtuistige Roug braate aff mig och Menderne motte Taxeris och om Johan Tomesen Winder den Meener hand at Vere ham suffisant derfor, Huilchen for^{ne} hans paastand till Steffningens opheffuelse formedelst aandfreden, Siunes ey at Kand bifaldis efftersom det er höstning och affgröde angaaende som udi aandfreden tillades och ey forbiudes at Söges och procederis Och efftersom Johan Tomasen haffuer Sine Indsteffnte prouff her tilstede Widstes ey Veigerlig dennom at tage (fol. 50b) till förhör, Mens efftersom Jacob Lutt beraaber Sig paa at haffue gien Widne som hand Will lade Indsteffne Saa er Johan Tomasens Vidnisbiurds prouffning och tilstand tagen v-den Æed dog Æden for den: oplæst och alworlig paamindt och foreholdet at tilstaa och Widne deris Sandhed Saasom di Ved samme Æed Wnder deris Siæls Saligheds fortabelse Vill Testere och afflegge Naar udfordres. Och haffuer Saa enhuer aff samme Indsteffnte prouff Vundet och tilstaaed som følger.

Hendrich Solberg prouffued at lang tid för dend krig begyntes /: som di Kalder Hannibals Kriig /: da kom hand at bo paa Solberg och hand Mindte en Mand derfra Ved Nauffn Niels

Jensen huilchen samme tid kom at boe i it huus ved saugerne i Schierdalen och hand brugte Kienned en Lang tid, flötte Siden fra Saugerne och bode paa Kienned, och Imidlertid hand boede i Schierdalen och brugte Kinned, da Röddet och Saade hand denne braate paa disse omtuistige eyedeler som nu findis aff Jens Sax at Were Igien rödet och Saaed och hand affhöstet och beholt samme braate, prouffued ochsaa at det dallföre som gaar fra den lille bro vnder Malte Kleffuen och Ned i Elffuen offuen for Flaa fos det haffuer di holdet och fuldt for Rette deele Imellum Solberg, och Kienned och Schierdalen, Saa at Solbergs eyedeler haffuer vered Norden for samme dallföre, och Kinned och Scherdals eyedeler der Synden for, och hand Kand Mindis Meere End It halff hundrede Aar, at der ey haffuer Vered nogen anch paa eyedelerne offuer for^{ne} dallföre paa nogen sider, förend nu, ey heller offuer AlmanWeyen offuen for MalteKleffuen efftersom di Ilige maader haffuer holdet och fuldt den for Rette deele saauit offuen for Malte (fol. 51a) Kleffuen: och alt till Jobech, Saa at Solberg haffuer fuldt offuen for Veyen, och Kinned och Scherdalen nedenfor. Wiidere haffde hand ey at prouffue.

Söffren Stranden prouffued och tilstod at hand Kand mindis Mere end it halfft hundred Aar at denne Moe som gaar op till MalteKleffuen haffuer ligget och fuldt till Kinned alt Synden for dette dallföre som gaar fra MalteKleffuen och ned i elffuen, och offuen for MalteKleffuen haffuer di holdet AlmanVeyen for Rette deele Imellum Solberg och Kinnetz eyedeler, alt till Jobech. Mindis ochsaa at dend for^{ne} Niels Jensen hand boede i Schierdalen, och brugte Kinned, och at hand dend tid ochsaa haffde Röed och saaed denne samme braate som nu igien aff Jens Sax er Röed och Saaed, prouffued att hand haff^f Vered her i denne böigd offuer it halfft hundrede aar, och haffuer aldrig hört at der haffuer Vered nogen anch eller tuist om eyedelerne paa Enten sider, offuer det deele som hand omprouffued haffuer, förend nu denne trette derom er begynt, och denne Moe som ligger Synden och Østen for MalteKleffuen haffuer altid vered Kaldet Kindsmoen, Prouffued ochsaa at dette dallföre som hand haffuer prouffued om gaar Ned i Elffuen offuen for Flaa fos. Viidere haffde hand ey at prouffue.

Christen Hoffue prouffued och tilstod, at hand Kand Mindis Ved förgetiuffge aar, da haffuer ded vered holdet och fuldt for Rette dele /: effter det dallföre och alman Veyen Imellum Solberg och Kinds eyedeler, ligesom Söffren Stranden derom prouffued haffuer, och at for^{ne} Niels Jensen haffde Röed och saaed denne forskr^{ne} braate som hand ochsaa Nöd och lod Indhöste etc:

Guri Hollerud prouffued och tilstoed at hun er opvoxsen her i böigden, och (fol. 51b) hun Kand Mindis Ved Treisindstiuffge Aar da haffuer hun altid hört at Kinds eyer haffuer gaaed op i MalteKleffuen och ud med Alman Veyen alt ud till Jobech, prouffued ochsaa at hun Var med och schar den for^{ne} braate for Niels Jensen som holt till i Schierdalen och brugte Kinned samme tid, och braaten var paa samme sted som Jens Sax nu Igien haffuer Röed och saaed, widere haffde hun ey at prouffue,

Offuen Hönen prouffued och tilstoed at dend tid Jacob Lut lod bygge dend saug som staar offuen for almanbroen och offuen for Schierdalen, da Var Jacob Lut paa Hönen, Och Ouffuen Hönen hörde at Jacob Lut bad hans hosbond Olle Torchelsen, at hand motte legge Sin saug Velte ind paa hans grund, huilched Olle Torchelsen hannom ochsaa beuilget och det Var tillsammans for^{ne} Saug som Jacob Lutt da lod bygge - haffde ey viidere herudinden at prouffue;

Jens Mattisen Sax ey andet till Sagen Suared end hand sagde dend braate som hand haffuer Röed och saaed haffuer hand giort effter hans hosbonds Jacob Lottes order och befaling,

Johan Tommesen Protesteret och formeente at den for^{ne} braate bör Vere och Kiendis udi arrest och ey nogen Sig bemegtige förend Sagens uddragt, Erböd Sig ochsaa dend at wille lade

schiaere och affhøste, och udj hees och stach i beste forvaring Wille lade bliffue bestaaende Indtill rettens endelig Kiendelse huem den med rette bör tilhøre,

Effter huilchen Leylighed och effterdj Sr Jacob Lutt beraaber Sig paa Widnisbiurd I Sagen som hand foregiffuer till denne (fol. 52a) tid ey hafft respiit at kundet faa steffnt eller fört, da er Sagen derfor optagen och forflöt till Nestkomende 9 Octobr: Och Imidlertid dend omtuistige Roug braate Saauit kiendt udi arrest, at huilchen aff partterne dend lader schiere eller affhøste, bör Sig dend ey viidere at bemegtige eller med befatte end udi mueligste forVaring udi hees och stach lade bliffue bestaaende till Sagens endelige uddragt och Rettens Kiendelse huem des afgrøde bör hiemfølge, Efftersom dend iche nu effter Jacob Luttes Erbiudelse i hans Indleg, kunde Taxeris eller Worderis etc:

RETTERGANG 13. AUGUST 1675 PÅ HEIEREN I NORDERHOV

Dend 13 augustij War Jeg atter till rettens betienelse udinden dend fra Nestleden 13 April Och 30 Junj forflötte Sag Imellum Jörgen Laursen som Citant paa dend eene, och Laurs Laursen af Bragnes paa Sin v-mages Peder Simensens Veigne paa den anden side angaaende 1/3 deell i en Saug i Storheyeren fos med hosgrendsende sauge, Item Kogsrud och Lie Rödningspladtzter etc: War offueruerendis böigdelensmanden Willadz Trögstad, Kom da for Mig och di Samme Sex Laugrettismend som Retten forhen d: 13 april: Retten herudj betiendt :/ Igien i Rette Citanten Jörgen Lauridzen och effter Sin forig indgiffuene fordred Sagen igien udi Rette.

Paa Indsteffnte Laurs Laursens Veigne mötte nu i Rette Laurs Simensen aff Bragenes och paa Laurs Laursens och Peder Simensens Weigne Suared, at det i Retten oplæste breff aff Tomas Tandberg till Jörgen Laursen udsted, melder om Meere end Tomas Tandberg hannom Kand hiemle saasom fornemblig hengsle stöder (fol. 52b) och hosliggende Engeland som derudj be-
neffnis, Ellers Sagde Laurs Simensen, at Laurs Laursen haffde Schreffuit han: till om denne Sagh, Huilchen schriffuelse hand udi retten fremuiste aff dato 10 Hujus, Mellende Iblandt andet at hand er i forfald och v-muelig kand komme fra Sit huus /: huilched forfald Laurs Simensen forklared saaledis at hans hustru er hefftig Siug Saa hun Neppelig troes till Liiffuet :/ huorfore L: Simensen om bedet at Suare udi retten, och begiere hans forig Indleg motte oplæses och kiendis om hans giorde paastand, och om Sl: Simen Laursens adkombst schulle fordres udi rette, vndschylder hand Sig de Iblandt hans andre documenter udi hans Saugstue at vere forvarede, Saa ingen Kand komme till den: förend hand Sielff herop Komer etc:

Jörgen Lauridsen formeente, at det ey billig eller Louglic kunde eller burde ansees hannem Saaledis tid effter anden udi Sin Rett at hindre och opholde, dog haffuer hand alligeuell endnu denne gang anseet Laurs Laursens Idtzige Vigtige forfald och end Wiidere Consenteret Sagens opsettelse till Nestkommende 11 Octobr: Och dersom Wederparterne iche da Indstiller udi Rette huis breffue och adKombst di kand haffue paa dette omtuistige goeds, da at Erwartte Rettens Kiendelse effter huis udi Sagen producered och forklared er, = Och Efftersom till dend tid ey Muelig Schulle Kunde falde gelegen dend paasteffnte Saugs biugning och tilbehør at besigtige och Taxere formedelst Sne och frost eller Storflom som paa di tider Kand Indfalde Saa haffuer Wi det nu effter Woris schiönsomhed med mueligste fliid grandschet och besigtiget och saaledis som det nu forefindis Eraged och Taxeret som følger, Saasom först for^{ne} Sl: Simen Laursens Saug bestaaende i Storheyeren, des biugning med timmeratzie och tilfang /: foruden Jern Reedschab :/ (fol. 53a) Achted och Taxeret for Threduffue Rixdaller, dernest SteenKared och dammen sambt buluerchet vnder Renderne som alt er till fellidtz Nytte baade till den: och Tomas Asches saug agted som det nu forefindis for Itt halfft hundre Rixdr.

Item Landhengslet som ochsaa til begge for^{ne} Sauger findis nogit gammell och Rodden, agted som det nu forefindis for Sex Rix dr.

Stor hengslet med Stenkaren paa begge Sider som er till fellidz Nötte och brug till alle fire Sauger i Stor Heyeren, Befindis ochsaa gammell och en Stordeell deraff forrodden, achtet och Taxeret offuer alt som det nu forefindis for Treisinds tiuffge Rdr.

FORKYNNELSE 18. AUGUST 1675 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 18 augustij paa Gomnes tingstue i Hole prestegiæld, Offueruerendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen med Sex Laugrettismend Nemblig, Knud Vlleren, Ole Rud, Christen Gomnes, Anders Rud, Pouell Buerud och Torbiörn Börgen,

Er da for almuffuen oplæst hans høyExl: h^r Stattholder Gyldenlöus breff och befaling till fougden dat: 5 Hujus, Mellende at fougden schall giöre den anstalt, at huer fuld gaard paa Ringerige aflegger for Sig sielff saamegit got höe som kand eragtes at giöre 1½ gode och velpachede vinterlæs, bereignende 12 ferdige Kierner udi it Læs och halff och öde gaarde al advenant, Och deraff det halffue Læs Inden denne Maanetz udgang at haffue leffuerit, och det andet at haffuis i beridschab Naar paafordres.

FORKYNNELSE 19. AUGUST 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 19 augustij paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegiæld for Meenige Almuffue lod (fol. 53b) fougden oplæse Indbemelte hans høyExl: h^r Statholders breff och paabud om di 1½ Læs höe aff huer fuldgaard, War offueruerendis effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig Tomas Tandberrig, Ole Siffuersen Wager Erich Wager, Østen Alme, Erich Ourdall och Ole Schöyen.

Pouell Gundersen Klechen lod tingliuse Sit odels lösensbreff aff Niels Thuesen Wang /: som fuldmegtig paa sin Mosters Karen Sl: Simen Nielsen paa Fedt hendis veigne /: paa 1¾ schip-pd: i Klechen som tilforn pantsat till Sl: Gunder Klechen for 200 Rdr, samme breff dat: 28 Julij Nest affuigt vnder Niels Tuesens haand och Seigell sambt her Otte Jacobsen, her Hans Tuesen, Peder Rasmusen och mig till vitterlighed etc:

FORKYNNELSE 30. AUGUST 1675 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 30 augustij paa Gomnes tingstue i Hole prestegiæld paa Ringerige udi fougdens fuldmegtiges Hans Nielsens Sambt effter^{ne} Sex Laugrettis Mendis Nemblig Knud Vlleren, Laurs Onsagger, Christen Gomnes, Johannes Suarstad, Peder Hundstad Och Söffren Horum deris offueruerelse, bleff for almuffuen oplæst och forkyndt Ko: Ma: Naad^{lc} forordning och paabud om Trende almindelige bededage at schall holdis NestKommende - 15 - 22 och 29 octobr: daterit 27 Julij Sidst affuigt.

Noch oplæst och forkyndt hans høyExl: her Statholder Gyldenlöus Anordning och paabud om Rostiennisten och Rytterhold i Norge daterit 9 aug: Sidstafuigt. = Item derhos fölgende hans høy Exl: Breffue och befalinger till fougden om des forkyndelse, det förste om bededagene dat: 18 Hujus och det andet om Rostiennisten dat: 20 dito.

FORKYNNELSE 31. AUGUST 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 31 aug: Iligemaader paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegield Offfuererendis fougdens fuldmegtig Hans Nielsen, Item effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig Ole Vestern (fol. 54a) Haagen Settrang, Torger Löchen, Peder Berg Harald Berg och Alff Lo: Sambt Meninge ting almuffue. Bleff och da for almuffuen oplæst och forkyndt foromrörte Ko: Ma: och hans høyExl: her Statholders forordninger och breffue, om bededagene sambt om Rostiennistens paabud -

Peder Rasmusen paa Hönen lod ochsaa tingliuse en afstaaelse aff sin Werfader Ole Torchelsen /: Imod hans Liiffs ophold :/ paa ald dend Indhøstet auffill och affgrøde som forleden aar 1674 er vext paa hans paaboende gaard Vestre Hönen Nemblig Korn, Roug, Ertter och Ellers med höe och alt andet, Item en Röd hest och Trej gode Kiöer Item Trej Smaapladtzer som Anno 1666 aff Ko: Ma: kiöbt till odell Nemblig GunderEng, Piogen och Suaruerud schylder aarlig tilsammen Thou Kalffschind med böxsell dat: 16 octobr: 1674: Vnder hans haand och Seigell sambt Willadz Trögstad och Madtz Froug till Vitterlighed -

Willadtz Trögstad lod ochsaa tingliuse It pantebreff aff Jacob Nielsen Wager paa SynderEng schyllende Trej Lisp: tunge for Capitall 40 rdr Item huad bekostning med Rödning och biugning hand derpaa anvender tillige med Capitalen at betales Naar det schall Indlöses och schall schee med hans egen och ey fremed penge, dat: 30 May 1674:

Jacob Wagers quinde Hörde same breff oplæse som det saaledis wedstoed.

RETTERGANG 2. OKTOBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

(fol. 75a) Dend 2 octobr: bleff Retten betiendt paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegield med effter^{ne} Laugrettismend Nemblig Gunder Gaunum Madtz Raa Madtz Wager, Ole Sifuersen Wager, Christopher Rösing och Laurs Rachestad: War offfuererendis böigdelensmanden Willadz Trögstad,

Huor da for os udi Rette Compareret velagt bahr och fornehme Mand Gutorm Truelsen aff Bragenes som ved Indgiffne Schrifftlig begier och Steffne Zeddell dat: 27 7br: Sidst affuigt beuiste at haffue ved fembte Steffne till i daug ladet hidsteffne Simen Olsen Egge hannom tiltalende formedelst hand Trodselig Imod hans Vilge Sig formaster och tiltager at bruge (fol. 75b) och besidde hans gaard Egge tuert Imod opsigelse och forbud, formeene hand der for tilbörig bör Lide effter Landslaug och rett Særlig effter L: L: B: 10 Capt: sambt ellers at betale huis hand for samme gaards brug kand restere for dend tid dend förend opsigelsen Var han: beuilget: sambt gaarden at VndWige sambt hannom til foraarsagelig omkost at Erstate.

Dernest fremlagde Gutorm en opsigelse huorued befindis at hand haffuer ladet Simen frasige for^{ne} Sin gaard Egge den 26 April Nestaffuigt.

Indsteffnte Simen Olsen Egge mötte Sielff udi egen persohn udi rette som effter tilspörgelse wedgich och bekiendte at Gutorm Truelsen haffuer Indsat hannom paa for^{ne} gaard Egge och beuilged hannem dend at bruge och besidde Mens nu Siger hand at h^r LaugM: Sr Jörgen Phillipsen schall Vere hans Mand der for Siden Gutorm Truelsens aaremaall er ude. Och fremlagde saa en schrifftlig Indsigelse fra velbemelte Sr Jörgen Phillipsen, at hand er god for Simen Egge for gaardens brug dette aar och formeener Sig Saavit i Sagen interesserit at hand der till burde Steffnes och Kaldis med Wiidere des bemeld etc: dat: 19 aug: 1675. = Imod samme Indsigelse Suared Gutorm Truelsen och formeente Sig i denne Sagh Slett Indted med

LaugM: Sr Jörgen Phillipsen haffde at bestille, Mens alleene med Simen Egge som haffuer brugt och aawirchet hans gaard Imod hans forbud, och dend dog aldrig taget i feste eller böx-sell Saa hand derued kunde tilholde Sig den med nogen ret, formeente (fol. 76a) och derhos at effterdj samme gaard Egge effter Louglig documenter och domme haff^r fuldt och med rette tilhört han: och hans forfedre v-formeent och v-affvunden, for^{ne} Simen Egge end ochsaa her for retten Sielff vedgaaed at Gutorm Truelsen haffuer Indsat han: och beuilget hannom at bruge gaarden Egge, formeente hand at dersom h^r LaugM: Sr Jörgen Phillipsen eller nogen hannom noget Ville fra vinde eller formeene sig nogen ret aff det hand och hans udi lauglig och langvarig possession och brug hafft och fuldt haffuer, di da burde at Steffne och Kalde derpaa och söge det Ved Lauglig adferdt, och formeente Sig v-nödig at Steffne och indkalde nogen i Slig Sag som han: Sielff och ey nogen anden vedkommer.

Dog udi Respect till samme h^r Laugmands Indsigelse hafuer Citanten Gutorm Truelsen tillige med os Consenteret Sagen at Prolungeris och opsettis till Nestkommende d: 4 Novembr: med affscheidung och foreleg at h^r LaugM: Sr Jörgen Phillipsen till samme tid udi Retten forklarer om hand till dend gaard Egge Kand Vere Nermere eller bedre berettiget end Citanten Gutorm Truelsen, etc: Denne forretning och opsettelse var Simen Egge begierendis for Retten at motte faa beschreffuen;

RETTERGANG 6. OKTOBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

(fol. 76b) Dend 6 octobr: bleff Retten betiendt paa Froug tingstue med effter^{ne} 6 Laugrettis-mend Nemblig Gunder Gaunum, Madtz Raa, Madtz Vager, Ole Siffuersen Vager, Laurs Rachestad, Laurs Weysteen, offueruerendis böigdelensmanden Villadtz Trögstad.

Fremstilled Sig for och udi rette velagt Jörgen Laursen som fuldmegtig paa h^r laugmand Sr Jörgen Phillipsens veigne i rette fordred at opsette Sagen Imod Tomas Asch, Effter huis Steffninger och documenter som derom tilforn udi retten er producered.

Paa Tomas Asches Veigne mötte i rette velfornehme Mand Sr Jacob Lut med hans schrifftlig Indleg och fuldmagt dat: i daug och fremlagde der nest i mod dend sögning om det om tuistige tömmer, En Sorenschriffuers Jacob Bertelsens domb acteret 16 Julij 1669. Item Tuende Andre Sorenschriffuers domme om Jonsruds eyedeele, dend Eene dat: d: 17 9br 1648, dend anden dat: 29 Junj 1655.

Noch fremlagde en velv: h^r Laugm: Sr Laurs Christensens som som er fuldt paa for^{ne} Jacob Bertelsens dom dat: andre sögne effter Paulsmisse Laugting 1672 huorued den acht henvises till aasteden. Item fremlagde hand it tingsuidne heraff Tinget udsted dend 15 decembr: 1673 om endeell tömmerhugst udi dend omtuistige schouff etc: Wiidere i den acht bleff ey indgiffuen,

fol. 77a) Imod den anden Sr Jörgen Phillipsens Sögning och Prætension om Gaasefet och Kalsrud fremlagde först Jacob Lutt It breff som findis Sl: Bm: Hans Eggertsens haand vnderteignet dat: den 11 Decemb^r 1648 huorudi formeldis at det breff som Gulbrand Asch till han: udsted paa Gaasfedt och Kalsrud schulle iche Komme Gulbrand, hans hustru börn eller arffuing^r till schade eller hinder i nogen maader etc: udi samme breff fantes ey nogen Radering -

Noch fremlagde hand it breff aff Christen Söffrensen Leerberg under hans haand och Seigell dat: 27 septembr: 1654 huor udj hand bekiender at haffue Soldt schiödt och afhendt fra Sig Sin hustru och deris arffuinger till Tomas Gulbrandsen Asch ald den lod deell och anpart udi lösöre och fastegods, hans hustru arffueligen er tilfalden effter hendis Sl: fader Gulbrand

Tommesen Asch, saa och effter hendis Moder Gubiör Narffuisdatter Naar hun ved döden afgaar etc:

Iligemaader fremlagde hand it breff aff Rolff Gutormsen Bye dat: 27 septembr: 1654 huorudi hand ochsaa till Sin höstruis broder Tomas Gulbrandsen Asch Selger och schiöder ald hans hustruis arff effter fader och Moder huor och paa huad steder det Kand findes.

(fol. 77b) End Wiidere haffde Tomas Asch /: Eller for^{ne} hans fuldmegtig Jacob Lut :/ effter hans forleden 30 Julij paaberaabning hidkaldet och fremstilled en deell prouff angaaende Tomas Asches forældres heffd och brug paa det paasteffnte Gaasfedt och Kalsrud.

Huorimod Jörgen Laursen Protestered och formeente Ingen prouff eller Vidnisbiurd burde tages förend Jörgen Phillipsen der till vorder Steffnt och Kaldet ved Louglig tid och Steffnerum, Derimod Suared Jacob Lut at effterdj Tomas Asch er Steffnt i rette med alt huis hand Sig till forsuar eller befrielse i Sagen, och Imod Jörgen Phillipsens Sögning Kand haffue, Huorfore hand och ved Sit Indgiffne Indleg forleden 30 Julij haffuer forskut och beraabt Sig paa Widnisbiurd, och effterdj Sr Jörgen Phillipsen Sielff som en Citant fornemmelig fornöden at möde i Rette till Sin Sags Sögning och forfölgnig, formeente hand v-fornöden han: nogen Steffnemaall eller varsell dertill at giffue och formeente derfor hans prouffs tagelse ey burde hindres, Och efftersom samme nu tilstede Werende prouff Nemblig Pouell Veholt, Siffuer Egge, Gulbrand Simensen Hundstad, och Torgier Breen, alleene er hidkaldet till at prouffue och Widne huad di Kand Mindis och Were Vitterligt om huis heffd och brug Tomas Asches forældre kand haffue hafft paa de for^{ne} (fol. 78a) omtuistige pladtzer Gaasefedt och Kalsrud, och ey om nogen Særlig odels ret Saa Widstes ey han: samme prouffs tagelse at weigre Mens effter afflagde bogeræed haffuer de derom prouffued och tilstaad som følger.

Pouell Veholt prouffued at hand Kand mindis Siden dend Store pæst /: som nu vngefehr 46 aar Siden /: och Imidlertid alt det hand Kand Mindes haffuer disse pladtzer Gaasfet och Kalsrud vered brugt och fuldt Vnder Asch aff Tomas Asch och hans fader, och ey aff nogen anden och hand ey ved eller haffuer hördt der haffuer vered nogen anch paa aff nogen förend ved denne Process, de samme ord och Liige Eenstemmig prouffued ochsaa Siffuer Egge och Gulbrand Simensen at Kand Mindis och er Witterlig, och Torger Breen prouffued ochsaa lige det samme at Vere vitterlig och Kand Mindis paa en 40 aars tid Wiidere hafde di ey derom at prouffue etc:

For det Sidste fremlagde Jacob Lutt Tomas Asches Indleg udi samme Sag saauit for^{ne} Tvende pladtzer, sambt Kittelsby och ¼ Saug i Heyeren angaar, samme Indleg dateret i daug.

Wiidere aff parterne paa Enten Sider bleff nu ey i Sagen indgiffuen eller forebragt, Huorfore till Wiidere betenchning Sagen er optagen till Nestkommende den 5 Novembr:

RETTERGANG 7. OKTOBER 1675 PÅ HALLINGBY I NORDERHOV

Den 7 octobr: War Jeg igien till Rettens betiennelse paa Hallingby udinden den fra Nestleden 6 Julij forflötte Sagh, om de omtuistige eyedeler Imellum (fol. 78b) Hallingby och Grönvold, Var offueruerendis de samme Laugrettismend som retten i samme Sag tilforn betiendt /: vndtagen Haagen Settrang Anders Ferden och Jon Wee som formedelst forfald nu ey tilstede :/ Kom da for os udi Rette Citanten Peder Rasmusen och fordred Sagen i rette effter opsettelses anledning och tilhold. Paa vederparternis Veigne mötte Johannes Grönvold och Indgaff it schriftlig Indleg fra Ingeborg Hans datter dat: 5 7br: Nest affuigt huorudinden hun begierer och paastaar at huer maa Nyde Sit och deele forbliffue som aff gammelt vered etc:

Laurs Laursen aff Bragenes ved Sin Tienner Knud Olsen lod Indgiffue Sit schriftlig indleg och Indsigelse i Sagen imod de Grönvolds besiddere efftersom hand for den ene pladtz udi Hallingby schall vere interesseret, som er hans Indleg dat: 5 Hujus. Wiidere aff parterne paa Enten sider bleff nu ey i Sagen forebragt eller forClared, Mens Citanten War dom och it rigtig deele begierendis -

Da Effterdj Huerchen med udWeigs breffue Tydelige prouff eller effterretlig deelesten befindis eller fornemmis Ved nogen rettens middell at Vere giordt eller Sat noget effterretlig deele Imellum Hallingby Och Grönuold, Saa haffuer vi schiönned och Erkiendt at bör her effter holdes och følges för Rette deele udi en liden stocke bro i almanWeyen offuer It lidet dalföre huor Vi nedsatte en afflang deelesten och lagde tuende andre Steener derhos, derifra schall fölges ned till Elffuen till dend gamble Klop som er Nest Vden ved (fol. 79a) dend yttre Gaasfötten, dette haffuer vi Eragted billigt at bör holdis for rette deele saauit Neden for Aasen och till Elffuen. Mens offuen Aasen till schougs och fieldz Nyder de en huer effter anpart till felidtz brug till huer gaard proquota som di findis at schatte och schylde for, efftersom begge Hallingby schylder och schatter for it halfft schippund tilsammen och Grönuold It Schippund etc: = Belangende huis braadehugst och brug som Jens och Johannes Grönuold Kand haffue begaaed offuer dette deele som Peder Rasmusen paastaaed hannom at burde Vere hiemfalden, da Vides iche hans paastand i des fald at kand fölges eller billiges, effterdj der ey befindis for des at vere giordt noged Lauglig eller effterretlig deele den: Imellum, dog huis de offr dette deele kand haffue Wirchet Erböd Johannes Grönuold at lade Citanten eller hans landbonde hugge och bruge lige megit och ligesaa got braadeland paa Grönvolds eiger Igien. Huor ued det ochsaa er forabschediget at schall forbliffue -

Ellers Imod dend Indsigelse som Laurs Laursen haffuer giordt, Suared Peder Rasmusen och begiered at motte faa indfördt, at Laurs Laursen ey er berettiget at fölge noget till schouffs for hans pladtz effter Laurses foregiffuende. Huorudi Peder Rasmusen ochsaa begiered en Kiendelse, Mens effterdi det er en Særdelis Sag dennem Imellum som ey for os er steffnt och kaldet, Haffuer Vi ey derom till nogen Kiendelse Kundet os medbefatte.

RETTERGANG 9. OKTOBER 1675 PÅ TYRISTRAND

(fol. 79b) Den 9: octobr: Var Jeg Igien till rettens betienelse udinden dend fra Nestaffuigte 5 augustij forflötte Sagh om dj om tuistige eyedeler Imellum Johan Tomasen paa Sin Landherris Ole Torchelsens Weigne angaaende Schierdals och Kiends eyedeler paa dend Eene, och Jacob Lut Sambt h^r Laurs Madtzen och h^r Otte Jacobsen angaaende Solbergs eyedeler paa dend anden Side. Var offueruerendis Ko: May^{tz} fouget Sr Christen Christensen, Sambt dj Same Tolff Laugrettismend som retten herudi tilforn betiendt, Kom da for os Igien udi rette baade Johan Tommesen och Contrapartt Jacob Lut, Och haffde Jacob Lut hidkaldet och fremstilled endeell prouff i Sagen Nemblig Siffuer Egge, Rangdi Aasterud, Tomas Gulbrandsen, Mathis Schudsta aff Lier, Christopher Houind, Gulbrand Olsen, Gulbrand Piokerud, Helge Opsall, Peder Hou Martta Hou, Erich Sörum, Kari Sörum Huilche alle nu i retten tilstede Som vden æeds affleg er tagen till forhör dog æeden först for den: oplæst med aluorlig formaning der effter at giöre deris Sandferdig prouffning och tilstand som de ved samme æeds Corporlig affleg Will Testere. Huoreffter enhuer haffuer tilstaaed som følger.

Sifuer Egge Tilstoed at hand boede paa Solberg udj Sex Aar, och det kand nu Vere Vngefehr Tretten Aar Siden, och det förste hand kom til samme gaard at boe, Spurde hand Hendrich Solberg huoruiit eyedeler hand haffde brugt till Solberg Mens hand Var der, da Wiiste hand hannom at (fol. 80a) hand schulle fölge alt paa dend Vestre Side Almand Veyen och till dend

gamle almandbro som tilforn Laa her offuer Elffuen, effter det deele Sagde hand at hand brugte och fuldte baade med tömmerhugst och braateland udi di Sex Aar hand boede paa Solberg och det v-formeent och V-paaanchet aff Nogen, och Imidlertid Hendrich boede paa Solberg da haffde Hendrich ochsaa Röddet en braade Som enda Var Synden for dend braate Som Siffuer Röddet och lenger neder ved elffuen, Tilstod end Wiidere at dendtid dend Almandbro /: paa det sted dend nu ligger :/ War udgaaen i dend store flomb, da gich hand ned till Gulbrand Tommesen som bode och war möller i Schierdahlen och Spurdte hannom om hand iche ville Vere med at giöre broen ferdig, dertill Suared hand, dend samme fanden som grunden eyer kand och bygge broen med, Jeg haffuer indted med at bygge den, Noch tilstod Siffuer Egge at i midler tid hand som forbemelt boede paa Solberg, da hug hand ochsaa tömmer Syden for Malte Kleffuen Sör med berget och offuen for Holleruds stien, Noch tilstod hand at hand hördte nogle gange aff Gulbrand Tommesen /: Naar hand Var druchen :/ Sigende at dend Saugstue som Jacob Nielsen lod bygge dend stoed To ökseschafft inde paa hans grund eller hans eige, derfor schulle hand hugge dend Saa megit ned aff dend, Tilstoed end wiidere at hand Mindis dend tid Niels Jens: (fol. 80b) kom först till at boe paa Solberg Saa och Mindis alt ded hand boede der, da Ved och Mindis hand at samme Niels Jensen aldrig lod Rydde eller hugge nogen braadte paa det sted som denne omtuistige braate aff Jens Sax er huggen, huerchen dend tid hand brugte Solberg eller Siden hand brugte Kinned och Schierdalen, Mens dend tid hand brugte Solberg da mindes hand vell at hand röddet en braadte lenger oppe ved elffuen, offuen for Jens Saxses braadte - Wiidere haffde hand ey at prouffue,

Rangdi Erichsdatter Aasterud Tilstoed at for vngefehr 26 Aar Siden tiende hun hos Sl: Michell Möller och hans quinde i Schierdalen for en geslegendte, och Imidlertid hun tiendte der /: som var tou aar :/ Brugte Schriffueren Sl: Jens Nielsen Kinned, da forböd hand Saauelsom hans folch hende at hun iche motte gieete neden for Stigen som ligger fra Schierdalen och till Hollerud, Mens Ofuen for Stijen var hende iche forböden at gieete, Och Michell Möller Sagde till hende at offuen for for^{ne} Stij kom Kinned indted Ved der motte hun Vell geete, Mens hun ved at Michell Möller haffde haugn baade aff dennem paa Solberg och Hollerud, och hun som forbemelt ey bleff forböden att gieete offuen for stien huor hun vilde, och udi de To aar hun tiendte der, Mindis hun ochsaa at de paa Solberg och Hoffuind holt altid den bro vedlige off SchierdalsElff. Noch tilstod hun at (fol. 81a) Saa lenge hun kand Mindes haffuer der aldrig vered hugget nogen braade paa det sted som denne om tuistige braadte aff Jens Sax er Röddet och hugget, och hun Mindes at der stod tyche schougen dend tid hun som forbemelt tiende hos Michell Möller i dallen. Viidere Sagde hun Sig ey herudi haffue at prouffue,

Mattis Schudsta Tilstod at dend tid Niels Jensen brugte och boede paa Solberg, da Tiendte hand hos Michell Möller i Schierdalen i Trej aar, och det kand Vere Vngefehr 36 Aar Siden, och da ved hand at Michell Möller iche holdt Sig till wiidere eyendom till Schierdalen paa dend öffre Side end till det Sted som dend gierdisgaard endnu staa Op ved dend Saugstue till her Ottes Saug, och hand sagde engang till Michell Möller at der stod it Vacher lidet stöche biercheschouff Strax ud med samme gierdisgaard offuen for gaarden, och hand Spurde hannom om hand iche motte Rödde det op och gierde det ind till det andet, dertill Suaret Michell hannom Ney och sagde det kom hannom indted Ved, och bad hand Schulle lade det bliffue, hand haffde indted got deraff, Mens kunde yppe en stor trette dermed, Tilstod ochsaa at Imidlertid hand tiendte der da fich Michell Möller Vndertiden forloff aff dennem paa Solberg till at hugge nogle furer paa Moen som di dendtid Kaldet Solberg Moen, och hand hug der effter deris forlouff baade östen och Westen alman Veyen huor hand Wilde, Noch Tilstod hand (fol. 81b) at dend tid Niels Jensen var flöt fra Solberg ned i Schierdalen och da brugte Kinned Saasom till hestehauffn, da hördte hand han: Sige till Michell Möller, at hand kiendte Sig iche Lenger med Kindz eyedeler end till Hollerudstien etc: Widste ey heller at der nogen tid Var huggen braate /: dend tid hand kand Mindis :/ dersom denne omtuistige braadte aff Jens Sax

findis att vere Röed, Mens Sagde at der stoed tyche schougen dend tid hand som forbemelt tiende hos Michell Möller. Och der siuntes aldrig dend tid at paa det sted Schulle vered Ryddet nogen braadte. Viidere haffde han ey herudinden at prouffue Mens War med os och AnWiiste os dend gierdisgaard som hand Supra bemelt haffuer prouffued om at Schierdals eyer schulle gaa till effter Michell Möllers eigne ord, huilchen gaard befantes nu af Jan Tommesen /: effter egen tilstand och vedgaaelse :/ at Were Wiidere udsat Saauit offuen for Saugstuen till her Ottens Saug etc:

Tomas Gulbrandsen Tilstod at hand er opvoxsen her i Schierdalen och hans fader Gulbrand Tommasen brugte först Kinned, och Siden brugte hand Schierdalen Mens hand brugte Kinned iche lenger end paa en Trej Aars tid, Imidlertid haffde hand hans Meste hugst nedenfor Hollerudstien och hand hug nogle stocher offuen for Stien, videre haffde hand ey derom at prouffue,

(fol. 82a) Knud Fingarsen aff Modum Tilstod effter Sl: Christen Holleruds ord som for Vngefehr 17 eller 18 Aar Siden var med hannom och hug en Maste Vey Igiennem dend dall som Jobech löber igiennem, alt ned igiennem till fiorden och di hug baade Master och bielcher paa begge Sider aff samme bech. Och som hand Spurde Christen huad eyedeler der schulle Vere paa dend Nördre side aff same bech Suared hand, det er Solbergs eyer som gaar Langs ned denne bech, och ded var langt neden for Hollerudstien mit ned paa Moen, Noch tilstod for^{ne} Knud Fingarsen at hand Tiendte Laugmanden Sl: Christen Laugesen paa Kiölstad dend tid hand fich Kinned aff Sl: Burgemester Hans Eggertsen som hand hannom foræred, och laugmanden foræred hannom en bron hest Igien. Noch tilstod hand at for Vngefehr Nitten aar siden Mens hand tiendte paa Kiölstad, da kom Michell Möller aff Schierdalen och leffuered Sin Landschyld paa Kiölstad, da begiered hand aff Laugmanden, at hand motte faa Kinned at bruge Vnder quernuolden, och hand Spurde Laugmanden om der var nogen udWey till Kinned Saa hand kunde Rödde och hugge noged dertill, Huortill Laugmanden Suared Ney at hand iche kunde hiemble hannom nogen udWey dertill, derfor ville Michell indted beholde det och bleff iche forligt derom Wiidere haffde hand ey at prouffue vndtagen hand endnu effter tilspörgelse sagde at di som offuen bemelt hug Master och bielcher paa begge Sider aff Jobech alt ned til fiorden och di hug det for Julius Christensen -

(fol. 82b) Ole Duer aff Hougsund paa Eger Tilstod at for Vngefer 18 Aar Siden da Leigde Christopher Krafft och Hans Tommesen Schouff af Lauge Solberg och hand War med at hugge och dreff samme brug for dem som di hug langs med Jobech paa begge Sider aff bechen, och det di hug offuen for Hollerudstien haffde di leigd af Laurs (!) Solberg, och ligger endnu en bielche aff samme hugst ved for^{ne} Stij Wiidere haffde hand ey at prouffue,

Johannes Hou prouffued at dend tid di dreff for^{ne} brug ud, da haffde for^{ne} Olle Duer han: Ved den be^{te} bielche som ligger igien i Hollerudstien at schulle kiöre dend frem, Mens som dend falt dem for besuerlig bleff dend beliggendis som den endnu ligger etc:

Sifuer Egge /: som Sin prouffning och tilstand tilforn afflagt som forindfördt /: Endnu effter tilspörgelse Viidere tilstod at Saa lenge hand kand Mindis och Vered paa disse steder, da haffuer dend Mo som ligger alt fra Schierdalen och till MalteKleffuen vd med Alman Veyen Vered kaldet Solberg Moen -

Gulbrand Piokerud tilstod at hand haffuer vered her ved disse steder Siden langt for Hannibals krig och hand kom hid To aar effter at Niels Jensen var flöt fra Solberg, och Imidlertid Mindis hand at der aldrig War hugged nogen braadte paa det sted som denne omtuistige braadte aff Jens Sax er Röed och hugget, Mens der stod Schouff paa samme sted ligesom andensteds der omkring -

(fol. 83a) Helge Opsall Vidste ey noget i denne Sag at prouffue Viidere end hun Var med i en dauning och groff i en brodte for Niels Jensen som samme tid bode nedre i Schierdalen i en Saugstue och Widste iche om hand brugte Kinned dendtid, Mens det er saa lenge siden at hun iche Mindis paa huad Sted samme braate Var, Mens hun Vidste Vell at War her i bachene, Neffnte ey huad bacher det var udj, enten oppe eller nedre -

Gulbrand Olsen tilstod at ved de tider udi Hannibals Kriig kom Sl: Her Villum hid till Schierdalen som hans saug her i dalen var affbrendt, da gich Gulbrand effter hans begiering op till Hendrich Solberg at bede hannom komme ned till Sig, som hand och giorde da begiered her Willum aff han: for betaling at hand motte hugge noget tillfang i hans schoug samme saug med at opbygge, huilchet Hendrich hannom ochsaa beuilget i hans schoug Neden for MalteKleff I huor hand det kunde finde, huor effter hand lod det hugge Synden for Weyen Vnder aasen som löber ud till Hollerud och Gulbrand kiördte samme bygnings tömer aff schougen och ned i dalen till Saugen Noch tilstod hand at hand kand Mindis for vngefehr 30 Aar Siden da Sl: Willum Gaarman var fouget paa Ringerig, da effterstrebet Willum Gaarman Hendrich Solberg for effterstaaende Ko: Ma: Schatter och Rettigheder aff hans paaboende gaard, och ville hafft han: fra gaarden Mens bleff forligt med han: at Hendrich (fol. 83b) schulle flij hannom en andeell Langt biugningstömmer for hans gield och Hendrich lod hugge samme tömer paa Moen Neden for MalteKleff Alt Synden och ey Norden for Weyen, och udkiördte det i Syndre Kinds vigh och det war alt hugget Synden och ey norden for Weyen,

Martta Houg tilstod at for Tou Aar Siden da kom Guri Hollerud till hende paa Houg och sagde om Sl: Frands Nielsen, den fattig Mand hand kunde iche föde sig vden hand fich den Slich, och det schulle Vere dend braade Martta och Tarall Solberg ladet Rödde Imellum Stien och almanVeyen, och Guri Hollerud Sagde at det kom Frands indted wed Thj det Laa paa Solbergs eyedeeler.

Erich Laursen Sörum och hans quinde Karen Nielsdatter Tilstod, at for Trej aar Siden, da giorde Martte Kinned en gierde dougning omkring en braate, da tog Martta Kinned och Hans Solberg nogle aff folchen till at nedhugge offuenschreffne braate /: som Martte omprouffued /: Imellum AlmanVeyen och Stijen, da Sagde baade Christen och Guri Hollerud at Martta haffde Indted for hun lod hugge samme braadte, och sagde Naar Jacob Lut faar det at vide Saa tager hand braaden fra hende for hand ligger paa Solbergs eyedeeler,

Mattias Sass Tilstod at hand Wed och kand Mindis udi 35 aar at der aldrig haffuer vered hugged nogen braadte paa det Sted som denne forschr^{ne} omtuistige Braadte aff Jens Sax er RödDET flere prouff haffde Jacob Lut nu ey tilstede, Mens om Wiidere fornöden giöris da beraabte hand Sig endnu paa flere Saasom Ide Kiölstad, och Ellers flere, = Ellers tilspurdte (fol. 84a) Jacob Lut sambtlig di her tilstedeverende som boer her paa Stranden, Nemblig Tolle och Peder Hou Erich Sörum Pouell Burru och flere, om dend braade som Sl: Frantz Nielsen lod hugge och Rödde och Jan Tommesen ladet saae och de nu ochsaa tuister om, om dend iche ligger Imellum AlmanVeyen och Stjen. Huortill di Suared Ja at dend er beliggende som forbemelt Imellum Almanveyen och Stijen, huilched Jan Tommesen och ey benegted, Item Suared och tilstod di at braaden ligger altsammen offuen for Hollerud Stijen,

Johan Tommesen endnu beraabte Sig paa flere prouff och Widnisbiurd i Sagen, Nemblig Siffuer Wegsall Erich Solem, Gullich Kaallager paa Modum, Gulbrand Simensen Asbiörn Wessetrud och flere som hand nu ey vidste at Nauffngiffue.

Imod det ene prouff som aff Johan Tommesen forhen i Sagen fördt Nemblig Hendrich Soelberg, protestered Jacob Lutt hand ey kunde eller burde agtes prouffgild efftersom hand aff Julius Christensen er beschylt for noget Korn hannom frastollen, Huorom nu till prouffs War

Indsteffnt Knud Fingarsen och Olle Gulbrandsen halling, Huilche nu effter aflagde Æed udj Hendrich Solbergs Neruerrelse prouffued som følger.

Knud Fingarsen prouffued at for Vngefer 17 eller 18 Aar Siden da Julius Christensen brugte Solberg och Hendrich Sad der i huse, och Hendrich haffde Slet indted Korn Saaed der samme aar, och Knud tillige med for^{ne} Ole halling war samme tid hos Julius paa Solberg och arbeidet for hannem (fol. 84b) och om hösten effter Kornet Var Indhöstet da Klaged Julius Sig och Saugnede at der Var Staaled Korn aff gulffued som di ochsaa Kunde See och Saugne aff gulffued, och som di leete och forfore derom da bleff di War at der hengde Ax Igiennem Hendrichs Staubogulff som Hendrich eller hans quinde haffde Laas och Nögell till och haffde deris gods udj, som di bleff det War, da gich Julius till Hendrichs quinde och bad hende lade dem ind i staboen som hun och giorde, der med gich di derind med Julius at Randsage, da fandt dj vngefer en böring Korn med halmen liggendis vnder noged Lijn som var lagt der offuenpaa, Mens endten Hendrich eller hans quinde, eller huem der haffde lagdt det der det Vidste hand iche, Mens hand Mindis och ved vell at Hendrich Stilte Julius tilfrids for samme Korn och gaff hannom It halffvoxsen Suin och Tou tylter tömmer der for.

Ole Gulbrandsen halling prouffued Lige ord och Eenstemmig med for^{ne} Knud Fingarsen,

Och efftersom begge parterne Endnu beraaber dennem paa flere prouff och Vidnisbiurd i sagen huor aff endeell schall Vere uden Laug sougnet Saa er Sagen der effter forflöt till Nestkommende dend 14 decembr: dog dersom nogen aff parterne paa Corttere tid des forinden kand fremforschaffe deris prouff Schall de den: alligeuell /: effter Varsell til Contrapartten /: Stedis till förhör etc:

RETTERGANG 11. OKTOBER 1675 PÅ HEIEREN I NORDERHOV

Dend 11 octobr: War Jeg Igien till rettens betienelse ved Heyeren med di samme Laugrettismend som Retten Seeniste betiendt udi dend fra Nestaffuigte, tuistige Sagh /: 13 aug: opsatte Tuistige Sagh Imellum Jörgen Laursen som Citant paa den Eene och (fol. 85a) Laurs Laursen aff Bragenes /: paa Sin v-mages Peder Simensens veigne /: paa den anden Side. Saa fremstilled Sig nu Igien for os i rette be^{te} Jörgen Laursen och paa Laurs Laursens Veigne hans fuldmegtig Jörgen Jörgensen, och Indgaff en Schrifftlig Memoriall och fuldmagt fra Laurs Laursen om hans protestation och Suar Imod Jörgen Laursen dat: 9 Hujus, Bleff ochsaa endnu oplæst alle di documenter och breffue som tilforn i sagen er i Rettelagt. Item och en beschichelse aff Jörgen Laursen i rettelt dat: 12 octobr: 1672 till Ole Elleffsen Scholemester i Scheen huor paa hand Suared aff dato 13 dito angaaende hans Sösters tilberettigede arffuelod effter deris förældre etc:

Jörgen Jörgensen tilspurde Jörgen Laursen om hand ey haffde noget Kiöbe breff eller anden adKombst till dette paa urgerende goeds, end som det oplæste pante breff aff Tomas Tandberg, dertill Suared Jörgen Laursen, at hand formeente det ey vedKom han: eller Sl: Simen Laursens arffuinger at Spörge hannem om Wiidere adkombst end huis allereede udi retten er Produced, Huilched hand formeener at Vere hannom noch udi denne Sagh, = Jörgen Jörgensen end Viidere Suared och paastoed, at Jörgen Laursens handlingsmend burde och Sielff were her tilstede och med rigtig Schifftebreff beuise at same goeds er den: arffuelig tilfalden (fol. 85b) som di till Jörgen Laursen haffuer bebreffuit etc: = Bleff saa aff Jörgen Jörgensen fremlagt it pantebreff aff Elleff Tostensen Tandberg, huoruend hand först for Treduffue Rixdaler pantsetter till Simen Laursen en öde pladtz Kaldis Lij udi Nj aaremaall V-Igienlöst, Iligemaader derued bebreffuer han den eyendom och pladtz ved Heyerfossen som hand sin

Saug ladet bygge effter derom Sær udgiffuene pante breffs viidere formelding aff dato Bragenes dend 23 Septembr: 1639 Sambt och derforuden dend ödepladtz Koxrud som hand han: Særlig pantsat effter hans udgiffne breffs viidere formelding dat: Bragenes d: 28 May 1644 Och det altsammen at beholde udj Nj aaremaall v-Igienløst etc: samme breff er dateret d: 12 Janvarij 1648 Noch fremlagde hand it breff aff Olluff Elleffsen huorued hand for 24 Rdr offuerdrager och pantsetter till Simen Laursen Sin broderlod udi It Tusind bordschiörsell aarlig paa Simen Laursens Saug i Storheyeren, Item och huis pant hans Sl: fader Elleff Tandberg till Simen Laursen haffuer pantsatt baade i Heyerfossen och ellers om andre Rödstöder som er Kogrud och Lij det ochsaa fremdelis at beholde udj Nj aaremaall v-Igienløst, Samme breff dat: 27 April: 1670.

Dend forhen omrörte aff Jörgen Laursen i rettelagde beschichelse till Ole Elleffsen formeente Jacob Bertelsen ey at Vere rigtig, Huorfor hand begiered den i retten motte bliffue tilstede (fol. 86a) Indtill hand derpaa Steffner och Kalder -

Noch anviiste Jörgen Jörgensen i retten It breff aff Rolff Gutormsen Kimerud aff dato d: 2 9br: 1672 Lydende paa hans hustruis Lod och anpart udj Asch Saug ved Heyeren och Gaarhammer marchen som hand pantsetter till Sl: Simen Laursens arffuinger. Mens efftersom samme breff ey fantes noget Tienlig eller denne Sag VedKommende annammet Jörgen Jörgensen det till Sig Igien - Mens efftersom Jörgen Jörgensen nu ey medhaffde udj retten at Produce-re de Tvende aff Elleff Tandberg till Sl: Simen Laursen udstedde pante breffue som det nu aff han: i rettelagde pantebreff Sig paa Refferer, Saa er Sagen aff des aarsag endnu Prolungeret och forflöt till Froug tingstue till NestKommende 8 Novembr: och ded med begge parternis sambyche,

RETTERGANG 13. OKTOBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 13 octobr: War Jeg till rettens betienelse paa Froug tingstue i Nörderhougs prestegield med effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig Madtz Raae, Ole Siffuersen Wager, Laurs Rache-stad Madtz Wager och Gunder Gaunum och ¹

Huor da for os udi rette fremkom Jörgen Lauridsen paa Bierche och Indgaff en Riigens Citation aff dato Nest affuigte - Wed huilchen hand til forleden 2 Hujus haffde hidsteffnt, och nu udi rette fordrede endeell bönder och almuffue her i Nördrehougs prestegield for adtschillig fordring och gields Krauff. Saasom först Christopher Rösing befindis (fol. 86b) effter Jörgen Laursens Regenschabsboeg at hafue bekommed till - 10 dr 3 ort 8 s. beraaber sig paa gienreigning derimod och Erböd Sig till Regenschab och affreigning hos Jörgen Laursen at Indstille -

Anders Tronrud Vedstod Sielff her for retten at Vere schyldig till Jörgen Laursen effter affreigning - 21 Rixdr.

Halduor Hielmerud effter affreigning i Jörgen Laursens boeg findis schyldig - 58 Rixdr. 3 ort 8 s - Paa hans veigne mötte hans Suoger Biörn Gregersen och Suared at hand gielden effter affreigningen gierne Vill betale, dog at Jörgen Laursen ville holde han: fri hos fougden for huis schatt udi deris affreigning er inddragen som Jörgen Laursen paa hans Veigne till fougden schulle betale och holde hannom Krauffslöes hos fougden -

¹ Navnet på den sjette lagrettemannen er uteglemt.

Ole Stöffren effter Jörgen Laurs: boeg beKommed till - 14 dr mötte och beraaber Sig paa gienreigning och at haffue Leffuered tömmer derpaa huorom hand Erböd Sig till Regenschab och affreigning hos Jörgen Laursen at Indstille.

Peder Stöffren effter Jörgen L: boeg bekommed till - 18 dr 1 ort 6 s foruden it aars Landschyld 1 dr, mötte och sagde Sig hafue gienreigning och derpaa lefuered tömmer, Mens sagde hans talstocher derpaa at vere opbrendt, Erböd Sig dog till afreigning med Jörgen L: derom -

Giest Stöffren effter Jörgen L: boeg findis schyldig til 3 dr 12 s foruden böxsell och rettigh: aff pladtzen udi Siuff aars tid hand ey betalt Huorfor Jörgen Laursen ochsaa formeente hand burde lide for hand v-louglig tiltager for^{nc} pladtz at bruge som hand huerchen Sted eller fest Huorimod Giest Suared at hand haffuer Steed och fest pladtzen, Mens efftersom hand ingen beuisning derom haffde, er hand forelagt till NestKommende 9 Novembr: at beuisse med böxsell Zeddell eller prouff at hand (fol. 87a) haffuer taget pladtzen i böxsell, om hand des foruden Sig ey hos hans landherre Jörgen L: I Mindelighed Kand accordere, och Indstille -

Gulbrand Gaarhamer effter affreigning med Jörgen Laursen bekiendte sielff at Vere schyldig - 36 Rdr 1 ort 20 s: och bad om bedagning -

Kittell Nördre Gaarhammer Ilige maader Sielff her for retten bekiendte till Jörgen Laursen at Vere schyldig - 16 Rdr 20 s: Och bad Jörgen L: om bedagning -

Torchell Gundbiörnsen bekiendte Iligemaader at vere schyldig till Jörgen Laursen - 7 Rdr.

Knud Baarnaasen bekiendte at Vere han: schyldig 1½ ort -

Pouell Sölhoug bekiendte och Vedstod Sielff at Vere hannem schyldig som hand beloffued till winteren at betale Siuff Rixdr. bleff forligt med Jörgen L: at hand ingen omkostning eller dompenge schall betale Mens schall beroe med for^{nc} 7 Rdr.

Halduor Nykleby fordres som hand effter Seddell hos Fredrich Madtzen schulle haffue bekommed d: 27 May 1663 It qter branthering for 5½ ort 1 t^{nc} Malt for 9 ort ½ t: Salt for 1 dr 12 s: 2½ pd flesch for 1 dr 2 ort 6 s, Halduor Nyklebyes quinde och hans Sön Biörn Halduorsen mötte i rette och høyelig benegted de forsch^{nc} Ware aldrig aff Fredrich Madtzen bekommed huilched di ved høyeste Æed wille Testere Mens Biörn ey benegted hand Jo fich en Zeddell hos Mette Snell till Fredrich Madtzen, Mens enten den lyde paa han: eller hans fader ded wid hand iche, huilchen Seddell hand till Fredrich Madtzen lefuerit, Mens Slet indted huerchen penge eller goeds enten Paa egen eller Sin faders Veigne der effter bekom, Huorfore Halduor er sielff (fol. 87b) forelagt at möde herom i Rette till Nestkommende 9 9br: effterdj hand sielff staa indfört for samme ware och giæld -

Ole Tronrud findes schyldig effter Sl: Johan Snels Regenschabsboeg - 19 Rdr 2 s: Mötte Sielff i rette och samme giæld ey fragich Jo at Vere schyldig, Mens hand sagde at Mette Snell Stedde gaarden fra hannom till Ole Andersen Tronrud och hand schulle derimod betale huis denne Ole Suendsen till hende var schyldig Huorom hand dog aldelis Ingen beuiis haffde ey heller Widste at beraabe Sig paa at Mette Snell sig Saaledis for samme giæld haffuer ladet fornöye effter hans foregiffuende -

Ole Halstenrud Sagde Sig at hafue gienreigning Imod huis hand Kreffuis och erböd Sig i Mindelighed med Jörgen Laursen at giöre affreigning.

Hans Ru bekiendte Sielff at vere schyldig till Jörgen Laursen effter affreigning - 7 ort.

Østen Alme befantes effter affreigning nu her paa tinget at bliffue schyldig till Jörgen Laursen baade aff forleden och Neruerende aars Landschyld aff en f:ring och Trej Setting i Alme - 1 dr 12 s: som Østen nu sielff vedstod.

Peder Nerstad fordredis for endeell giæld som hans Sl: fader till Sl: Johan Schnell schyldig och Jörgen Laursen foregiffuer at schall Vere scheid udleg for paa schiffed och Peder samme udleg till Sig annammit och beloffued same giæld at betale Nemblig - 24 Rdr 1 ort. Huilched Peder Neerstad benegted ey at vere saa megit schyldig efftersom derudj Indreignet 12 dr som Johan Snell haffde en f:ring goeds i Schöyen i pant for, dertill Suared Jörgen Laursen at samme godz ey aff hans fader; Mens aff Torgier Vagers (fol. 88a) arffuinger følges etc: Mens di öffrige 12 Rdr 1 ort Wedstod Peder Neerstad och ey fragich Och Meente Sig derimod nogen tömmerkiörsell at haffue till gode, huorum först affreigning Imellum dem Sielff behöffuis, och udi det öffrige som benegtes agtes fornöden i rette det effter Sl: Engebrit Neerstad forfat- tede Schifftebreff till Erfaring huis derom paa schiffte er Wedgiort eller udlagt etc:

Halduor Lundstad mötte och Sielff i rette och beKiendte at Vere schyldig - 4 Rdr 14 s:

Ole Knæstang findis schyldig effter Sl: Johan Schnels bog - 13 dr 2 ort 16 s: Huilched Ole nu her for retten ey fragich, Mens sagde derpaa at haffue betalt med braatning och Kiörsell och Erböd Sig derom med Jörgen Laursen till Reigning etc:

Hans Nielsen Hoffland findis schyldig effter Sl: Johan Snels Regenschabsboeg - 39½ Rdr huorpaa ochsaa schall Vere Særlig beuis som bogen Refererer Sig till. Item derpaa ochsaa offuer hannom forhuerrffued en Sorenschriffuers Sl: Tomas Tomasens dom dat: 23 octobr: 1663. For^{ne} Hans Nielsen mötte sielff udi rette sagde det at Vere hans Sl: faders giæld, Vnd- schyldet Sig at gielden ey hos hannom Kreffd saa hand kunde betalt noget effter haanden, Beloffued dog Inden Neste Trej aars udgang samme giæld at betale Nemblig 1/3 part der aff huert Aar Huorpaa Jörgen Laursen ochsaa gaff hannom dend Respiit och bedagning etc:

Erich Braag fordredis effter Sl: Johan Schnels Regenschabsboeg - 4 dr 3 ort. Mötte och Sagde Sig derimod hafue gienreigning -

Erich Vager fordres for It Tusind bords försell fra Hönnefos eller 5½ dr i penge derfor: Hans quinde mötte i rette och samme giæld Vedgich -

Jacob Vager fordres for böxsell (fol. 88b) aff Vager, först aff dend halffue part - 25 dr och Siden for den anden halffue part - 25 dr.

Jacob Wagers quinde mötte i Rette och sagde paa sin och sin Mands Veigne at di ey haffuer taget gaarden i böxsell ey heller nogen böxsell derfor udloffued, Derimod Suared Jörgen Laursen at effterdj de Will benegte ey at hafue taget gaarden i böxsell, Meente hand di haffuer brugt hans gaard uden hans Lou och Minde och di derfor burde lide och Suare Saasom for v- tagen Jord etc: -

Ellers var endeell flere udj samme Steffning Indfört som nu ey mötte tilstede.

Effter Citanten Jörgen Laursens egen Consent er disse forskr^{ne} Sager och Sögninger Stilled i beroe och forflöt till Nestkomende 9 Novembr: Inden huilchen tid de Indsteffnte med Jörgen Laursen Kand giöre Regenschab och affreigning och Ellers enhuer Sin behörrig rigtighed for gielden till beuisning och affbeuisning till des udi retten at forschaffe och tilbörlig forClare etc:

TING OG TIENDESKRIVING 18. OKTOBER 1675 PÅ GOMNES I HOLE

Dend 18 octobr: Holtes almindelige Sageting och Tiendeschriffning paa Gomnes tingstue i Hole prestegield, Var offueruerendis Kongl: Ma: fouget Christen Christensen Sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Knud Vlleren Jull Rud Christen By, Ole Berg, Peder Houg och Christopher Fecher, Huor da först Tienden aff almuffuen er angiffuen. Dernest udi dend fra Nest affuigte 2 aug: forflötte drabSag /: som aff Peder Eliassen paa Sin frendis Tosten Andersens veigne i rette sögt :/ er retten betiendt med 12 Laugrettismend Saasom (fol. 89a) först for^{ne} 6 Mend, och dertill Laurs Onsagger, Pouell Buerud, Jon Kolkind, Ole Leene Ole Nacherud och Söffren Horum -

Huor Sig da for os igien udi retten fremstilled Citanten gedachte Peder Eliassen och efter huis aff hannom forhen udi retten indgiffuen paa Sin frendis Tosten Andersens Veigne fordred dom och Rettens kiendelse i Sagen.

Kongl: May^{tz} fouget Sr Christen Christensen bleff tilspurd om hand nogen Wiidere beuislighed eller opliusning udi Sagen haffde Erlanget; Huortill hand Suared Ney at hand indted viidere derom haffde eller var beuist end de prouffsbreffue som aff Peder Eliassen i retten er Indgiffuen, Huoraff hand formeente Nochsom kunde fornemmis at Tosten Andersen vered paa fri foed och Nochsom Kunde schyed och Vnduigt dend V-lyche, Och formeente hand for samme begangne drab och dödslaug burde Lide paa Sin fred andre till Exempell och affschye etc:

Effter huilchen denne forberörte Sags beschaffenhed, och effter de forhen i Sagen förde prouff och Widnisbiurds fligtigst grandschning och offuerveyelse Huoraff först fornemmis effter Michell Sigell Kobberslagers prouffning, huorledis dend affaldne Jens Christensen Vden giffuen Aarsag haffuer IndWeldet Sig udj Clammerj och först Tuende gange (fol. 89b) med Slagsmaall offuerfaldet hans Suend Anders Tordsen, Taget till Sin Kaare och Tosten Andersen ey aarsaget nogen Clammerj Wiidere end hand Imellum den: Styred tilgode och schildt den: ad, Vlyche desto mere at forekomme, huorudoffuer Jens Christensen han: med hug och slaug offuerfalden Sögende hannom med Kniff och gaffell och Saared han: udi hans haand, huilched hand enda Taallig undWigit och Sig for Sin hosbond grædelig bekKlaget, och Jens Christensen enda i Sit onde Sind bleffuen fremturende etc: Med huilchen hans prouffning Sigri Pedersdatters ochsaa mesten offuerEens kommer, som och at hun Seet Tosten Andersen Vered blodig i haanden, dog ey Saa huoraff hand fich den schade etc: Dernest for ded andet der drabet Sig egentlig er tildragen Sees baade aff Jon Tryggesens och Sigri Pedersdatters prouffning at som Tosten Andersen Sin hosbonds Ærende er gaaen ind ad sualen, haffuer Jens Christensen med banden och Trussell Sprungen imod hannem med gaffell och Kniff i haanden, Huor som fornemmis Tosten hannom med NödsWærn begengiet och hannom Sin bane tilföyet etc:

Aff huilche aarsager och omstendigheder ey andet kand sluttis och fornemmis end dend affaldne Jens Christensen Jo Sielff haffuer veret volder och ophaff till ald dend Clammerj (fol. 90a) och Sielf sögt och giffued Aarsag till V-löche, Och der tuert imod ey andet kand fornemmes end Tosten Andersen styred till gode och sögt fredelighed och vndrömning Indtill hand for Nær och hart angreben, Saa hand benödiget Sig at Verge, = Befindis ochsaa aff Gurj Christophers datters prouff at hand strax om morgenen effter drabet Var giordt Sig for hende och Ingri Iffuers datter beklaget huorledis hand v-schuldig var kommen udi den V-lyche etc: Aff Slige Aarsager och adfart haffuer Wi ey andet kundet schionne och dömme end Tosten Andersen Jo till forskr^{ne} drab och dödslaug aff höyeste NödWerge haffuer Vered Nöed och foraarsaget, Och derfor ey Kand kiendis hannem till höyere Straff eller Lidelse effter loughen end at pleye och udgiffue till Ko: May^t 8te örtug - och 13 mark Sölf udj teingield effter MB: 1 capt: Huorudj MHB: 18 cap: hannom ochsaa effter prouffuens Anledning er

bifeldig, Ochsaa her effter for ald Viidere Sögning och efftermaall i den Sag at Vere fri och forschaanet -

Kongl: May^{lz} fouget lod for almuffuen oplæse och forkynde hans høy Exel: her Statholders Schriffuelse och befaling (**fol. 90b**) anlangende Kriigens deClaration mod dend Suendsche Nation /: enhuer den: mueligste affbrech at giöre och Sig fra deris Mascapie at Entholde, med viidere des bemeld dat: 10 7br 75.

Noch hans høy Exl: befaling om Ko: Ma: och Kierchernis Tiende aff almuen at giöris udi Meell och gryn och leffueris paa Aggershuus till proviantschriffueren etc: dat: 20 7br: 75. = Item Velb: Jens Julls och Loduig Rosenkrantztes Schriffuelse til fougden om det samme Saa och huis ellers aff hans fougderi er assigneret och endnu Resterer dat: 6 Hujus, = Iligemaa-der oplæst och for almuffuen forkyndt hans høy Exl: h^f Statholders befaling om wedvarder och Vardehuse at ferdiggjöris med tilbörliq Wagt at holde: dat: 3 Sept: Nest affuigt.

Huoreffter fougden Liudeligen for almuffuen oplæste det -3 -4 och 11 capittell i tilfors: Med aluorlig formaning till almuffuen det at holde Sig effterretlig till Ko: Ma: fæderne landetz och egen frelse och tenist.

Niels Gundersen aff Bragenes lod Læse och tingliuse It Sig giffne schiöde aff Sl: Frantz Nielsens arffuinger Nemblig S^f Niels Toller, Laurs Jacobsen, her Söffren Nielsen och Peder Nielsen Kongsberg paa Suarstad It schippd tunge med böxsell ½ Rdr foernöd, 1 s: wisör, Gomnes Som Christen och Mattis paaboer med böxsell 1½ schippd tunge dat: 16 decembr: 1674.

(**fol. 91a**) For retten fremkom en finde som er bosiddendis paa Krogschougen ved Nauffn Hendrich Hendrichsen foregaff at hand nu paa Trej aars tid haffuer for schatt och landschylt brugt en pladtz som er indfördt i Jordebogen for ½ f:ring, huilchen pladtz Mattis Gregersen forlat och frarömbt, och som samme pladtz ey schall Vere dögtig at schatte och Schylde for, Sagde hand dend nu fra Sig for retten.

Söffren Kinch aff Bragenes Ved Sin Tienner Söffren Pouelsen lod indgiffue en rigens Citation dat: 12 7br: Nestaffuigt, Ved huilchen hand som en formynder paa Sl: Simen Laursens börns Veigne haffde hidsteffnt endeell for giæld och Restantz effter dend Sl: Mands Regenschabsboeg som paa hans v-mages Nemlig hans egen datter, Item Maren och Anne Chatrine Simensdötter deris lodder er falden, Saasom först hos Niels Kiolbiörnrud paa deris lod - 21 dr 3 ort 16 s: som udi schiffte breffuit Saaledis fantes indfördt, Mens udi Sl: Simen Laursens boeg /: som nu udi retten fremviist findis hand paa folio 3 at Vere schyldig alleene til 12 dr 3 ort 12 s: foruden huis hand schall vere schyldig effter dom och beuis som dog ey Neffnis huad det schall vere, ey heller samme dom eller beuis i rettestilles saa widstes han: iche viidere til betaling at tilfinde /: Imod hans benegtelse :/ end det som forbemelt udi bogen findis (**fol. 91b**) Indfördt och Specificeret Nemblig de 2 dr 3 ort 12 s: dog huoruell hand findis gandsche forarmet och viides gandsche ringe eller Indted hos han: til betaling at Erlange. Tilmed ey saa arbeidsför at hand det med arbeid kand afflegge, forbliffuer det dog dend Sögende frit fore hos han: effter laugen at udsöge om noged hos han: kand bliffue at Erlange - Noch Steffnt Engebrit Ole Haugs sön for 3 dr 3 ort 2 s: Huilchen person schall vere död for mere end 10 eller 11 aar Siiden Som Mange aff almuffuen War beuist och ey nogen paa hans weig- ne Suarer till gielden eller viides nogen han: arffued etc:

Johannes Suarstad fordres som hand i bogen staa Indfördt for 2 dr 2 ort, Johannes Suarstad mötte Sielff udi rette, foregaff at den samme Winter som Sl: Simen Laursen döde da kiördte hand for han: paa Mellumschougen for samme giæld som hand ved høyeste æd Ville Testere. Och till yder mere forClaring haffde hand hidsteffnt Peder Michelsen som effter afflagde æd derom tilstoed at hand samme vinter som Sl: Simen Laursen döde var tillige med Johannes

Suarstad udi Simen Laursens huus paa Mellum schougen, da hörde hand Johannes begiered at motte faa regenschab aff Simen, der till Suared Simen Laursen han: och Sagde der staar min Sön /: som var Peder Simensen :/ dersom vor herre Kalder mig, da schall hand schriffue (fol. 92a) dig Quit udi Bogen, Effter huilchen beschaffenhed fornemmis Nochsom V-tuifflagt at Johannes Suarstad haffuer Clareret Samme giæld och vides han: ey till nogen viidere des betaling at kand kiende I Synderligh: dend Sl: Mand Simen Laursen saa Cort tid der effter ved döden affalden saa det lader Sig ansee at vered aarsagen at hand ey der for i bogen er affschreffuen.

Tore Feker kreffuis for 8 dr 1 ort, Huilchen giæld Tore Fecher nu for retten foregaff till Sl: Laurs Söffrensen Houmand at haffue betalt efftersom hand var god for han: till Simen Laursen der for huorum hand i rettelagde en Sl: Simen Laursens schriffuelse till Laurs Söffrensen huor udj hand vedgaar at haffue Laurses beuis der for, Och taget han: god for giælden, Huorfor ey kand viides hand det nu till Sögning hos Tore Fecher kand Vere berettiget, Mens hos Sl: Laurs Söffrensen, der dog nu for nogle aar Siden ved döden affgangen och ey wiides huor eller huem hans arffuinger er - Ole Bye fordres 3 dr. Haffuer tilforn benegted giælden, er nu for vngefahr 2 Aar Siden död, och findes indted effter hannom at betale med - Sl: Rolff Stoeröen staar Indfördt i Sl: Simen Laursens boeg for 8 dr: Olle Rolffsen mötte i rette sagde at haffue giort Clart derfor med kiørsell samme vinter Sl: Simen Laursen döde, huorum hand och nu till prouffs haffde hidkaldet (fol. 92b) Christopher Fecher som effter afflagde æd derom tilstod at samme vinter som Sl: Simenn Laursen döde da war hand tillige med Ole Rolffsen inde hos Sl: Simen Laursen i hans hus paa Mellumschougen och Simen laa i Sengen, da hörde hand Simen Sige till Sin Sön Peder Simensen som stod ude i Camerset, Schriff öegutterne rigtig aff och betall dem rigtig det di haffuer tillgode, viidere var han: ey derom beuist, effter slig beschaffenhed Siunes det v-tuifflagt giælden Jo Clareret och om fornöden giöris beraabte Ole Rolffsen Sig endnu paa it prouff Ved Nauffn Ole Aslesen Soldat som hand och till i dag haffde hid steffnt som dog ey nu tilstede, Söffren Pouelsen Suared at det Var V-nödigt viidere prouff derom at före efftersom det Nochsom v-tuifflagt at samme giæld maa vere Clareret.

Ole Næs fordres 1 dr 3 ort 12 s: Lod ved Christen By Lyse Sit forfald at hand er till Laugting, lader ochsaa Suare at hand Slet inted er schyldig. Bleff ey heller nogen regenschabs boeg om samme giæld forewiist -

Gunder Söffrensen hafde hidsteffnt Anders Stadum for giæld som nu effter affreigning denem Imellum her paa tinget schyldig bleff som hand beloffued at betale 2 dr 3 ort 4 s:

Hans Arentsen haffde ladet hid Citere endeell for vaabentings offuerhörrighed Nemblig Harald Buerudsaug, Gregar Loncherud, Gunder Scharffhelden, Laurs Ertlj Och Olluff (fol. 93a) Stranden aff huilche nu ey nogen Var tilstede Huorfor di bleff forelagt till Neste ting at forklare deris forfald saafrembt di ey med deris böder vill vere forfalden.

Jon Piokerud som till Nest forleden ting Var Indsteffnt for Slaugsmaall och forelagt till dette ting at möde igien i rette och dog ey möder eller lader Lyse Sit forfald, er tilfunden /: effter Hans Arentsens paastand :/ at böde der for 1 mark Sölff.

TING OG TIENDESKRIVING 19. OKTOBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 19 octobr: Holtis almindelige Sageting och tiendeschrifning paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegiæld paa Ringerige med effter^{ne} Sex Laugrettis mend Nemblig, Olluff Sörum

Jens Sörum, Knud Weyen, Niels Follum, Christopher Halden och Jon Wee, War offuerverendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen.

Er da först for almuffuen oplæst och forkyndt di samme hans høyExl: her Statholders breffue och befalinger som i gaar paa Gomnes tingstue bleff publiceret angaaende Kriigens Declaration, om Vedvarder, sambt Tiendens Leuerandtz Item velb: Jes Juls och L: Rosenkrantztes Schriffuelse til fougden som forindanmelt. = Derforuden med wiidere /: som siden i gaar ankommen /: ladet forkynde hans høyExl: h^r Statholder Gyldenlöus Tvende anordninger den förste at aff huer fuld gaard schall Contribueris en tönde biug eller isteden To tönder hauffre eller Thj bismpd: Miell eller ½ t^{ne} gryn och Tou Lisp: Miell eller halff och 1/24 Tönde gryn eller ¾ t^{ne} Roug Strogmaall, eller Sex bismpd: Kiöd, eller eller 2 1/3 bismpd: Smör eller 2½ Waag törfisch etc: dat: 6 octobr: 75. Den anden angaaende (fol. 93b) Rostiennistens Vnderholding at till huer Rytter Maanetl: till huer 22 till Commissariattet schall Erlegges femb Rixdr dat: 4 Hujus, Item om des forkyndelse Velb: L: Rosenkrantztes Missive dat: 12 Hujus.

Hans Hansen Rijber lod tingliuse it Sig giffne schiöde aff Sl: Frantz Nielsens arffuinger S^f Niels Toller, Laurs Jacobsen her Söffren Nielsen och Peder Nielsen Kongsberg paa en gaard kaldis Gilaug schylder aarlig It halfft schippund tunge med böxsell dat: 16 decembr: 1674.

Gutorm Trulsen lod tingliuse it breff aff Peder Haraldsen boende paa Sommedalen /: tilforn boed paa Follum, paa alt huis tömmer som huggis i Sommedallschoug ey at schall Selge eller affhende till anden end till Gutorm Trulsen och hans arffuinger, till widne vnder Johan Snels och Claus Pedersen Letz hender dat: 15 Julij 1654 Huilched breff som tilforn findis tingliust d: 2 octobr: 54 lod hand nu igien tingliuse till de vedkommendis effterretning etc:

Helge Halduorsen Biöröe aff Krydtzherret for retten fremkom och indgaff en Riigens Citation aff dato 11 May Sidst affuigt, Wed huilchen hand haffde hidsteffnt och i rette fordred Jon Gundersen Berg aff Sougndall formedelst hand vill fragaa det Lauglige Kiöb som om hans paaboende gaard Biöröd i Krydzherret som i mange gotfolches Neruerelse och Mellumhandling fuldkommen schall Vere sluted och sambtycht det hand formener hand bör effterkome och giffue tilkiende och forklare huad gaarden han: i förste Kiöb Kosted och des penge eller verdi aff gods aff han: Imod godses affstaaelse aff han: at Annamme etc: Till prouffs i Sagen var hidsteffnt dend Hederlig Mand Her Otte Jacobsen, fougden Christen Christens: (fol. 94a) och Jörgen Hansen Nachschou Sorenschriffuer offuer Buscheruds fougderie ved Æeds festning at Sande det som di fra dennem haffuer giffued beschreffuen om deris Kiöb och huis wiidere retten till bestörchelse forefalde och Kand Vere beuist; Item Jörgen Offuesen med de beschichelse vidne som var med han: forleden Winter hos Jon Berg med pengene etc: effter derom samme Steffnings Wiidere Indhold och medför etc: = Indsteffnte Jon Berg mötte i egen person i rette - Och bleff saa aff Helge Biöröe fremlagt en schrifftlig Attest vnder her Otte Jacobsens, Christen Christensens och Jörgen Hansens hender om dend paasteffnte forEening Imellum Jon Berrig och och Helge Biueru huorledis samme deris forliigning bleff giordt och sluted i deris Neruerelse, etc: dat: 12 febr: 1674.

Her Otte Jacobsen som udj steffningen er indfördt Sin attest ved æed at bekreffte och tilstaa, lod Suare ved Michell Christensen Klocher, at endog Helge Biöre iche haffuer Steffnt hannom for Sin rette ordinarie dommere Prousten Saa wedstaar hand dog dend Contract Som hand haffuer vnderschreffuen Imellum han: och Jon Berg, etc:

Fougden Christen Christensen Saauelsom Jörgen Hansen till samme Steffnemaall Sielff personlig Suared, at di Wedstaar den foromrörte forEening som di Imellum Helge Biueru och Jon Berg Vered offuer uerendis och med deris henders vnderschriff tillige med her Otte

Jacobsen findis bekræfted, at di ey hört eller Mindis deris forEening paa anden maade bleff sluttet end som derudi findis aff dennem beschreffuen,

(fol. 94b) Jon Berg i rettelagde en beschichelse till Mons^f Edvard Frantz Deplace med paafuldte hans Suar om Indbemelte forEening som hand ochsaa schall haffue vered offuer uerendis, udi huilchen hans tilstand meldis at Helge schulle betale Biöre med gods och penge effter Jon Bergs egit nöye, dat: 16 Januarij 1675 Och udj den anden foromrörte Testification meldis saaledis at Jon Berrig beloffued at schulle affstaa Biueru till Helge Naar hand faar Sine udlagde penge derfor, och som hand iche kunde affsted komme saa mange penge till fyllest da at tage noget andet gods i betaling med etc:

Jon Berg Indgaff Sit schrifftlig Indleg dat: i dag Huorudi hand Iblandt andet foregiffuer och paastaar at ingen aff di gode Mend som er indsteffnt till at prouffue kand nu forhöris förend di sambtlige som var offueruerendis Worder Steffnt, efftersom der schall vere forglembt Mons^f Deplace, huis tilstand ey schall komme offuerEens med di andre fornehme Mends etc:

Jörgen Ouffuesen som ochsaa indsteffnt mötte personlig udi rette och ved hans afflagde æed med oprachte finger bekræfted dend schrifftlig tilstand som hand tilforn i Sagen giort och haff^f vnder sin haand giffued beschreffuit.

Wiidere fremlagde Helge Biöre en Rettens forhandling och henfindelse denne sag angaaende, aff dend Sorenschriffuer Jörgen Hansen och 12 Mend udsted aff aasteden Biöre den 19 och 20 octobr 1674.

Noch fremlagde hand en Revers aff Laurs Laurs: till S^f Daniell Knoff udsted om schoughugst i Biöre schouff med mere dat: 23 febr: 1671 med paaschriff aff S^f Daniell Knoff d: 22 Martij 1672, at hand samme schouhugst till her Niels Grijs, och h^f Niels Griis det Igien till Helge Biöre Transporteret,

(fol. 95a) Noch fremlagde Helge Biöre en beschechelse till Jon Berg dat: 10 octobr: 1674 med paaschreffne Suar aff Beschichelse menderne d: 13 dito at Jon Suared hand da ey kunde giffue nogen Suar fra sig huor megit Biöre haffde Kosted han: förend loug och ret hafde schilt dem ad, Och det hand meente Helge hafde Sielff opbrudt den forligelse etc: Viidere med denne Sag beroer till i Morgen efftersom dagen nu forlöben.

Söffren Jörgensen Biörnstad lod i Retten til kiendegiffue at efftersom hand haffuer trej Sold Korn udi pant i Wechern i Hole prestegield Sl: Pouell Löchens börn och arffuinger it Sold tilkomer som aff deris fader panted, aff Sl: Jens Deelen /: som hans börn och arffuinger tilkomer :/ It Sold, Och aff Hans Laursen aff Bragenes som nu haffuer sit tilhold ved Hönnefos It Sold, Huilche Trej Sold Korn hand nu i dag her paa tinget lod opbiude, at de for^{nc} Wedkommende det Igien löser inden Jull, eller hand det till andre at forhandle och giöre Sig ded saa nöttig som hand best Vill och Kand,

Helge Berg aff Soungdalen hafde hidsteffnt Willadtz Trögstad till at forseigle it pantebreff paa Sexsten Settinger i Nedre Wehme for 280 Rdr som Helge baade godset for de 80 Rdr fra andre Indfrelst Och de 200 Rdr Willadtz siden derpaa forstracht, Huilched Willadtz ey nu i retten benegted Mens Vedgich di 200 Rdr aff Helge bekommed saa och at godset derforuden aff Helge for 78 Rdr er Indfrelst. Sagde Sig Nochsom at ville vnderschriffue och forseigle breffuit derpaa, mens hans quinde vill det ey sambyche, efftersom Laurs Laursen endnu ey haffuer effterKommed sine ord i det hand den: derimod beloffued at schaffe den: till Kiöbs (fol. 95b) Threj f:ringer i Trygstad, Och ellers sagde hand at Helge haffuer forsichring noch i godset Indtill hand faar Sine penge Igien, Mens Helge sagde Sig ey vere fornöyed med sine

penge igien med mindre hand och betaler han: Sin rente deraff fra den tid hand fich pengene etc:

Hans Hansen aff Bragenes Ved sin Saugfoget Niels Willadsen i Retten foregaff at efftersom han: paa hans V-mage Sl: Simen Laursens datters Veigne er tillodnet endeell giæld och Res-tandz her udi Nördrehougs prestegiæld som hand hafuer forhuerffued dom paa och dereffter Ved fougdens fuldmegtig Hans Nielsen böigde lensmanden Willadtz Trögstad med Mender sögt till vordering, och hos endeell Slett indted till udleg och betaling haffuer vered at bekom-me som forarmet, henrömbt, och bortdöd Huorom hand nu begiered baade for^{ne} Hans Niel-sens, Willadz Trögstads, Pouell Snels /: som och med var at söge wordering :/ sambt Almuens Sandferdig tilstand huorledis med samme personer beschaffed om nogen Witterlig noget till betaling hos dennem kand vere at Erlange Saasom Pouell Solhoffd for 9 dr 3 ort 14 s: om han: Wedstod Almuen de han: Kiende at hand gandsche forarmet och Laurs Laursen vorderet fra han: alt det hand haffde saa hand motte offuergiffue gaarden -

Noch Halduor Houchedalen for 8 dr 1 ort 2 s: berettis at vere död for mere end 20 Aar siden, Giest Blixrud 8 dr berettis at vere flöt her i fra och ad Hedalen. Siffuer Blixrud 5 dr, berettis for lengesiden at vere bortrömbt her i fra, Hans Rösby 11 dr 3 ort 10 s: Ole Pucherud 8 dr. Ole Suendsen paa Tangen - 7 dr. Ole Stöffren - 14 dr. Jon Jonsrud 2 ort och Clemmed Narf-fuerud - 6 dr Huilche Almuffuen saa mange den: Kiendte foregaff och tilstod at Vere gand-sche forarmede saa ey widstes noget hos dennem till forskr^{ne} giælds afbetaling Kunde Vere at Erlange, Huilched ochsaa (fol. 96a) fougdens fuldmegtig Hans Nielsen, böigde Lensmanden Willadtz Trögstad sambt Pouell Schnell ochsaa nu for retten Testeret och vedstod at ey noget hos forskr^{ne} personer till udleg war at bekomme Wiidere end en gamell hest hos Clemmed Narffueru etc: Der effter var be^{te} Hans Hansens tienner Tingsuidne begierendis -

Söffren Kinch aff Bragenes Ved sin fuldmegtig tienner Söffren Pouelsen, Iligemaade War tingsuidne och Almuffuens Widschab och tilstand begierendis om endeell han: Iligemaade paa Sine v-magers Veigne effter Sl: Simen Laursen tillodnet Nemblig hos Ole Suendsen Tan-gen 7 dr 2 ort hos Halduor Hielmerud 13 dr. Ole Stöffren 14 dr. Giest Stöffren 10 dr. Peder Kittelsby 5 dr. Laurs Mogensen Rudstad 8 dr 1 ort 14 s. Ole Pucherud 8 dr 3 s: Hans Rösby 11 dr. Jon Sörsdall 38 dr 2 ort 20 s. er död och quinden Sidder i Armod och fattigdom, Laurs Braaten 17 dr 10 s. Torgier Saugmester 13 dr. Hofflech Weysteen 1 dr 1 ort 12 s: Huilche forskr^{ne} personer Almuffuen /: saamange den: Kiendte :/ foregaff och tilstod at vere gand-sche forarmede saa ey wiides noget hos dennem til forskr^{ne} giælds afbetaling kand Were at Erlange etc:

Torgier Halkiendrud lod tingliuse it mageschifftebreff aff Elling Torgershuus paa halfftiende Setting gods i Halkiendrud hand aff Elling bekommed Imod Siuff Setting i Heye i Flaa Annex i Hallingdall Østen paaboer, Een Setting och it Remaall udj Hilde och penge 166 Rdr. dat: 13 Janvarij 1673 -

TING 20. OKTOBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Den 20 octobr: Holtes atter almindelige Sageting paa Froug tingstue med effter^{ne} Sex Laugret-tis mend Nemblig, Ole Sörum, Knud Weyen, Jon Wee, Christopher Haldem, Niels (fol. 96b) Follum, och Madtz Raae. Var offuuerendis böigde Lensmanden Willadz Trögstad.

Belangende dend i gaar i rette Verte Sag Imellum Helge Biöre och Jon Berg, fremstediget Sig nu igien i Rette part och Wederpart udi egen personer Och bleff endnu aff Helge Biöre frem-

lagt it affstaaelsebreff aff Knud Olsen Biöre /: Ved tuende Vidne :/ huor ued hand beuise hand gaarden Biöre till Helge opladt for 100 Rdr och en hest god for 14 Rdr, dat: 2 aug: 62.

Noch it andet breff aff dato 4 Martij 1664 huormed beuises hand atter mot giffued Knud Biöruds effterlatte hustru for samme opladelse 100 Rdr. och 1 t^{ne} Korn etc:

Noch hafde Helge Biöeru hidsteffnt Erich Krogsrud och Ole Lundesgaarden till at prouffue om huad tilbud Helge Biueru deris och Jörgen Offuesens Neruerelse haffuer giort till Jon Berg om gaarden Biueru. Huilche effter afflagde bogeræed derom prouffued och tilstod som følger, at forleden Winter Nest for Juell War di med Helge Biueru och Jörgen Ouffuesen /: om beden och til neffnt aff Lensmanden Elling Oppegaard /: hos Jon Berg i hans hus, hörde och Saa at Helge först tilböd Jon Berg Landschyld - 7 ort 18 s: och holding 5 ort. Huilche Jon iche ville vedtage formedelst Helge iche leffuered hannom odelschatt Zeddellen, och sagde pengene War iche till fyldist Som Jon begiered odelschat Zeddelen, Suared Helge och Jörgen Ouffuesen hannom at hand aldrig schulle komme i hans hender, dereffter lod Helge Biure optelle Threj hundrede Rixdaler udi Rix mynt och Slette Mynt tilsamen Huilche penge hand tilböd Jon Berg paa gaarden Biueru, Och huad Jon schulle haffue mere for Biueru end di 300 Rdr: frem Wiiste hand Daniell Knoffs breff at hand schulle vere god derfor, Jon Berg dertill Suared at det gjorde Ingen goede (**fol. 97a**) di Reigned nogen penge op förend di först bleff forligt, och Jon hafde Sin quindis Ja och Sambtyche dertill, och Sagde dersom Jeg vill affhende gaarden, da bör Jeg byde den mand till som Jeg fich den aff, thj Jeg haffuer giffued mit odelsgods i Steden, Och som Jon iche ville annamme pengene Sagde Jörgen Ouffuensen nu schall hand aldrig byde dig penger offtere, och Jörgen tog Sin Kaare ud och slog i bordet med. Omsider gich Jon ud aff stuen der som pengene stod optelt och sagde Jeg faar Römme mit egit Huus, dereffter tog Jörgen Ouffuesen samme 300 Rdr till Sig, och Sagde hand tog dem igien paa it Laan, dett prouffued di begge lige Eenstemmig, Mens Ole Lundesgaarden prouffued ydermere och Særlig at effter Jörgen Offuesen och Helge Var bort reigst bad Jon Berg hannom och Truls Land bere di landschyldpenge och Tredie Aars holding /: som forbemelt :/ op till Helge Berg som di ochsaa gjorde och leffuered Helge Berg den: Viidere haffde di ey der om at prouffue;

Narffue Wehme paa Sin broders Helge Bueruds Weigne, nu her for retten tilspurde Jon Berg Huor mange penge eller goedz hand haffde giffued for Biueru, Huortill Jon Berg ey andet ville Suare end hand reffereret Sig till hans Indgiffne Indleg.

Jon Berg fremlagde en Kongel: Confirmation paa it mageschiffte Imellum Laurs Laursen aff Bragenes och Jon Berg, huoruod Laurs offuerdrager till Jon dend gaard Biöröe med vnderliggende pladtzer. Huorimod hand aff Jon Igien till vederlaug beKommed en öede gaard Kaldis Blexrud, schylder en halff hud (**fol. 97b**) och en rödningspladtz Kaldis Solhoug schylder it Kalffschind, och Resten han: udi andet godtz och pendinge fornöyet och betalt samme Mageschiffte Dateret 17 octobr 1671 och dend Kongl: Confirmation d: 4 Martij 74.

Jon Berg Haffde Endnu at beraabe Sig paa tuende prouff i Sagen Nemblig Helge Berg och Baard Heyeren som nu ey her till findis Steffnt. Huorfore Sagen till Neste almindelige Sage-ting er prolungeret och forflöt.

ForErmelte Söffren Kinch aff Bragenes Ved sin Tienner Söffren Pouelsen i retten anWiiste det effter Sl: Simen Laursen forfattede Schifftebreff, vnderschreffuit och forseiglet dat: 20 May 1674. Huor aff hand begiered Tuende poster udi retten oplæst och tingliust, först at Hans Laursens Saug i Heyeren som haffuis till brugelighed er hannom paa hans V-mages Maren Simensdatters lod tilreignet at Suares med rente fra dend 11 Martij 1673 aff Capitall - 300 Rdr. Noch paa Anne Chatrine Simensdatters lod Hans Lauridsens Saug i Hönnefossen som schall Suares med rente aff dend schyldig Capitall Nemblig - 300 Rdr.

Hans Arentsen paa S^f Laurs Jacobsens Veigne Indgaff en Riigens Citation aff dato 3 May Nestaffuigt, ved huilchen hidsteffnt och udi rette fordred endeell for Lodbielches hugst Imod Reglementet, Nemblig Peder Neerstad for Sex Lodbielcher 4=14 palm och 2=16 palm som nu forleden 3 April: schall Vere optelt och Merchet Ved Nerstadlandet med widne Lensmandens tienner Engebrit Alme och Laurs Lundstad -

Peder Neerstad i egenperson mötte och hertill Suared, at hand samme sex treer (**fol. 98a**) haffde ladet hugget till Master, Mens di fire er bleffuen Sönderbrut i feldingen och di andre tuende gaaen i Sönder i fosserne, saa di ey er bleffuen feldet till bielcher, Sagde ochsaa at det ey schall befindis Meere end een aff samme Træer som holder 16 palm och Een som holder 14 palm, di andre er Ikun paa Tolff palm, Till forschr^{ne} hans forebringende at beuise saaledis at Vere, i Sandhed beraabte hand Sig paa prouff och Vidnisbiurd som hand begiered Respiit till at kand faa indsteffnt och fört i rette, Huoreffter hannom ochsaa er giffuen Respiit till Neste ting till at Indsteffne Sine prouff.

Michell Oppen indsteffnt och Söges for 2½ tylt Lodbielcher som schall haffue vered aff 18 palm 20 och 22 palm Vngefehr, dog ey ved huor mange aff huer Sort, huilche forleden 3 April paa Elffuen vnder Oppen landet optelt med Widne Jon Wee och Knud Weyen, huilche ey bleffuen merchet formedelst Jacob Luttes Indsigelse etc: = For^{ne} Michell Oppen Indgaff it Indleg och Indsigelse off^f Jacob Lut vnder hans haand, huorudi hand foregiffuer och vedstaar at Michell Oppen, Anun Wegsall och Rolff Bierche er leigd aff hannom for betaling til samme wid at uddriffue och at hand sielff lenge tilforn haffuer kiöbt Schougen dertill, och kiender det Sit gods och iche deris och er der till deris Mand och hiemmell och Meener om Hans Arentsen noget i des fald agter at geviinde bör hand Steffne och Kalde hannom der for, Huilched ochsaa for billigste agtes (**fol. 98b**) Effterdj hand en suffisant Mand och Staar dem fuldkommen udi hiemmelst sted och den: till for^{ne} bielchers uddriffat at haffue Leigd for betaling, Huormed de som enfoldige folch Nochsom saauit siunes at kand Vere vndschytt om nogen Mishandling der med Imod Reglementet schall vere begaaed -

Noch var Steffnt Tomas Asch for 9 lodbielcher vngefehr 16 och 18 palm, for^{ne} Tomes Asch lod lyse Sit Louglig forfald at hans quinde nu ligger paa Sin Sotteseng Och drages med döden Huorfore Sagen med hannom er opsat till Neste ting -

Noch Indgaff Hans Arentsen en anden Rigens Citation aff dato 3 May Sidst afuigte Wed huilchen hand hafde /: paa Sin Principals S^f Laurs Jacobsens Veigne :/ hidsteffnt her Otte Jacobsen formedelst hand ladet hugge och fremdriffue en Andeell Lodbielcher udi en aff prestebolens Schouue Imod schou Reglementet etc:

Till samme Steffning at Suare mötte i rette hans börns Præceptor Hederlig Och vellerd Karl Niels Ebbesen, och Suared paa Her Ottes Veigne, at hand forschyder Sig till Sin ordinarie dommer for geistlig ret; Hans Arentsen derimod foreviste en schriffellig Missiue fra prousten Her Madz Pedersen Aalborg, Laurs Jacobsen tilschreffuen at samme Sag till Werdslig ret henhörer dat: 19 aug: 75. Wiidere till Sagen eller Steffne maaletz beuisning och forklaring haffde Hans Arentsen nu ey at före udi rette Huorfore med denne Sag Wiidere beroer till Neste ting.

(**fol. 99a**) Noch haffde Söffren Kinch aff Bragenes ved en Riigens Citation aff dato 17 Septembr: Nest afuigt, hidsteffnt och ved sin befuldmegtigede tienner Söffren Pouelsen i rette fordred Baard Olsen ved Heyeren for To Rix hundrede och Trej tylter bord han: paa Sine vmagers Sl: Simen Laursens börns veigne schall Vere tileignet, huorom hand indgaff en forklaring eller Reigning aff byfougden paa Bragenes Mons^f Christopher Hansen dat: 6 febr: 1675 huorudi Iblandt andet staar indfördt at Söffren Kinch tilfører Sig 2 Rixhundrede 3 tylter bord for Vrag aff di bord hand effter schifftebreffuit ved saugerne schulle annamme, nu for-

nemmis aff Knud Laursens indgiffne reining iche flere aff samme bord at were till Vasbonden indkommen end di der for gode kand reingis, Huorfore Baard saugfouget effter hans Indgiffuende Regenschab om böndernis tall huor mange di Var Ved saugerne, faar at suare hannom till hans anpart aff Wragebordene, = Och derfore di bemelte To Rixhundrede och 3 tylter hannom for gode till reingis effter Kiöbet Ved saugerne belöber Penge - 9 dr 1 ort 16 s: etc: = Indsteffnte Baar heyeren som Sielff i gaar möt her i rette, formeente hand ey kunde eller burde Suare till for^{ne} bord, langt mindre denom for gode bord effter forsch^{ne} opschriff at betale, Thj om fornöden giordes, sagde hand Sig Nochsom med Widnisbiurd at ville giöre beuisligt samme bord at vere udschutt och vrag om der till motte giffuis Respiit hand kunde faa Steffnt sine prouff Huilchet for^{ne} fuldmegtig Söffren Pouelsen sagde at vere v-fornöden och ey aff den Werdj offtere dereffter med tingreigsen at giöre bekostning och före di v-möndige udi Pengespilde etc: Effter huilchen Leyligh: (fol. 99b) Och saasom tilmed udi for^{ne} Byfougdens forklaring findis at Baar saugfouget effter hans Indgiffuende Regenschab om bordenis tall huor mange di Var Ved saugerne, faar at Suare Söffren Kinch till hans Anpart aff vragbordene, Saa Viides derfor iche at hand samme bord som er udvraged: for gode bord kand betale effter den for^{ne} paasatte priis: Mens med saa mange Vragbord Wed saugerne effter den verdj de der kand gielde som samsuare lidet derfor kand vere at reigne etc:

Noch Ved samme Riigens Citation hidsteffnt Ole Halstenrud /: nu boende paa Sörum /: for 10 Rdr /: foruden de 7 dr hand tilforn faaed dom offuer han: for /: som er Iligemaade paa Söffren Kinches v-magers Sl: Simen Laursens börns veigne tillodnet, Huilchen gield Ole Halstenrud ey fragich Jo at vere rigtig Mens sagde at Hans Hansen paa Bragenes haffde Sig paa-taget och beloffued samme 10 dr paa hans Veigne at Clarere, Mens effterdj ey noget derom i retten forklared, kunde han: iche med retten befries hand Jo pligtig samme gield till Citanten at betale inden ½ Maanetz daug eller ved Nam och adferdt effter Lougen med des foraarsagelig omkostning hos han: at udsöges, etc:

RETTERGANG 4. NOVEMBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Den 4 Novembr: Var Jeg till rettens betienelse paa Froug tingstue i Nördrehougs sougen paa Ringerige med effter^{ne} Laugrettis mend Nemblig Gunder Gaunum, Ole Siffuersen Vager Madtz Raa, Madtz Vager, Laurs Veysteen var offuer uerendis böigdelensmanden Villadtz Knudsen Trögstad.

Kom da for os udi rette Monsr Gutorm Truelsen aff Bragenes och i rette fordred dend fra Nest affuigte 2 octobr: till i dag forflötte Sag Imellum hannom och Simen Egge, och fordred dom i Sagen, Mens Simen Egge mötte ey tilstede ey heller nogen paa (fol. 100a) hans veigne, Mens paa h^r Laugmand Sr Jörgen Phillipsens veigne mötte hans Tienner Niels Pedersen och paa hans hosbonds veigne begiered opsettelse i Sagen efftersom hans hosbond er i Lauglig forfald till hans Embeds betienelse till Laugtinget paa Hedemarchen och ey nu Kunde möde her i rette, Huilchet Gutorm Truelsen Sagde Sig ey at vill Consentere, efftersom hand indted med Jörgen Phillipsen mens allene med Simen Egge i denne Sag hafde at bestille, dog var hand med benöiget at Sagen till i Morgen bleff opsett, och Simen Egge nu aff retten budschiched ved Gunder Gaunum och Lars Weysteen Sig i Morgen her i retten igien at Indstille.

RETTERGANG 5. NOVEMBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Den 5 Novembr: Igien betiendt retten paa Froug tingstue med de samme Laugrettis mend som i gaar tilstede, udi böigdelensmandens Willadtz Knudsens biverelse. = Fremstilled Sig atter Igien i rette Monsr Gutorm Truelsen aff Bragenes och i rette fordred dend Sag Imellum hannom och Simen Egge = Och till at forklare at hand er eigende och Raadig dend gaard Egge, anviiste hand i retten en Sl: h^r Laugm: Vittikind Huuses dom dat: Johannj Laugting 1654 Huorued Iblandt andet befindis Gutorm Truelsen at vere tilkiendt at Nyde och fölge dend half-fue part i Egge, = Noch fremlagde it tings uidne om en forEening Imellum han: och Ole Egge om det same dat: Gudsgaards (fol. 100b) Tingstue d: 3 April 1655 Angaaende dend öffrige halffue part fremlagde hand it Pantebreff aff Ole Simensen Egge till Sl: Niels Bendtsen udsted paa alt Egge Nemblig it schippund, for it hundre Rix dr. dat: 15 aug: 1653 huilchen pantrettighed Sl: Niels Bendtsen igien till Gutorm Truelsen Transporteret som med hans haand paa samme pantebref findis teignet aff dato 23 9br: 1655. Viidere documenter formeente Gutorm Truelsen ey nödig nu i denne Sag at fremlegge effterdj hand meener Nochsom deraff kand Sees hand gaarden Raadig och megtig er, saa och hidtill i rolig possession och brug fuldt och Nött haffuer,

Simen Egge mötte Sielff i egen person i rette och ey viidere till Sagen ville Suare end som til forn reffereret Sig till Sr Jörgen Phillipsens Indsigelse, Sagde och at hand haffuer begiered gaarden i böxsell aff Gutorm Truelsen, Mens hand haffuer ey kunde faaed den i böxsell aff hannom.

Gutorm Truelsen formeente och paastoed at effterdj hand som for bemelt haffuer beuist och forklared gaarden at vere Raadig och udi Rolig heffd och possession fuldt och brugt, och Simen Egge tuert Imod L:L:B: 10 cap: Imod hans vilge och minde sig dend tiltaget at bruge och besidde som hand huerchen Sted eller fest, Hand derfor ey med retten Kunde eller burde befries Jo at lide och indstaa effter bemelte capittell med hans auffll och affgröde at haffue forbrut sambt at löse Sit bo fra hannom Item gaarden at vnduige och Rödigg giöre, sampt hannom Kost och tering at Erstate, Dog for h^r Laugmand Sr Jörgen Phillipsens schyld och udj Anseende till hans Indsigelse, haffuer (fol. 101a) hand affstaaed och effterlat ald hans Rett och Præntion som hand i forbemelte maader kunde haffue till Simen Egges boe sambt auffll och affgröde, huorfor Simen Egge hannom med handtag betached, Mens i ded öffrige paastod Gutorm Truelsen at Simen gaarden burde Entvige och Rödigg giöre, sambt dette aars Landschyld hannom at betale, och derpaa begierede dom,

Huorfore och effterdj ey befindis at Simen Egge haffuer Sted eller fest gaarden, Viides ey heller hannom derfor med retten at kand befries at hand dend Jo effter aligerede L:L:B: 10 cap: 2 vers bör entVige och rödiggiöre sambt dette Aars Landschyld till Gutorm Truelsen at betale.

RETTERGANG 8. NOVEMBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Dend 8 Nouembr: paa Nördrehougs Nemblig Froug tingstue udi effter^{ne} Sex Laugrettismends offueruelse Nemblig Siffuer Wexsall, Michell Oppen, Torger Breen Pouell Veholt, Alff Leerberg Och Johannes Egge, sambt Meninge almuffuis Neruerelse och paahör.

Lod Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen for almuffuen oplæse hans høyExl: Her Statholder Gyldenlös order och befaling at Lexmendene schall forschaffe Soldatterne huer en graa Kioell enten aff Klede eller vadmell, Item boxser, schiortter, strömper och scho, sampt och till huer Tuende Roder Soldatter en liden Kobber (fol. 101b) Kiedell, samme befaling dat: 30 octobr. Nest affuigt, = Noch lod hand endnu saauelsom till Nestforleden almindelige ting

for almuffuen oplæse dend Copie vnder h^f oberste Gerstorffs haand aff hans høyExl: order: aff dato 24 7^{br} sidst affuigt om de 14 dags Kaast til soldaterne at holde till reede saa och de anbefalede scho och Strömper - Huor effter fougden aluorlig tilholdt och befaled almuffuen och forschr^{ne} uden ophold at forschaffe och haffue udj bereedschab, Noch udi Mons^f Lieutenant Laurs Andersens Neruerrelse och paahör, tilspurde hand sambtlig almuffuen, om nogen kunde eller ville hannom paasige at hand skulle sagt for dennom hemmelig eller aabenbarlig at de for noged aff ald forschr^{ne} skulle bliffue forschaanet, Huortill ingen fandtes eller ville vedgaa han: sligt at haffue efftersagt, Mens mere at hand samme høy öffrigheds paabud, Nochsom haffuer den: foreholdet och paa dreffuen at holde Sig effterretlig etc:

Belangende dend Sagh Imellum Jörgen Laursen som Citant paa den Eene och Laurs Laursen aff Bragenes paa Sin v-mages Peder Simsens Veigne paa den anden side som Nest affuigte 11 octobr: paa aasteden ved Heyeren i rette verit och till i daug hidtill tinget om forflött. Fremstilled Sig nu Igien i Rette Citanten Jörgen Laursen, Sambt vederpartten Laurs Laurs: udi egen personer, Och bleff saa (fol. 102a) aff Laurs Laursen fremlagt de Tuende pantebreffue som det Seeniste irettelagde Sig paa Reffererer det ene dat: 23 sept: 1639 Lydende paa 50 Rdr, huorfore han: pantet och bebreffued dend omtuistige saugstöd, grund med mere des tilbehör etc: det andet dateret den 28 May 1644 Lydende paa 40 Rdr, huorfore Elleff Tandberg till Simen Laursen pantsetter den pladtz Koxrud etc:

Bleff saa aff Citanten Jörgen Laursen fremlagt hans Schrifftlig Indleg som i daug dateret.

Laurs Laursen Imod samme Indleg Suared, och först tilspurde Jörgen Laursen om hand kand benegte, hand Jo it Kiöbebreff paa disse omtuistige eyedeler aff Tomas Tandberg beKommed, der till Suared Jörgen Laursen at hand haffuer iche fornöden at Suare Laurs Laursen noged till hans spörsmall Mens hand alleene begierer dom i Sagen effter hans forig Indgiffuende och gjorde forClaring, heldst effterdj sagen nu saa mange gange, er opsatt -

Laurs Laursen viidere Imod for^{ne} Jörgen Laursens Indleg, refferered Sig till hans forig i sagen Indgiffne Indleg, Item at det er Imod lougen, at söge det gods till Indfrelsing som mand iche Sielff eyer, Særlig det mand ved trette maa Indsöge som strijder Imod C4 Recess, och i Synderligh: udj det gods som odelsmendene aldrig haffuer begiered at Indfrelse, och at Sl: Simen Laursen saa megen arbeid och beKostning paa samme Saug och brug haff^f anvendt (fol. 102b) hans Kong: Mas^t till merchelig gauffn och interesse, At Een fremmed skulle nu hans börn till Præjudice Sig udi hans Raadige brug indWikle, Protesterende och forhaabende at enhuer retsindig dommer sligt skulle tage udj Consideration, och ey bifalde Jörgen Laursen udi hans fast v-fornödne och Lougen ey egentlig medholdige handling Vdi det öffrige Reffererende Sig till hans forig Indgiffuende Indleg och Protestation, Begierende at hans Erwerbete Contra Steffning till Sagens bedre opliusning motte foretages.

Jörgen Laursen paastod at slige Laurs Laursens forevendinger ey grundet paa nogen Lou eller Rett at de derfor ey burde Vere hannom hinderlig i Sin loughlig sögning, Mens endnu som tilforn begiered dom i sagen effter hans steffnemaall, forend noget om Laurs Laursens Steffning Worder foretaget, vden lenger forhall.

Dend for^{ne} aff Laurs Laursen paaberaabte ContraSteffning fremlagde hand nu i retten aff dato 19 octobr: Sidst affuigt som effter des opschrift befindis for Jörgen Laursen at Vere forkyndt dend 23 dito:

Till Wiidere betenchning er Sagen optagen till I Morgen.

RETTERGANG 9. NOVEMBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

(fol. 103a) Dend 9 Nouembr: med samme Sex Laugrettismend som Retten her paa Froug tingstue i gaar betiendt i den Sag Imellum Jörgen Laursen och Laurs Laursen bleff nu atter Retten betiendt Huor da for os Igien mötte udi Rette begge for^{ne} Strijdige partter, Och fordred Citan-ten Jörgen Laursen dom i Sagen Effter hans forig gjorde forklaring och paastand.

Da effter denne forbemelte Sags beschaffenhed, Och effterdj Sagen nu saa langsommelige tid ved saa mange opsettelser Laurs Laursen paa hans V-mages Veigne till gefald hidtill haffuer vered Prolungered, som Citanten nu ey lenger Vill Consentere, ded Vi ey heller forsuarlig kundet Eragte hannom lenger der med at opholde, Efftersom den aff Laurs Laursen Indgiffuen Citation ey heller kand ansees at vere hannom hinderlig till Sagens endtschab effter hans Steffnemaall och Protestation. I Synderlighed ded och med Jörgen Laursens paastand offuer-Eenskommer at hand ey effter samme Steffning hafft louglig Steffnerum, Nemblig Maanedtz Varsell som Lougen tillader dend der vden tinglauget boende etc: Huorfore effter den beuis- lighed och forklaring Som allereede for os er frembstillt, och effter des fligtigt och muelig- ste offuerueyelse Haffuer Wj nu i Sagen saaledis for rette dömbt och affsagt, At effterdj det v- stridig och v-Imodsigelig befindis, at Sl: Elleff Tandberg haffuer Vered Raadig och Eyende disse paasteffnte pladtzer och Saugstöd, Effter huis hiemmell (fol. 103b) och pantebreffue Sl: Simen Laursen och hans arffuinger det och hidtill fuldt och brugt, Saa Siunis ey derom nogen wiidere forklaring ved schifftebreff eller deslige /: som wederpartten paastaar /: efftersom den Sl: Mand Sig alleene effterlat de tuende börn Nemblig Een Sön Nauffnlig Ole Elleffsen och Een datter Nauffnlig Kirsten Elleffsdatter som er Tomas Tandbergs hustru, Saa følger det endelig paa, at de enhuer for Sin anpart, broder Broderlod, och Söster Sösterlod er berettiget till at Indfrelse foreschr^{ne} deris Sl: faders gods, Huilket Ochsa med Indlagde Ole Elleffsens Suar och forklaring beuises och bekrefftes at hand Sig ey med mere end Sin broderlod deraff befatted eller tileignet, Saa det ey med noget Schifftebreff bedre Kunde forklares effterdj de alleene ere Tvende Södschende och begge fuldmyndige. For det andet angaaende pantepenge- nis tilbydelse som Laurs Laursen paastaar ey effter OdelsB: 8 cap: louglig at vere scheid aff person, tid och Sted, Saa befindis det först at Jörgen Laursen Sig det aff rette odelsmand Tomas Tandberg ved pant at haffue tilforhandlet effter forindförde hans i rettelagde Pante- breffs uduising, och derued berettigit samme 1/3 deell fra Sl: Simen Laursen eller hans arf- fuinger at Indfrelse, Och efftersom alligerede odels B: 8 cap: ey noget egentlig forklarer eller foreschriffuer paa huad Sted den förste tilbydelse schall schee, Och det befindis at Jörgen Laursen her paa Nördrehougs tingstue paa it almindelige ting d: 30 9br: 1674 /: efftersom det omtuistige gods udi samme tinglaug er beliggendis /: Haffuer Imellum Michelsmis (fol. 104a) och Jull tilbödets Laurs Laursen for^{ne} 1/3 pantepenger saauit godset i Sig sielff effter Pantebref- fuenis uduising er udsat for,

Och som Laurs Laursen Sig da ey till des annammelse villed forstaa, Haffuer Jörgen L: steffnt hannom till aasteden till Nest paafölgende Jordetiisdaug, och der atter samme pante penge i retten optelt och tilböden, huorpaa enda ey er scheid nogen annammelse, Mens Laurs Laursen da fremsent Sit Indleg som supra indfördt, Indhollende disse bem^{te} Protestationer, saa och Iblant andet, at Saughengseler, dam och damstoches biugning och beKostning ey tillige med Pantepengene er tilböden, Huilched ey aff pantebreffuene kand Sees saa egentlig paa en tid med des tilbydelse at forbindis, kunde ey heller schee förend bygningen och beKostningen först var Taxered, Huilched argument dog ey kand Haffue nogen Anseende till di andre pladtzer som paa vnderscheedlige tider, och for aparte Pantepenge ere udsat, Och Effterdj befindis at Sl: Simen Laursen ey paa anden maade eller med bedre ret er eller haffuer vered berettiget till for^{ne} pladtzer och Saugstöd end alleene som forbemelt, hafft det till pant och forsichring paa Wisse aaremaal for udlaante och forstrachte pendinge som hand saauell effter Lougens maade som effter pantebreffuenis medför och tilhold forpflichtis at fratræde Naar

hans pantepenge han: eller hans Arffuinger effter des aaremaals forløb aff (fol. 104b) de vedkommende bleff betalt; Nu befindes det 1: at Sl: Simen Laursens aaremaall er forløben, for det 2det, at Citanten Jörgen Laursen haffuer beuist Sig aff dend rette odelsEigere Tomas Tandberg paa sin quindis Veigne, for den paasteffnte 1/3 deell at Vere til berettiget paa hans Weigne at Indfrelse med des anpartz pantepenges betaling, Och for det Tredie, at Jörgen Laursen Pantepengene som forbemelt baade til tinge och paa Aasteden haffuer tilböden, Saa Wiides ey rettere herudinden at kiende och forefinde, End Jörgen Laursen paa Tomas Tandbergs veigne Jo hereffter bör tilWiige Nyde, bruge och beholde dend paasteffnte 1/3 part udi forsch^{ne} Saug i Storheyeren fos, med ald des tilbehör som forhen Taxerit och Vorderet er, sambt udi den hosgrendsende hauge, Item Kogsrud och Lij Rödningspladtzer, aldels effter Tit bemelte Tomas Tandbergs han: giffne pantebreffs tilhold /: efftersom det endnu v-suechet och ved magt staar :/ Huorudj Sl: Simen Laursens arffuinger ey bör giöre hannom nogen hinder eller forfang, Medens Imod samme pantes affstaaelse pligtig Vere aff Jörgen Laursen paa Tomas Tandbergs Veigne at Annamme deris pantepenge som löber paa denne 1/3 part offuer alt till - 40 Rixdr, baade for for^{ne} pladtzer och saugstöed, Item schall Jörgen Laursen derforuden betale till Sl: Simen Laursens arffuinger dend 1/3 Sauge biugning och bekostning med Steen Kar, dam (fol. 105a) Rende och deslige effter forhen Indbemelte Taxt, Huoraff er paa dend saug att Reigne - 73 Rdr. och paa denne 1/3 part deraff - 24 Rdr 1 ort 8 s:

Belangende Kost och tæring Jörgen Laursen Prætenderer aff Sin vederpart ved saa lang Processens udstrech och Sæhr rettens administrationer saa offte baade paa aasteden och her paa tinget med stor bekostning tilforaarsaget, det hand i hans Indleg Estimerer till 30 Rixdr. i det ringeste Huilched Vi dog haffuer Eragedt hannom derfor at tilkiende och bör gotgiöres - 12 Rdr som hannom udi forsch^{ne} Pantepenge eller saugens bekostningspenge bör decoreris -

Ermelte Laurs Laursen haffde ved foromrörte Riigens Citation aff dato 19 octobr: sidstaffuigt hidsteffnt och i rette fordred Tomas Tandberg for Louglig och Witterlig giæld hand till Sl: Simen Laursen schyldig och paa hans V-mages Peder Simensens lod tilfalden Huorom till des beuisning Laurs Laursen i retten Producered It effter Sl: Simen Laursen forfattede Schifftebreff aff dato d: 20 May 1674 des Copie vnder Peder Hansens haand och Seigell Huorudi Tomas Tandberg paa Peder Simensens lod staar Indfördt for - 34 Rdr 3 ort 16 s: Huorom Tomas Tandberg bleff tilspurd om hand samme giæld Wedgich, Huortill hand Suared at hand ey vidste det var (fol. 105b) saa meget och at hand ey Widste huor megit det var och sagde at Sl: Simen Laursen derimod hafde hafft nogen bordschur hos hannom, Wiidere Refferered Sig till Sit Indleg som Hand nu vnder hans Seigell i retten indgaff som i gaar d: 8 Hujus dateret. Och Efftersom der saaledis schall were Reining Imod, behöffuis derom Sl: Simon Laursens Regenschabsbog i rette at des rigtighed deraff bedre kand fornemmes, Huorfore till des denne sag beroer till Neste almindelige Sageting.

Ermelte Jörgen Laursen effter forig Nestaffuigte 13 octobr: Indgiffuen Rigens Citation endnu udi rette fordred Jacob Wager - hannom tiltalende for effterstaaende landschyld aff hans paa-boende gaard Wager for Tuende Aar hand brugt gaarden off^r alt aarlig 7 f:ring belöbende till 21 dr Item at Reste 1 dr for det förste Aar hand brugte halffparten aff gaarden - der foruden huis hand /: tilforn indfördt :/ haffuer Protestered paa hans böxsell.

Indsteffnte Jacob Wager mötte Sielff i Rette och Suared at hand ey haffuer brugt mere end dend halffue part i gaarden, dog sagde hand at hand med Jörgen Laursens beuilling haffuer Saaed noged aff Jorden paa den öffrige halffue part som Jens Vager fraflöt, saa och brugt alt engen till gaarden udi de tou Sidste aar, derpaa sagde Jacob Wager at haffue Kiört for Jörgen Laursen (fol. 106a) forleden Winter - 8te tiouff bord till Helffuedis bachen for huer tiouff Trej ort er - 6 dr. Huilched Jörgen Laursen ochsaa vedgich och hannom gotgiorde Rester saa

- 16 dr. Huilche Jörgen Laursen paastod och formeente hand vden Wiidere ophold till hannom burde betale med til foraarsagelig omkostning och dombpenge, eller Ved Namb och Vordering hos hannom at vdsöges, = Jacob Wager Indgaff Sitt Schrifftlig Indleg med hans Nauffns vnderteignelse som i daug dateret,

Da effterdj det befindis at Jacob Wager Resterer och Indesidder med for^{ne} Landschyld aff Wager /: som aff hans egen tilstand Kand fornemmis hand Sig med begge partters brug for de tuende Aar baade udi agger och Eng haffuer brugt och medbefatted :/ Saa er hand tilfunden dend forskr^{ne} der aff Resterende Landschyld di - 16 dr Inden halff Maanetz daug at betale med - 2½ Rdr udi omkostning och dompenge, saafrembt det iche ved Nam och Worderings adferd aff hans boe och gods schall udsöges effter lougen,

Belangende Jörgen Laursens Prætention till hannom om gaardens böxsell, som Jacob Wager gandsche benegter ey at haffue schilldt hannom nogen böxsell derfor etc: Till huis bedre forklaring, Jörgen Laursen dermed lod beroe till Neste almindelige Sageting -

RETTERGANG 12. NOVEMBER 1675 PÅ MO I HOLE

Dend 12 Novembr: bleff Retten betiendt paa Moe i Hole prestegield med effter^{ne} Sex Laugrettismend Nemblig, Jull Rud, Christen Gomnes, Peder Suarstad, Torbiörn Börngen, Torger Øffreby och Christopher Fecher, Var offueruerendis (fol. 106b) Kongl: Ma: fouget Sr Christen Christensen, Kom da for os udj rette Monsr Jacob Bertelsen som paa h^r vice præcident Sr Laurs Jacobsens Veigne haffde ladet hid udj rette Kalde Een deell finder paa Krogschougen Nemblig, Hendrich Hendrichsen, Hendrich Eschildsen och Anders schomager, Och fremwiiste Jacob Bertelsen först Sr Laurs Jacobsens Schriffuelse till hannom aff den 1 Hujus Mellende at en fengslig Tiuff paa Bragenes Nemblig Tomas Pedersen Sielff bekiendt at haffue hafft Sin verelse hos den: och de schulle vered beuist om hans Tiuffueri, Huorfore hand beder Jacob Bertelsen giöre Sin störste fliid af faa de som han: huset och meduist ved rettens middel heffted och ved lou och rett Examinere, och söge deris boe och middell, och dennem ingenlunde schaane eller effterlade med wiidere des Indhold etc: For^{ne} Trej finder Mötte Sielff udi Rette, Och tilspurde Jacob Bertelsen först Hendrich Eschelsen om hand kunde benegte Jo at haffue huset dend for^{ne} tiuff Tomas Pedersen, Huortill Hendrich Eschelsen Suared at hand ey benegted hand Jo var udj hans huus udi Trej Netter, Mens hand Kiendte hannom indted eller vidste hand Var nogen tiuff eller fredlösmand, Derimod Sagde Jacob Bertelsen at hand tilforn haffde bekiendt for fougden och hannom at hand iche huset hannom meere end Een Natt, Hendrich vedstod endnu at hand bekiendte det var Trej Netter, Och dend förste queld hand kom der, sagde Hendrich Sig ey vere hiemme, Jacob Bertelsen tilspurde den anden finde Hendrich (fol. 107a) Hendrichsen, huor for^{ne} Tiuff kom Ifra dend tid hand kom till hannom, dertill Suared hand, at hand kom fra Eschell och Anders schomager som hand haffde Sine Koster hos, och Sagde at hand kom till hannom om löerdagen och om Söndagen dereffter bleff hand Tagen, Noch bekiendte hand at om 8te dage tilforn da hand gich till Hendrich Laursen med Kalchen, da Laa hand och en Natt i hans huus, Mens hand var iche hiemme dend Natt ey heller Saa hand eller vidste aff Kalchen dend tid, Noch bekiendte hand at en 8te dauge effter ad for^{ne} Tyff Var Tagen och bortfördt fra hannom, da kom Anders Kremmer fra Bragenes till Hendrich Hendrichsen och leffuered hannom it styche Tobach fra Tyffuen och bad Hendrich leffuere det til Tyffuens quinde och som Tyffuens quinde ey War der, leffuered hand Hendrichs quinde Tobachen, och hun tog den och lagde den i Sin Kiiste; Noch tilspurde Jacob Bertelsen, Anders Mogensen schomager om hand War noget beuist eller vered i omgiengelse med for^{ne} Tiuff huortill hand Suared Ney, Ellers tilstod Anders Mogensen at hand haffuer paa fire aars tid hafft Sit tilhold paa Krogschougen och at hand paa fire Aars tid tilforn

hafft Sit tilhold udi Sollör, Effter Slig forschr^{ne} deris bekiendelse och tilstand, Saa och effter landslougen, Kongel: forordninger, och hans höye Exl: befalinger om deslige folch, War Jacob Bertelsen aff Kongl: Ma: (fol. 107b) fouget Sr Christen Christensen begierendis at hand motte faa djsse Trej personer hefftede udi fengsell och Jern och med tilbörliq Wagt, Saa ville hand dem Siden Sielff forsiune, Naar fougden hannom dem som forbemelt, och effter Sr Laurs Jacobsens breff Wille Leffuere,

Fougden Derimod Suared, at huad Sig di tuende angaar Nemblig Hendrich Eschildsen och Hendrich Hendrichsen som haffuer aff forige fougder taget deris pladtzer udi böxsell som de langsommelig tid i Mange aar beboed och schatted och schylded till Ko: Maytz: och ingen haffuer hördt andet till dennom end di Jo schiched och forholdet Sig Well, at hand derfor ey kunde lade fengsle eller heffte Dennem uden foregaaende dom, Ellers befaled hand at lensmanden schulle arrestere dennom udi Lensmandens eget huus at bliffue tilstede till Sagens uddragt, Mens huad Sig den Tredie Nemblig Anders Mogensen angaar, hannom befalede fougden at lensmanden Schulle udi fengsell och Jern anholde, Och det Indtill di enhuer for Sig Stiller Nöyagtig Caution Saafrembt Sr Laurs Jacobsen /: eller Jacob Bertelsen paa hans veigne :/ med Caution vill vere benöiget.

RETTERGANG 29. NOVEMBER 1675 PÅ FROK I NORDERHOV

Den 29 Novembr: Var Jeg igien till rettens betienelse paa Froug tingstue i Nördrehougs prestegield angaaende de opsatte sager Imellum h^r Laugmand Sr Jörgen Phillipsen som Citant paa dend Ene, och Tomas Asch paa dend anden Side, War offueruerendis Böigde (fol. 108a) lensmanden Villads Trögstad sambt effter^{ne} Laugrettismend Nemblig, Gunder Gaunum Ole Siffuersen Vager, Madz Wager, Laurs Rachestad, Laurs Weysteen, och Madtz Raa,

Kom da for os udi rette paa Sr Jörgen Phillipsens Veigne hans befuldmegtigede velforstandig Mand Jörgen Laursen, och Indgaff Jörgen Phillipsens schriffelig Indleg aff dato 27 Hujus. Huorudi hand begierer Sig först at motte med deris Vnderforseigling rigtig gienpart aff Tomas Asches Indgiffuende om di tuende poster angaaende Gaasfedt och di andre pladtzer hand Sig derpaa Kand betenche at Suare förend noget derom dömmes, Mens udj dend post om hans Merchede tömmer, begierede hand dom,

Paa Tomas Asches Veigne mötte i Rette Sr Jacob Lutt och Sagde Sig ingen Viidere opsettelse at Wille beuilge, formeente det ochsaa Imod Recessen och ald rett v-billig derudi at giöre lenger ophold, Och Sagde Sig ey nogen viidere opsettelse effter dette Steffnemaall att ville Consentere eller möde etc:

Haffuer wi nu derfor udi dend Sagh angaaende det merchede tömmer som ved Heyeren op-schaaren for Rette Eragted och forefunden, at effterdj samme paasteffnte tömmer som de i Sagen förde prouff haffuer omprouffued paa Tomas Asches Saug at Vere IndKiört och op-schaaren dog med it bimerche (fol. 108b) hos begge deris merche, saauell och ded Iligemaader d: 29 April: 1674 paa hans Saug velte befunden, Schall vere huggen paa de eyedeler som staar udi tuist och tuifflsmaall Imellum Aasserud och Jonsrud effter de forhen omrörte i rettelagde hiembtings och laugtings dommes uduisning, Och Saasom Welb: h^r Laugmand Sr Laurs Christensen udi forindtagne Sin Slutning och affsigit Melder, at ey rettelig kand Wiides huo det omtuistige tömmer bör Nyde, förend schiell och dele Imellum parternis eyedeler bliffuer grandschet och effterseet Huorfore Wi ey endnu haffuer kundet kiende noget om dette paasteffnte tömer förend forschr^{ne} h^r Laugmands hiemfindelse först paa aasteden Ved schön och kiendelse effterkommes och fuldbiurdiges At saa der effterSees och fornemis kand huem de

omtuistige eyedeler /: och derpaa aawirchede tömmer :/ med rette bör tilhöre, Desforinden Siunis ey at Pouell Baarnaas Kand ansees for nogen fuldkommen hiemnell til samme tömmer effter som fornemmis det Sig udi lige fald med dette aff hannom som det tilforn aff Knud Baarnaas paa samme steder hugne tömmer er tildragen och forholder, Mens ellers huad Sig belanger det merche som Tomas Asch bruger i Sougndalselff och Jörgen Phillipsen paa vrger och Meener Tomas Asch (fol. 109a) Schulle Misbruge, huilchet merche paa hans tömmer som forhen om rört er beseet och befunden med Tolff hog aff en hogöxse och di andre som i dend elff haffr tömmer bruger hollöxser at merche med huilche kunde giffue Mistanche aff Slige hugge merche at kunde udhugges, Och alligeuell ey brugt eller forklared om nogen Vndersleeff eller Mishandling dermed dermed vnderlöben eller begaaed, da till Slig Mistanche at forekomme, Siunis och Eragtes billigt och Rett at Tomas Asch Slig hans hugöxse merche bör affschaffe och i Steden bruge holöxse merche ligesom alle di Andre tömmerbrugende i samme Elff, Saa samme hans hidtill brugte merche ey for noget effterretlig Merche /: Mens som v-mercht :/ schall vere at agte och ansee etc. Belangende Kost och tæring i denne Sag, da Naar hoffuidsagen griber ende, gaaes ochsaa derom huis retten kand medholde, etc:

Huad Sig belanger di andre Sögninger effter Sæhr Steffning angaaende Gaasfedt och Kalsrud, sambt Kittelsby och ¼ Saug udi Heyeren med viidere S^f Jörgen Phillipsen hos Tomas Asch Prætenderer, och begierer fremdelis opsettelse udi, da kand Wi iche forobliger vederpartten Imod hans Wilge, effter samme steffning at möde eller Suare flere opsettelse, Mens des Wiidere Sögning till Nye Steffnemaall Remitteris.

(fol. 109b) Laurs Onsagger haffde ved hiemsteffne hidsteffnt och udj rette fordred Pouell Weholt for - 13 Rdr hand hannom Schyldig effter affreigning, derpaa Sagde Pouell Weholt at haffue betalt 1 t^{ne} korn for 2 dr, hafft hans hester i 4 dager derfor 5 ort. Noch udj en Kiedell som Laurs derforuden haffuer for 9 ort i pant och schall vere bedre 5 ort, huilched Laurs hannom Var gestendig,

Noch sagde Pouell at Laurs annammet Sex tylter tömmer, ved hans land Siden hand bleff hannom forsch^{ne} 13 dr schyldig Mens Laurs det gandsche och aldelis benegter,

Pouell Weholt bleff tilspurd^t huorlenge det er Siiden at Laurs bekom samme tömmer da Suared hand at det er vell Thj aar Siiden, och efftersom Laurs ey nu medhaffde i retten at forklare huad tid och huor lenge Siden hand gjorde affreigning med hannom Saa beroer her med till Neste almindelige Sage ting etc:

H^f Assistensraad Wilhelm Meklenburg lod i Retten oplæse it schiöde aff Jörgen Laursen, huorudi hand först for 200 Rdr til han: Selger och offuer drager it saugstöd udi Hönnefos som ey tilforn vered bebyggt nedenfor Jörgens egen saug velte östen elffuen til Hönen beliggende, Noch derforuden for 200 Rd^f til han: til odell offuerdrager en opbiugt Saug i for^{ne} Hönnefos som Anne Sl: Niels (fol. 110a) Rasmusens tilforn vered berettiget des biugning, huilchen med des grund hand till h^f assistensraad offuer drager effter samme breffs viidere medför vnder Jörgen Laursens haand dateret d: 25 octobr: 1675 sambt till Widne vnderschriffuen Jörgen Hansen Echler och Jens Christophersen.

RETTERGANG 14. DESEMBER 1675 I SKJÆRDALEN PÅ TYRISTRAND

Den 14 Decembr: war Jeg Igien udi Schierdalen angaaende dend tuistige Sag Imellum Johan Tommasen paa Sin Landherre Ole Torchelsens Weigne, och Jacob Lutt angaaende den paa-steffnte Roug braade och omtuistige eyedeler Imellum Kinned och Solberg som fra Nest aff- uigte 9 octobr: till i dag forflöt, War nu aff de i denne sag Retten betienende Laugrettismend

tilstede, Pouell Buerud, Jon KolKind, Ole Nacherud Knud Beregaarden Tolle Hou, Peder Hou Och Erich Solum, Mens paa Wederpartten Jacob Lutts Weigne war ey nogen tilstede, Huorfore med Citantens Johan Tommesens samtyche Sagen endnu bleff forflöt till Neste almindelige Sageting effter Jull.

TING 10. JANUAR 1676 PÅ GOMNES I HOLE

Anno 1676 Den 10 Janvarij Holtes almindelige ting och almuens forsambling paa Gomnes tingstue i Hole prestegield paa Ringerige. Offuuerendis Ko: Ma: fouget Christen Christensen sampt effter^{ne} Sex laugrettis mend Nemblig, Jull Rud, Laurs Onsagger, Christen Gomnes, Pouell Buerud, Ole Rud och Anders Wiig, Huorda be^{te} Kongl: May^{tz} fouget loed for almufuen oplæse Och forKynde hans høyExl: h^r Statholder Gyldenlöus anordning om (fol. 110b) schydzferd och de personer som Vden rigtig pas tilltruer sig schydzferd dat: 20 decembr 1675.

Noch lod fougden Christen Christensen tingliuse It schiöde aff Abraham Mattisen paa Een vaaning i Schierdalen, sambt en loffue, en stald, och fæhuus Item it quernhus med en quern udi med ald des Reedschab och Indreedning dat: 24 Martij 1674 -

REGISTRE

Forkortelser

Nh = Norderhov hovedsokn, Hg = Haug anneks, Lun = Lunder anneks, Åd = Viker anneks i Ådalen.

Ho = Hole hovedsokn, Tyr = Tyrstrand anneks. Chra = Christiania.

De nedre delene av Ådalen og Soknedalen hører til Norderhov hovedsokn

PERSONREGISTER ORDNET ETTER FORNAVN

- Abraham Mattisen 58
Alv Lerberg (Nh) 5, 6, 51
Alv Lo (Hg) 19, 20, 31
Amund Lerberg (Nh) 5, 9
Amund Veksal (Nh) 49
Anders By (Ho) 24
Anders Færden (Hg) 19, 20, 33
Anders Hanssøn, fullmektig (Chra) 22-23
Anders Jacobssøn (Bragernes) 5
Anders Klekken (Hg) 3, 12, 26
Anders kremmer 55
Anders Monsen skomaker på Krokskogen (Ho) 55-56
Anders Rud (Ho) 30
Anders Røsholmen (Ho) 8
Anders sagdreng (Tyr) 25-26
Anders Stadum (Ho) 44
Anders Tordsen, kobberslagersvenn (Chra) 42
Anders Tordsen Semmen (Nh) 20-21
Anders Tronrud (Nh) 39
Anders Vik (Ho) 58
Anne Cathrine Simonsdatter (Bragernes) 43, 48
Anne Hansdatter salige Niels Rasmussøns ved Hønefossen 6-7, 15, 17, 57
Arne Gomnes (Ho) 23
Asbjørn Christoffersen (Nh) 19
Asbjørn Vesetrud (Tyr) 37
Asle Skollerud (Nh) 20
Auen Jonsen Hønen (Hg) 17, 27-28
Bjørn Gregersen (Nh) 39
Bjørn Halvorsen Nøkleby (Nh) 40
Baard Olsen Heieren, sagfogd (Nh) 48, 49-50
Christen By (Ho) 3, 42, 44
Christen Christenssøn, fogd 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 24-25, 26, 34, 42, 45, 51, 55-56, 58
Christen Godeksen, tjener (Ho) 24, 27
Christen Gomnes (Ho) 8, 11, 23, 24-25, 27, 30, 43, 55, 58
Christen Hollerud (Tyr) 37
Christen Hovi (Tyr) 27-28
Christen Lagessøn på Kjølstad (Modum), salig lagmann 36
Christen Persen, tjener (Ho) 27
Christen Sørenssøn på Lerberg (Nh) 32
Christian M. Lund 8, 11
Christian Persen (Nh) 22
Christoffer Fekjær (Ho) 11, 42, 44, 55
Christoffer Gomnes (Ho) 25
Christoffer Hallum (Nh) 9, 12, 45, 47
Christoffer Hovi (Tyr) 34
Christoffer Kraft (Lier?) 36
Christoffer Røysing (Nh) 31, 39
Christopher Hanssøn, byfogd (Bragernes) 49
Claus Pederssøn Leth 45
Claus Trondssøn (Bragernes) 14, 16
Daniel Knoph, overtollinspektør (Bragernes) 46, 48
Dominicus Broumann (Chra) 22-23
Dorte Gudbrandsdatter (Nh) 12-13
Edvard Franz Deplace, veiemeister 46
Eilev Torstensen Tanberg (Nh) 12-13, 38-39, 52-53
Eivind tømmermann ved Hønefossen 12
Eivind Vågård (Hg) 19
Elling Opppegården (Lun), lensmann 48
Elling Torgershus (Flå) 47
Engebret Alme (Hg) 6, 13, 49
Engebret Andersen Hesleberg (Nh) 12-13
Engebret Nærstad (Hg) 41
Engebret, Ole Haugs salige sønn (Tyr) 43
Engebret skolemester (Nh) 20
Engebret Vegstein (Nh) 5, 9, 12
Erik Aurdal (Hg) 26, 30
Erik Bråk (Nh) 41
Erik Kroksrud (Lun) 48
Erik Larsen Sørums (Nh) 34, 37
Erik Madssøn (Bragernes) 9
Erik Olsen, tjener (Bragernes) 5
Erik Solum (Tyr) 9, 27, 37, 58
Erik Stiksrud (Hg) 26
Erik Vaker (Nh) 12, 30, 41
Finn Semmen (Nh) 21
Frans Nielssøn 5, 9, 37, 45
Frederik Madssøn (Bragernes) 40
Fredrik Olsen (Nh) 12-13
Frode Hverven (Hg) 4
Gjest Blikssrud (Lun) 47
Gjest Støvern (Lun) 40, 47
Gjurd Rud (Ho) 8, 11, 23, 24-25, 27, 42, 55, 58
Gregar Lunkerud (Tyr) 44
Gudbjørg Hov (Hg) 20-21
Gudbjørg Narvesdatter (Nh) 33
Gudbrand Garhammer (Nh) 40
Gudbrand Gomnes (Ho) 3, 23, 27
Gudbrand Hov (Hg) 19
Gudbrand Olsen (Tyr) 34, 37
Gudbrand Pjåkerud (Tyr) 34, 36
Gudbrand Simensen 37
Gudbrand Simensen Hundstad (Ho) 33
Gudbrand Tomassen Ask (Nh) 12-13, 32-33
Gudbrand Tomassen Skjærdalen (Tyr) 35-36
Gullik Kaldåker (Modum) 37

Gunder Andersen Klekken (Hg) 6-7, 14-17, 26, 30
 Gunder Skarvhella (Tyr) 44
 Gunder Sørensen ved Hønefossen 44
 Gunder Torgersen Gagnum (Nh) 12, 22, 24, 26, 31, 32, 39, 50, 56
 Guri Christoffersdatter 42
 Guri Hollerud (Tyr) 27-28, 37
 Guri Nilsdatter (Gran) 26
 Guttorm Trulssøn, borger (Bragernes) 9, 13-14, 31-32, 45, 50, 51
 Halvor Bråk (Nh) 5, 12
 Halvor Haukedalen (Lun) 47
 Halvor Hjelmerud (Nh) 39, 47
 Halvor Lundstad (Hg) 41
 Halvor Nøkleby (Nh) 40
 Hans Arentsen van Kampen 8, 25, 44, 49
 Hans Berg (Hg) 3, 5, 19, 20
 Hans Dal (Nh) 8
 Hans Eggertssøn, salig borgermester (Chra) 32, 36
 Hans Hanssøn (Bragernes) 6-7, 47, 50
 Hans Hanssøn Riber (Bragernes) 45
 Hans Heieren (Tyr) 26
 Hans Lauridssøn ved Hønefossen 6-7, 13-16, 46, 48
 Hans Nielssøn, fogdens fullmektig 18, 22, 23, 31, 47
 Hans Nilsen Hovland (Lun) 41
 Hans Rua (Hg) 40
 Hans Røsby (Lun) 47
 Hans Solberg (Tyr) 37
 Hans Solum (Tyr) 8-9
 Hans Tomassen 36
 Hans Trulsen (Nh) 8
 Hans Thuessøn, prest 30
 Harald Berg (Hg) 31
 Harald Buresaga (Tyr) 44
 Harald Gjermbu (Hg) 6, 13, 14
 Harald Trulsen (Nh) 8
 Helge Berg (Lun) 46-47, 48
 Helge Halvorsen Bjøre (Krødsherad) 45-46, 47-48
 Helge Sjursen Gåsefet (Nh) 9
 Helle Oppsal (Tyr) 34, 37
 Henrik Eskilsen finne (Ho) 55-56
 Henrik Henriksen finne (Ho) 43, 55-56
 Henrik Larsen 55
 Henrik Solberg (Tyr) 27-28, 34-35, 37-38
 Hollik Vegstein (Nh) 47
 Haaken Setrang (Hg) 18, 19, 23, 31, 33
 Ingeborg Hansdatter (Bragernes) 6-7, 15-18, 19-21, 33
 Ingrid Iversdatter 42
 Iver Hvid, kamrer (Chra) 11
 Iver Kjøstelsen Viul (Hg) 9
 Jacob Bertelssøn, fhv sorenskriver 9-11, 12, 22, 26, 32, 55-56
 Jacob de Cardi, major 4
 Jacob Luth (Ho) 4, 8, 18, 25, 27-29, 32-33, 34, 37, 49, 56, 58
 Jakob Røsholmen (Ho) 8
 Jakob Nilsen, sagstuebygger 35
 Jakob Nilsen Vaker (Nh) 31, 41, 54-55
 Jens Christensen, drapsoffer 24-25, 42
 Jens Christopherssøn 57
 Jens Dæli (Ho) 46
 Jens Grønvoll (Nh) 19, 20, 34
 Jens Juel, baron 43, 45
 Jens Mattiassøn Sass (Ho) 27-28, 35
 Jens Nielssøn, salig sorenskriver 35
 Jens Nordby (Nh) 12
 Jens Sørnum (Nh) 45
 Jens Tryggesen 42
 Jens Vaker (Nh) 54
 Jesper Gregersen ved Hønefossen 12
 Johan Schnell (Ho), salig 40-41, 45
 Johan Tomassen på Domholt (Ho) 27-29, 34, 37, 57-58
 Johannes Egge (Nh) 5, 6, 13, 51
 Johannes Grønvoll (Nh) 19, 20, 33-34
 Johannes Haug (Tyr) 36
 Johannes Svarstad (Ho) 11, 22, 23, 30, 43-44
 Jon Gundersen Berg (Lun) 45-46, 47-48
 Jon Hen (Nh) 20
 Jon Honerud (Hg) 19, 20
 Jon Jonsrud (Lun) 47
 Jon Kolkinn (Tyr) 8, 24, 27, 42, 58
 Jon Opperud (Hg) 3, 5
 Jon Pjåkerud (Tyr) 25-26, 44
 Jon Simensen Hønen (Hg) 7, 9, 14, 16-17
 Jon Sjørvoll (Nh) 12
 Jon Sørsdal (Lun) 47
 Jon Ve (Nh) 18, 19, 33, 45, 47, 49
 Jon Vågård (Hg) 19-21
 Julius Christensen Solberg (Tyr) 36-38
 Jøran Christoffersdatter (Nh) 19
 Jøran Rasmusdatter, trolig på Vaker (Nh) 10
 Jørgen Hanssøn Echler (Bragernes) 57
 Jørgen Hanssøn Nakskov, sorenskriver over Buskerud 26, 45
 Jørgen Jørgenssøn, fullmektig (Bragernes) 38-39
 Jørgen Lauridssøn på Bjørke (Ho) 5-6, 7, 12, 13-18, 24, 29, 32-33, 38-41, 52-55, 56-57
 Jørgen Ovessøn 45-46, 48
 Jørgen Philipssøn, lagmann 9, 22, 24, 31-33, 50, 51, 56-57
 Karen Thorkildsdatter ved Hønefossen 22
 Kari Nilsdatter 26
 Kari Nilsdatter Sørnum (Nh) 34, 37
 Kari salige Simen Nilsens på Fet (Hafslo i Sogn) 30
 Karl Jakobsen, trolig på Vaker (Nh) 10
 Kirsti Eilevsdatter Tanberg (Nh) 12-13, 53
 Kittil Garhammer nordre (Nh) 40
 Klaus Dinessen skredder ved Hønefossen 10
 Klemet Narverud (Lun) 47
 Knud Olssøn Riber, tjener (Bragernes) 6, 9, 18-19, 34
 Knut Børgersen, tjener (Nh) 27
 Knut Bårnås (Lun) 40, 57
 Knut Fingarsen (Modum) 36, 38
 Knut Gudbrandsen Berggarden (Tyr) 25, 27, 58
 Knut Hansen, sagdreg ved Hønefossen 6
 Knut Larsen 50

Knut Leine (Ho) 3, 8, 11, 23, 27
 Knut Olsen Bjøre (Krødsherad) 48
 Knut Ullern (Ho) 3, 8, 23, 24-25, 30, 42
 Knut Veien (Nh) 12, 19, 20, 45, 47, 49
 Lage Solberg (Tyr) 36
 Lars Bråten (Nh) 47
 Lars Erteli (Tyr) 44
 Lars Lundstad (Hg) 6, 20-21, 49
 Lars Monsen Rustad (Åd) 47
 Lars Onsaker (Ho) 24-25, 30, 42, 57, 58
 Lars Rakkestad (Nh) 22, 24, 31, 32, 39, 56
 Lars Vegstein (Nh) 9, 12, 22, 24, 32, 50, 56
 Laurids Andersson, løytnant 52
 Laurids Christensson, lagmann 5, 32, 56
 Laurids Jacobsson, visepresident (Bragernes) 8, 9, 43, 45, 49, 55-56
 Laurids Lauridsson (Bragernes) 5-6, 9, 18-19, 26, 29, 34, 38, 46-47, 48, 52-54
 Laurids Madsson, sogneprest (Ho) 27, 34
 Laurids Simonsson (Bragernes) 18, 19-21, 29
 Laurids Sørensson Hovmand 44
 Ludvig Rosenkrantz, generalkrigskommissær 43, 45
 Mads Frok (Nh) 20-21, 22, 31
 Mads Pedersson Aalborg, prost 49
 Mads Rå (Nh) 5, 22, 24, 31, 32, 39, 47, 50, 56
 Mads Vaker (Nh) 22, 24, 31, 32, 39, 50, 56
 Maren Simonsdatter (Bragernes) 43, 48
 Mari Eriksdatter Vaker (Nh) 10-11, 12
 Marte Haug (Tyr) 34, 37
 Marte Kinn (Tyr) 37
 Mattias Sass (Ho) 23, 37
 Mattias de Tonsberg, sekretær 8, 11
 Mattis Gomnes (Ho) 23, 43
 Mattis Gregersen finne (Ho) 43
 Mattis Skustad (Lier) 34-35
 Mette Snell (Ho) 40
 Michel Christensson klokker (Ho) 45
 Michel Sigell kobberslager (Chra) 42
 Mikkel møller i Skjærdalen (Tyr) 35-36
 Mikkel Oppen (Nh) 5, 49, 51
 Narve Ask (Nh) 12-13
 Narve Veme (Nh) 48
 Niels Bentsson, salig fogd på Hadeland 51
 Niels Ebbesson 49
 Niels Griis (Chra) 46
 Niels Gundersson (Bragernes) 11, 43
 Niels Rasmussen ved Hønefossen 7, 16-17, 57
 Niels Toller (Chra) 9, 11, 43, 45
 Nils Andersen, tyv (Nh) 3-4, 5
 Nils Follum (Nh) 19, 20, 45, 47
 Nils Jensen Skjærdalen (Tyr) 26, 27-28, 35-37
 Nils Kolbjørnrud (Tyr) 43
 Nils Persen, lagmannens tjener 50
 Nils Tuesen Vang 30
 Nils Villadsen sagfogd (Nh) 47
 Olaug Somdalen (Nh) 21
 Ole Andersen Tronrud (Nh) 40
 Ole Aslesen soldat (Ho) 44
 Ole Berg (Ho) 23, 42
 Ole By (Ho) 44
 Ole Duer på Høksund (Eiker) 36
 Ole Eivindsen ved Hønefossen 22
 Ole Gudbrandsen halling 38
 Ole Gudbrandsen Vaker (Nh) 9, 12
 Ole Hallsteinrud (Nh) 19, 20, 40
 Ole Haraldsen Grønvoll (Nh) 20
 Ole Haraldsen Hval (Nh) 9, 19
 Ole Haug (Tyr) 43
 Ole Jonsen Hønen (Hg) 9, 17
 Ole Knestang (Hg) 19, 20, 26, 41
 Ole Knutsen Holdal (Nh) 9-10
 Ole Leine (Ho) 11, 23, 27, 42
 Ole Lundesgarden (Lun) 48
 Ole Nakkerud (Tyr) 24, 27, 42, 58
 Ole Nes (Ho) 44
 Ole Pukerud (Lun) 47
 Ole Rolvsen Storøya (Ho) 44
 Ole Rud (Ho) 8, 22, 30, 58
 Ole Simensen Egge (Hg) 51
 Ole Sjørnsen Vaker (Nh) 10, 12, 22, 24, 30, 31, 32, 39, 50, 56
 Ole Skaug (Hg) 26
 Ole Skøyen (Hg) 3, 5, 6, 12, 26, 30
 Ole Stranda (Tyr) 44
 Ole Støvern (Lun) 40, 47
 Ole Svarstad (Ho) 3, 8, 11, 24-25
 Ole Svendsen Tangen (Nh) 40, 47
 Ole Sørnum (Nh) 44, 47, 50
 Ole Teien (Nh) 10
 Ole Torkelsen Hønen (Nh) 27-28, 31, 34, 57
 Ole Tronrud (Nh) 40
 Ole Vesetrud (Tyr) 8
 Ole Vestern (Hg) 6, 12, 31
 Oluf Ellefsson (Skien), skolemester 38-39, 53
 Otte Jacobsson, sogneprest (Nh) 3, 5, 26, 27, 30, 34-36, 45-46, 49
 Ove Juel, visestattholder 11
 Peder Eliasson (Bragernes) 24-25, 42
 Peder Hansson (Bragernes) 54
 Peder Nielsson Kongsberg (Chra) 9, 43, 45
 Peder Rasmussen på Hønen (Nh) 20-21, 30, 31, 33-34
 Peder Simonsson (Bragernes) 5, 9, 18, 29, 38, 44, 52, 54
 Per Berg (Hg) 3, 5, 6, 12, 13, 14, 31
 Per Hallingby (Nh) 9-10, 20
 Per Haraldsen Somdalen (Nh) 45
 Per Haug (Tyr) 24, 27, 34, 37, 42
 Per Hundstad (Ho) 11, 30
 Per Knestang (Hg) 19, 20
 Per Lore (Ho) 24-25
 Per Mikkelsen 43
 Per Nilsen Rongstad (Østre Toten) 26
 Per Nærstad (Hg) 41, 49
 Per Støvern (Lun) 40
 Per Svarstad (Ho) 55
 Povel Snell, tidl. sorenskriver 47
 Paal Bårnås (Lun) 57

Paal Gjestsen Bure (Tyr) 8, 11, 24, 27, 30, 37, 42, 58
 Paal Gundersen Klekken (Hg) 26, 30
 Paal Løken (Ho) 46
 Paal Nilsen Håkenstad (Lunner i Jevnaker) 26
 Paal Solhaug (Lun) 40, 47
 Paal Veholt (Nh) 5, 6, 33, 51, 57
 Ragnhild Grønvoll (Nh) 19
 Ragnhild Skollerud (Nh) 21
 Randi Eriksdatter Åsterud (Tyr) 34-35
 Rolv Bjørke (Ho) 8, 49
 Rolv Guttormsen By (Ho) 33
 Rolv Guttormsen Kimmerud (Modum) 39
 Rolv Haug (Tyr) 8
 Rolv Hen (Nh) 19
 Rolv Semmen (Nh) 21
 Rolv Storøya (Ho) 44
 Rønnaug Hansdatter (Bragernes) 6, 15
 Simen Nilsen Fet (Hafslo i Sogn) 30
 Simen Olsen Egge (Hg) 3, 5, 9, 13, 31-32, 33, 50, 51
 Simon Lauridsson (Bragernes) 5-6, 9, 29, 38-39, 43-44, 47, 48, 49-50, 53-54
 Siri Persdatter 42
 Sjur Blikrud (Lun) 47
 Sjur Egge (Nh) 34-36
 Sjur Gjesval, lensmann (Ho) 23
 Sjur Veksal (Nh) 5, 6, 18, 19, 20, 37, 51
 Steffen Bergsund (Åd) 20
 Stener Marigård (Hg) 19
 Svend Fjell (Ho) 11
 Søren Hårum (Ho) 3, 11, 30, 42
 Søren Jørnsen Bjørnstad (Ho) 46
 Søren Kinch, borger (Bragernes) 43, 47, 48, 49-50
 Søren Nielsson, prest 9, 43, 45
 Søren Paalsen (Bragernes), tjener 43-44, 47, 48, 49-50
 Søren Stranda (Tyr) 27-28
 Tarald Solberg (Tyr) 25-26, 37
 Thomas Lauridsson Trap (Gran) 26
 Thomas Thomassøn, salig sorenskriver (Ho) 20, 41
 Tollev Haug (Tyr) 24, 27, 37, 58
 Tomas Gudbrandsen (Tyr) 34, 36
 Tomas Gudbrandsen Ask (Nh) 9, 22, 24, 29, 32-33, 49, 56-57
 Tomas Larsen Tanberg (Nh) 5, 6, 12-13, 29, 30, 38, 52-54
 Tomas Persen, tyv 55
 Torbjørn Borgen (Ho) 11, 30, 55
 Tore Christensen Mælingen (Nh) 8
 Tore Dæli (Nh) 5, 9
 Tore Fekjær (Ho) 44
 Torger Breien (Nh) 5, 6, 12, 13, 33, 51
 Torger Hallkjennrud (Lun) 47
 Torger Løken (Hg) 31
 Torger sagmester (Nh) 47
 Torger Semmen (Nh) 19, 20
 Torger Vaker (Nh) 41
 Torger Øverby (Ho) 11, 55
 Torkel Gudbjørnsen (Nh) 40
 Torsten Andersen, drapsmann 24-25, 42
 Trond Rasmussøn (Bragernes) 6
 Truls Gjermbu (Hg) 23
 Truls Krakstad (Hg) 23
 Truls Land (Lun) 48
 Truls Vaker (Nh) 4, 10
 Ulrik Frederik Gyldenløve, stattholder 24, 30, 45, 51, 58
 Villads Knutsen Trøgstad (Nh), lensmann 5, 10, 12-13, 22-23, 24, 26-27, 29, 31, 32, 46, 50, 51, 56
 Villum Andersson, salig sogneprest (Nh) 37
 Villum Garmann, salig fogd 37
 Vittikind Huus, salig lagmann (Chra) 14, 25, 51
 Wilhelm Mecklenburg, assistensråd 8, 11, 57
 Zacharias Lemfort, overauditør 9
 Østen Alme (Hg) 6, 30, 41
 Østen Heie (Flå) 47
 Aase Rå (Nh) 3-4, 5, 12-13

PERSONREGISTER ORDNET ETTER GÅRDSNAVN/FARNAVN/SLEKTSNAVN

- Alme, Engebret (Hg) 6, 13, 49
Alme, Østen (Hg) 6, 30, 41
Andersen, Nils, tyv (Nh) 3-4, 5
Andersen, Torsten, drapsmann 24-25, 42
Anderssøn, Laurids, løytnant 52
Anderssøn, Villum, salig sogneprest (Nh) 37
Arentsen, Hans, se van Kampen
Ask, Gudbrand Tomassen (Nh) 12-13, 32-33
Ask, Narve (Nh) 12-13
Ask, Tomas Gudbrandsen (Nh) 9, 22, 24, 29, 32-33, 49, 56-57
Aslesen, Ole, soldat (Ho) 44
Aurdal, Erik (Hg) 26, 30
Bentssøn, Niels, salig fogd på Hadeland 51
Berg, Hans (Hg) 3, 5, 19, 20
Berg, Harald (Hg) 31
Berg, Helge (Lun) 46-47, 48
Berg, Jon Gundersen (Lun) 45-46, 47-48
Berg, Ole (Ho) 23, 42
Berg, Per (Hg) 3, 5, 6, 12, 13, 14, 31
Berggarden, Knut Gudbrandsen (Tyr) 25, 27, 58
Bergsund, Steffen (Åd) 20
Bertelssøn, Jacob, fhv sorenskriver 9-11, 12, 22, 26, 32, 55-56
Bjøre, Helge Halvorsen (Krødsherad) 45-46, 47-48
Bjøre, Knut Olsen (Krødsherad) 48
Bjørke, Jørgen Lauridssøn, se Lauridssøn
Bjørke, Rolv (Ho) 8, 49
Bjørnstad, Søren Jørnsen (Ho) 46
Blikrud, Gjest (Lun) 47
Blikrud, Sjur (Lun) 47
Borgen, Torbjørn (Ho) 11, 30, 55
Breien, Torger (Nh) 5, 6, 12, 13, 33, 51
Broumann, Dominicus (Chra) 22-23
Bråk, Erik (Nh) 21
Bråk, Halvor (Nh) 5, 12
Bråten, Lars (Nh) 47
Bure, Paal Gjesten (Tyr) 8, 11, 24, 27, 30, 37, 42, 58
Buresaga, Harald (Tyr) 44
By, Anders (Ho) 24
By, Christen (Ho) 3, 42, 44
By, Ole (Ho) 44
By, Rolv Guttormsen (Ho) 33
Børgersen, Knut, tjener (Nh) 27
Bårnås, Knut (Lun) 40, 57
Bårnås, Paal (Lun) 57
Cardi, Jacob de, major 4
Christensen, Jens, drapsoffer 24-25, 42
Christenssøn, Christen, fogd 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 24-25, 26, 34, 42, 45, 51, 55-56, 58
Christenssøn, Laurids, lagmann 5, 32, 56
Christenssøn, Michel (Ho), klokker 45
Christoffersdatter, Guri 42
Christoffersdatter, Jøran (Nh) 19
Christoffersen, Asbjørn (Nh) 19
Christofferssøn, Jens 57
Dal, Hans (Nh) 8
Decardi, se Cardi
Deplace, Edvard Franz, veiemester 46
Dinessen, Klaus, skredder ved Hønefossen 10
Domholt, Johan Tomassen, se Tomassen
Duer, Ole på Hokksund (Eiker) 36
Dæli, Jens (Ho) 46
Dæli, Tore (Nh) 5, 9
Ebbessøn, Niels 49
Echler, Jørgen Hanssøn (Bragernes) 57
Egge, Johannes (Nh) 5, 6, 13, 51
Egge, Ole Simensen (Hg) 51
Egge, Simen Olsen (Hg) 3, 5, 9, 13, 31-32, 33, 50, 51
Egge, Sjur (Nh) 34-36
Eggertssøn, Hans salig borgermester (Chra), 32, 36
Eivindsen, Ole, ved Hønefossen 22
Eliassøn, Peder (Bragernes) 24-25, 42
Ellefssøn, Oluf (Skien), skolemester 38-39, 53
Erteli, Lars (Tyr) 44
Eskilsen, Henrik, finne (Ho) 55-56
Fekjær, Christoffer (Ho) 11, 42, 44, 55
Fekjær, Tore (Ho) 44
Fet, Kari salige Simen Nilsens (Hafslo i Sogn) 30
Fet, Simen Nilsen (Hafslo i Sogn) 30
Fingarsen, Knut (Modum) 36, 38
Fjell, Svend (Ho) 11
Follum, Nils (Nh) 19, 20, 45, 47
Frok, Mads (Nh) 20-21, 22, 31
Færden, Anders (Hg) 19, 20, 33
Gagnum, Gunder Torgersen (Nh) 12, 22, 24, 26, 31, 32, 39, 50, 56
Garhammer, Gudbrand (Nh) 40
Garhammer nordre, Kittil (Nh) 40
Garmann, Villum, salig fogd 37
Gerstorff, oberst 52
Gjermbu, Harald (Hg) 6, 13, 14
Gjermbu, Truls (Hg) 23
Gjesval, Sjur, lensmann (Ho) 23
Godeksen, Christen, tjener (Ho) 24, 27
Gomnes, Arne (Ho) 23
Gomnes, Christen (Ho) 8, 11, 23, 24-25, 27, 30, 43, 55, 58
Gomnes, Christoffer (Ho) 25
Gomnes, Gudbrand (Ho) 3, 23, 27
Gomnes, Mattis (Ho) 23, 43
Gregersen, Bjørn (Nh) 39
Gregersen, Jesper, ved Hønefossen 12
Gregersen, Mattis, finne (Ho) 43
Griis, Niels (Chra) 46
Grønvoll, Jens (Nh) 19, 20, 34
Grønvoll, Johannes (Nh) 19, 20, 33-34
Grønvoll, Ole Haraldsen (Nh) 20
Grønvoll, Ragnhild (Nh) 19
Gudbjørnsen, Torkel (Nh) 40
Gudbrandsdatter, Dorte (Nh) 12-13
Gudbrandsen, Ole, halling 38
Gudbrandsen, Tomas (Tyr) 34, 36
Gunderssøn, Niels (Bragernes) 11, 43

Gyldenløve, Ulrik Frederik, stattholder 24, 30, 45, 51, 58
 Gåsefet, Helge Sjursen (Nh) 9
 Haldalen, se Holdal
 Hallingby, Per (Nh) 9-10, 20
 Hallkjennrud, Torger (Lun) 47
 Hallsteinrud, Ole (Nh) 19, 20, 40
 Hallum, Christoffer (Nh) 9, 12, 45, 47
 Hansdatter, Anne, salige Niels Rasmussøns ved Hønefossen 6-7, 15, 17, 57
 Hansdatter, Ingeborg (Bragernes) 6-7, 15-18, 19-21, 33
 Hansdatter, Rønnaug (Bragernes) 6, 15
 Hansen, Knut, sagdrenge ved Hønefossen 6
 Hanssøn, Anders, fullmektig (Chra) 22-23
 Hanssøn, Christopher, byfogd (Bragernes) 49
 Hanssøn, Hans (Bragernes) 6-7, 47, 50
 Hanssøn, Peder (Bragernes) 54
 Haug, Engebret, Ole Haugs salige sønn (Tyr) 43
 Haug, Johannes (Tyr) 36
 Haug, Marte (Tyr) 34, 37
 Haug, Ole (Tyr) 43
 Haug, Per (Tyr) 24, 27, 34, 37, 42
 Haug, Rolv (Tyr) 8
 Haug, Tollev (Tyr) 24, 27, 37, 58
 Haukedalen, Halvor (Lun) 47
 Heie, Østen (Flå) 47
 Heieren, Baard Olsen, sagfogd (Nh) 48, 49-50
 Heieren, Hans (Tyr) 26
 Hen, Jon (Nh) 20
 Hen, Rolv (Nh) 19
 Henriksen, Henrik, finne 43, 55-56
 Hesleberg, Engebret Andersen (Nh) 12-13
 Hjelmerud, Halvor (Nh) 39, 47
 Holdal, Ole Knutsen (Nh) 9-10
 Hollerud, Christen (Tyr) 37
 Hollerud, Guri (Tyr) 27-28, 37
 Honerud, Jon (Hg) 19, 20
 Hov, Gudbjørg (Hg) 20-21
 Hov, Gudbrand (Hg) 19
 Hovi, Christen (Tyr) 27-28
 Hovi, Christoffer (Tyr) 34
 Hovland, Hans Nilsen (Lun) 41
 Hovmand, Laurids Sørenssøn 44
 Hundstad, Gudbrand Simensen (Ho) 33
 Hundstad, Per (Ho) 11, 30
 Huus, Vittikind, salig lagmann (Chra) 14, 25, 51
 Hval, enken 26
 Hval, Ole Haraldsen (Nh) 9, 19
 Hverven, enken (Hg) 4
 Hverven, Frode (Hg) 4
 Hvid, Iver, kamrer (Chra) 11
 Hønen, Auen Jonsen (Hg) 17, 27-28
 Hønen, Jon Simensen (Hg) 7, 9, 14, 16-17
 Hønen, Ole Jonsen (Hg) 9, 17
 Hønen, Ole Torkelsen (Nh) 27-28, 31, 34, 57
 Hønen, Peder Rasmussøn, se Rasmussøn
 Håkenstad, Paal Nilsen (Lunner i Jevnaker) 26
 Hårum, Søren (Ho) 3, 11, 30, 42
 Iversdatter, Ingrid 42
 Jacobssøn, Anders (Bragernes) 5
 Jacobssøn, Laurids, visepresident (Bragernes) 8, 9, 43, 45, 49, 55-56
 Jacobssøn, Otte, sogneprest (Nh) 3, 5, 26, 27, 30, 34-36, 45-46, 49
 Jakobsen, Karl, trolig på Vaker (Nh) 10
 Jonsrud, Jon (Lun) 47
 Juel, Jens, baron 43, 45
 Juel, Ove, visestattholder 11
 Jørgenssøn, Jørgen, fullmektig (Bragernes) 38-39
 Kaldåker, Gullik (Modum) 37
 Kampen, Hans Arentsen van 8, 25, 44, 49
 Kimmerud, Rolv Guttormsen (Modum) 39
 Kinch, Søren, borger (Bragernes) 43, 47, 48, 49-50
 Kinn, Marte (Tyr) 37
 Kjølstad, Christen Lagessøn, se Lagessøn
 Klekken, Anders (Hg) 3, 12, 26
 Klekken, Gunder Andersen (Hg) 6-7, 14-17, 26, 30
 Klekken, Paal Gundersen (Hg) 26, 30
 Knestang, Ole (Hg) 19, 20, 26, 41
 Knestang, Per (Hg) 19, 20
 Knoph, Daniel, overtollinspektør (Bragernes) 46, 48
 Kolbjørnrud, Nils (Tyr) 43
 Kolkinn, Jon (Tyr) 8, 24, 27, 42, 58
 Kongsberg, Peder Nielssøn (Chra) 9, 43, 45
 Kraft, Christoffer (Lier?) 36
 Krakstad, Truls (Hg) 23
 Kroksrud, Erik (Lun) 48
 Lagessøn, Christen på Kjølstad (Modum), salig lagmann 36
 Land, Truls (Lun) 48
 Larsen, Henrik 55
 Larsen, Knut 50
 Lauridssøn, Hans, ved Hønefossen 6-7, 13-16, 46, 48
 Lauridssøn, Jørgen, på Bjørke (Ho) 5-6, 7, 12, 13-18, 24, 29, 32-33, 38-41, 52-55, 56-57
 Lauridssøn, Laurids (Bragernes) 5-6, 9, 18-19, 26, 29, 34, 38, 46-47, 48, 52-54
 Lauridssøn, Simon (Bragernes) 5-6, 9, 29, 38-39, 43-44, 47, 48, 49-50, 53-54
 Leine, Knut (Ho) 3, 8, 11, 23, 27
 Leine, Ole (Ho) 11, 23, 27, 42
 Lemfort, Zacharias, overauditør 9
 Lerberg, Alv (Nh) 5, 6, 51
 Lerberg, Amund (Nh) 5, 9
 Lerberg, Christen Sørenssøn, se Sørenssøn
 Leth, Claus Pederssøn 45
 Lo, Alv (Hg) 19, 20, 31
 Lore, Per (Ho) 24-25
 Lund, Christian M. 8, 11
 Lundesgarden, Ole (Lun) 48
 Lundstad, Halvor (Hg) 41
 Lundstad, Lars (Hg) 6, 20-21, 49
 Lunckerud, Gregar (Tyr) 44
 Luth, Jacob (Ho) 4, 8, 18, 25, 27-29, 32-33, 34, 37, 49, 56, 58
 Løken, Paal (Ho) 46
 Løken, Torger (Hg) 31
 Madssøn, Erik (Bragernes) 9

Madssøn, Frederik (Bragernes) 40
 Madssøn, Laurids, sogneprest (Ho) 27, 34
 Marigård, Stener (Hg) 19
 Mattisen, Abraham 58
 Mecklenburg, Wilhelm, assistensråd 8, 11, 57
 Mikkelsen, Per 43
 Monsen, Anders, skomaker på Krokskogen (Ho) 55-56
 Mælingen, Tore Christensen (Nh) 8
 Nakkerud, Ole (Tyr) 24, 27, 42, 58
 Nakskov, Jørgen Hanssøn, sorenskriver over Buskerud 26, 45
 Narverud, Klemet (Lun) 47
 Narvesdatter, Gudbjørg (Nh) 33
 Nes, Ole (Ho) 44
 Nielssøn, Frans 5, 9, 37, 45
 Nielssøn, Hans, fogdens fullmektig 18, 22, 23, 31, 47
 Nielssøn, Jens, salig sorenskriver 35
 Nielssøn, Søren, prest 9, 43, 45
 Nilsen, Jakob, sagstuebygger 35
 Nilsdatter, Guri (Gran) 26
 Nilsdatter, Kari 26
 Nordby, Jens (Nh) 12
 Nærstad, Engebret (Hg) 41
 Nærstad, Per (Hg) 41, 49
 Nøkleby, Bjørn Halvorsen (Nh) 40
 Nøkleby, Halvor (Nh) 40
 Olsen, Erik (Bragernes) 5
 Olsen, Fredrik 12-13
 Olsen, Gudbrand (Tyr) 34, 37
 Olsen, Knut, tjener, se Riber
 Onsaker, Lars (Ho) 24-25, 30, 42, 57, 58
 Oppegården, Elling, lensmann (Lun) 48
 Oppen, Mikkel (Nh) 5, 49, 51
 Opperud, Jon (Hg) 3, 5
 Oppsal, Helle (Tyr) 34, 37
 Ovessøn, Jørgen 45-46, 48
 Persdatter, Siri 42
 Persen, Christen (Ho) 27
 Persen, Christian (Nh) 22
 Persen, Nils, lagmannens tjener 50
 Persen, Tomas, tyv 55
 Philipssøn, Jørgen, lagmann 9, 22, 24, 31-33, 50, 51, 56-57
 Pjåkerud, Gudbrand (Tyr) 34, 36
 Pjåkerud, Jon (Tyr) 25-26, 44
 Pukerud, Ole (Lun) 47
 Paalsen, Søren, tjener (Bragernes) 43-44, 47, 48, 49-50
 Rakkestad, Lars (Nh) 22, 24, 31, 32, 39, 56
 Rasmusdatter, Jøran, trolig på Vaker (Nh) 10
 Rasmussøn, Niels, ved Hønefossen 7, 16-17, 57
 Rasmussøn, Peder på Hønen (Nh) 20-21, 30, 31, 33-34
 Rasmussøn, Trond (Bragernes) 6
 Riber, Hans Hanssøn (Bragernes) 45
 Riber, Knud Olssøn, tjener (Bragernes) 6, 9, 18-19, 34
 Rongstad, Per Nilsen (Østre Toten) 26
 Rosenkrantz, Ludvig, generalkrigskommissær 43, 45
 Rua, Hans (Hg) 40
 Rud, Anders (Ho) 30
 Rud, Gjurd (Ho) 8, 11, 23, 24-25, 27, 42, 55, 58
 Rud, Ole (Ho) 8, 22, 30, 58
 Rustad, Lars Monsen (Åd) 47
 Røsby, Hans (Lun) 47
 Røsholmen, Anders (Ho) 8
 Røsholmen, Jakob (Ho) 8
 Røysing, Christoffer (Nh) 31, 39
 Rå, Mads (Nh) 5, 22, 24, 31, 32, 39, 47, 50, 56
 Rå, Aase (Nh) 3-4, 5, 12-13
 Sass, Jens Mattiassøn (Ho) 27-28, 35
 Sass, Mattias (Ho) 23, 37
 Sax, se Sass
 Schnell, Povel, tidl. sorenskriver 47
 Semmen, Anders Tordsen (Nh) 20-21
 Semmen, Finn (Nh) 21
 Semmen, Rolv (Nh) 21
 Semmen, Torger (Nh) 19, 20
 Setrang, Haaken (Hg) 18, 19, 23, 31, 33
 Sigell, Michel, kobberslager (Chra) 42
 Simensen, Gudbrand 37
 Simonsdatter, Anne Cathrine (Bragernes) 43, 48
 Simonsdatter, Maren (Bragernes) 43, 48
 Simonssøn, Laurids (Bragernes) 18, 19-21, 29
 Simonssøn, Peder (Bragernes) 5, 9, 18, 29, 38, 44, 52, 54
 Sjørvoll, Jon (Nh) 12
 Skarvhella, Gunder (Tyr) 44
 Skaug, Ole (Hg) 26
 Skjærdalen, Gudbrand Tomassen (Tyr) 35-36
 Skjærdalen, Mikkel møller (Tyr) 35-36
 Skjærdalen, Nils Jensen (Tyr) 26, 27-28, 35-37
 Skollerud, Asle (Nh) 20
 Skollerud, Ragnhild (Nh) 21
 Skustad, Mattis (Lier) 34-35
 Skøyen, Ole (Hg) 3, 5, 6, 12, 26, 30
 Snell, Johan (Ho) 40-41, 45
 Snell, Mette (Ho) 40
 Solberg, Hans (Tyr) 37
 Solberg, Henrik (Tyr) 27-28, 34-35, 37-38
 Solberg, Julius Christensen (Tyr) 36-38
 Solberg, Nils Jensen (Tyr) 35
 Solberg, Lage (Tyr) 36
 Solberg, Tarald (Tyr) 25-26, 37
 Solhaug, Paal (Lun) 40, 47
 Solum, Erik (Tyr) 9, 27, 37, 58
 Solum, Hans (Tyr) 8-9
 Somdalen, Olaug (Nh) 21
 Somdalen, Per Haraldsen (Nh) 45
 Stadum, Anders (Ho) 44
 Stiksrud, Erik (Hg) 26
 Storøya, Ole Rolvsen (Ho) 44
 Storøya, Rolv (Ho) 44
 Stranda, Ole (Tyr) 44
 Stranda, Søren (Tyr) 27-28
 Støvern, Gjest (Lun) 40, 47
 Støvern, Ole (Lun) 40, 47

Støvern, Per (Lun) 40
 Svarstad, Johannes (Ho) 11, 22, 23, 30, 43-44
 Svarstad, Ole (Ho) 3, 8, 11, 24-25
 Svarstad, Per (Ho) 55
 Sørensen, Gunder, ved Hønefossen 44
 Sørenssøn, Christen, på Lerberg (Nh) 32
 Sørsdal, Jon (Lun) 47
 Sørum, Erik Larsen (Nh) 34, 37
 Sørum, Jens (Nh) 45
 Sørum, Kari Nilsdatter (Nh) 34, 37
 Sørum, Ole (Nh) 44, 47, 50
 Tanberg, Eilev Torstensen (Nh) 12-13, 38-39, 52-53
 Tanberg, Kirsti Eilevsdatter (Nh) 12-13, 53
 Tanberg, Tomas Larsen (Nh) 5, 6, 12-13, 29, 30, 38, 52-54
 Tangen, Ole Svendsen (Nh) 40, 47
 Teien, Ole (Nh) 10
 Thomassøn, Thomas, salig sorenskriver 20, 41
 Thorkildsdatter, Karen, ved Hønefossen 22
 Thuessøn, Hans 30, prest
 Toller, Niels (Chra) 9, 11, 43, 45
 Tomassen, Hans 36
 Tomassen, Johan på Domholt (Ho) 27-29, 34, 37, 57-58
 Tonsberg, Mattias de, sekretær 8, 11
 Tordsen, Anders, kobberslagersvenn (Chra) 42
 Torgershus, Elling (Flå) 47
 Trap, Thomas Lauridssøn (Gran) 26
 Trondssøn, Claus (Bragernes) 14, 16
 Tronrud, Anders (Nh) 39
 Tronrud, Ole (Nh) 40
 Tronrud, Ole Andersen (Nh) 40
 Trulssøn, Guttorm, borger (Bragernes) 9, 13-14, 31-32, 45, 50, 51
 Trulsen, Hans (Nh) 8
 Trulsen, Harald (Nh) 8
 Tryggsen, Jens 42
 Trøgstad, Villads Knutsen, lensmann (Nh) 5, 10, 12-13, 22-23, 24, 26-27, 29, 31, 32, 46, 50, 51, 56
 Ullern, Knut (Ho) 3, 8, 23, 24-25, 30, 42
 Vaker, Erik (Nh) 12, 30, 41
 Vaker, Jakob Nilsen (Nh) 31, 41, 54-55
 Vaker, Jens (Nh) 54
 Vaker, Mads (Nh) 22, 24, 31, 32, 39, 50, 56
 Vaker, Mari Eriksdatter (Nh) 10-11, 12
 Vaker, Ole Gudbrandsen (Nh) 9, 12
 Vaker, Ole Sjursen (Nh) 10, 12, 22, 24, 30, 31, 32, 39, 50, 56
 Vaker, Torger (Nh) 41
 Vaker, Truls (Nh) 4, 10
 Vang, Nils Tuesen 30
 Ve, Jon (Nh) 18, 19, 33, 45, 47, 49
 Vegstein, Engebret (Nh) 5, 9, 12
 Vegstein, Hollik (Nh) 47
 Vegstein, Lars (Nh) 9, 12, 22, 24, 32, 50, 56
 Veholt, Paal (Nh) 5, 6, 33, 51, 57
 Veien, Knut (Nh) 12, 19, 20, 45, 47, 49
 Veksal, Amund (Nh) 49
 Veksal, Sjur (Nh) 5, 6, 18, 19, 20, 37, 51
 Veme, Narve (Nh) 48
 Vesetrud, Asbjørn (Tyr) 37
 Vesetrud, Ole (Tyr) 8
 Vestern, Ole (Hg) 6, 12, 31
 Vik, Anders (Ho) 58
 Villadsen, Nils, sagfogd (Nh) 47
 Viul, Iver Kjøstelsen (Hg) 9
 Vågård, Eivind (Hg) 19
 Vågård, Jon (Hg) 19-21
 Øverby, Torger (Ho) 11, 55
 Aalborg, Mads Pederssøn, prost 49
 Åsterud, Randi Eriksdatter (Tyr) 34-35

STEDSREGISTER

- Akershus 43
Akershus festning 5
Alme (Hg) 41
Ask (Nh) 9, 12-13, 33, 39
Bjøre (Krødsherad) 45-46, 48
Blekksjøvanna på Krokskogen (Nh) 4
Bliksrud (Lun) 48
Bragernes 5, 14, 39, 49, 55
Bremerholm 5
Bure (Tyr) 11
Buskerud 45
By (Ho) 26
Bønsnes (Ho) 14
Bøtneren på Krokskogen (Nh) 4
Christiania 11
Domholt (Ho) 11
Dypendal (Nh) 4
Egge (Hg) 9, 31-32, 51
Flå 25
Flåfossen (Tyr) 28
Flåtan på Krokskogen (Nh) 4
Follum (Nh) 45
Frok (Nh) 3, 4, 5, 9, 12, 22, 24, 26, 30, 31, 32, 39, 44, 47, 50, 51, 53, 56
Frøyhov (Ho) 8
Garhammermarka (Nh) 26, 39
Gile (Nh) 45
Gjermbu (Hg) 5
Gomnes (Ho) 3, 8, 9, 11, 23, 24, 30, 42, 43, 45, 58
Graveråsen (Nh) 19-20
Grønvoll (Nh) 18, 19-21, 33-34
Gulsvik (Flå) 24
Gunderenga (Nh) 31
Gussgarden (Nh) 3, 51
Gåsefet (Nh) 20-21, 32-33, 34, 56-57
Hallingby (Nh) 20-21, 33-34
Hallingdalen 24-25, 47
Hallkjennrud (Lun) 47
Hallsteinrud (Nh) 50
Haug (Tyr) 37
Hedalen 47
Hedemarken 50
Heie (Flå) 47
Heieren (Nh) 5, 18, 33, 38, 48, 49, 52, 56-57
Heierfossen (Nh) 26, 38-39
Helvetesbakken 54
Hen (Nh) 18, 19-21
Hensetra (NH) 19
Hilde (Flå) 47
Hollerud (Tyr) 35-37
Hovi (Tyr) 35
Hovland lille (Lun) 26
Hukevann på Krokskogen (Nh) 4
Hval 26
Hønefossen 6-7, 10, 12, 13, 14, 16, 41, 46, 48, 57
Hønen i Ullerål (Hg) 6-7, 13-17, 26, 57
Hønen vestre (Nh) 28, 31
Jobekk (Tyr) 28, 36
Jonsrud (Nh) 32, 56
Kalsrud (Nh) 32-33, 57
"Kellerstøed" på Semmenlandet (Nh) 21
Kinn (Tyr) 27-29, 34-37, 57
Kinnsmoen (Tyr) 28
Kittelsby (Hg) 33, 57
Kjølstad (Modum) 36
Klekken (Hg) 26, 30
Koksrud, rydningsplass (Nh) 5, 29, 39, 52, 54
Krakstad (Hg) 22-23
Krokskogen 4, 43, 55
København 8
Li, rydningsplass (Nh) 5, 29, 38, 54
Lilleflåtan (Vesleflåtan) på Krokskogen (Nh) 4
Lokkevanna på Krokskogen (Nh) 4
Maltekleiva (Tyr) 28, 35-37
Mellomskogen 43-44
Mo (Ho) 55
Motjernet (Nh) 19
Nærstadlandet (Hg) 49
Oppenlandet (Nh) 49
Oppkuvåsen (Nh) 4
Pjåka (Nh) 31
Prestegården (Nh) 3
Semmenlandet (Nh) 21
Skarveflaugen (Nh) 19
Skarveflaugknollen (Nh) 19
Skjærdalen (Tyr) 27-29, 34-37, 57, 58
Skjærdalselva (Tyr) 35
Skøyen (Hg) 41
Soknedalselva 57
Solberg (Tyr) 27-28, 34-38, 57
Solbergmoen (Tyr) 35-36
Solhaug (Lun) 48
Solum (Tyr) 8
Solør 55
Somdalsskogen (Nh) 45
Stavelen ved Hen (Nh) 20
Storflåtan på Krokskogen (Nh) 4
Storheieren foss (Nh) 5-6, 29-30, 39, 54
Svarstad (Ho) 43
Svarttjernet (Nh) 19
Svartvannet på Krokskogen (Nh) 4
Svarverud (Nh) 31
Søndereng (Nh) 31
Sørum (Nh) 26
Trøgstad (Nh) 10, 26, 46
Vaker (Nh) 10, 41, 55
Vassbotten (Modum) 50
Vekkern (Ho) 46
Veme nedre (Nh) 46
Vesetrud (Tyr) 11
Vestseteråsen (Nh) 19
Voll (Flå) 25
Vælsvannet (Nh) 20
Østenseng 25-26
Åbortjernet på Krokskogen (Nh) 4
Åserud (Nh) 56

